¶ De decimis primitijs ⁊ oblationibus ¶ Rubrica.

¶ Quia decime ⁊ primitie ⁊ oblationes ſunt de iure parochiali ideo poſt rubricam precedentē merito ſubijcitur iſta. ⁊ circa hanc rubricam multū inſtat Jo. an. poſt Inno. nūquid decime debeantur ſiue eccleſie ⁊ clerici ſint pauperes ſiue diuites. ⁊ videtur ꝙ ſi ſint diuites nō debeanᷓ ꝑ id qḋ habetur Nume. xviij. c. vbi in effectu dicitᷓ ꝙ clerici non debēt habere portionē in terra promiſſionis nec aliquid inter filios iſrael poſſidere ſed decimaꝝ ſolutione debeāt eſſe cōtenti cum ergo hodie eccl'ie ſint diuites. ⁊ per cōſequēs nō videtur ꝙ clerici poſſūt petere decimas. q2 ex quo excedūt terminos ꝓprios merito excedentur a terminis nō ſuis. vt in. c. deteſtanda. de cōceſ. ꝓben. li. vj. ⁊ l. fi. C. de edi. diui. hadri. tol. Item in loco p̄alle. videnᷓ contineri duo p̄cepta quoꝝ vnū ē affirmatiuū relatū ad laicos de ſolutione decimarum. aliud eſt negatiuum qḋ referᷓ ad clericos vt inter laicos ipi clerici nihil poſſideāt. ſi ergo volūt clerici vt laici obſeruēt coꝝ preceptum debēt ⁊ ipi ſeruare ſuum. naꝫ fruſtra legis auxilium inuocat. ⁊c. c. q2 fruſtra. ď vſuris. maxime q2 preceptū clericis factum tanꝙ negatiuum obligat ſemꝑ ⁊ ad om̄e tempus. ſed his nō obſtantibus cōtrarium cōcludit Inno. ⁊ poſt eū Jo. an. ⁊ cōmuniter om̄s doct. ſequētes p̄ncipaliter mouentur per id qḋ habeᷓ Exo. xxij. c. vbi fit preceptū laicis ſimpliciᷓ per h̄ verba. Decimas ⁊ primitias nō tardabis offerre. vnde cum ſit preceptum prohibitorium nec cōditionatū obligat ſemꝑ ⁊ ad ſemper. id eſt om̄i tp̄e. ad idem qḋ habetur Leuiᷓ. xxvij. c. Deutero. xiij. ⁊ ij. Paralypo. xxij. ⁊ Numeri. iiij. c in quib⁹ locis generaliter mandaᷓ omnib⁹ laici vt de frugibus ⁊ de cunctis ſoluant decimas nec pretextu decimarū eccleſie debēt laici ſibi ſubtrahere eis debita. xiij. q. v. c. j. ¶ Nec ob. cōtraria q2 clerici nō debēt poſſidere propriū. ſ. vendicādo ſibi ptes in terra promiſſionis ſicut ⁊ laici ſ3 ſi eis offertur a laicis nō eſt a lege prohibitum imo cōceſſum ꝙ poſſint illa poſſidere. pro hoc qḋ habetur Leuiᷓ. xxij. ⁊ xxvij. c. vbi diciᷓ ꝙ quicquid fuerit cōſecratū deo ad ius pertinet ſacerdotum ſed quicquid habent hodie eccleſie adepte ſunt ex oblationib⁹ laicorum ergo ea que ſunt eis debita ex precepto diuino nō debēt eis ſubtrahi ex iſtis oblationibus volūtarijs Item decime nō ſunt ſolum eccleſiarum ⁊ clericoꝝ ſed etiam pauperū. nam dicunᷓ tributa egētiū animarū. Item pertinēt etiam ad fabricam eccleſiarū xvj. q. j. c. fi. ⁊ in. c. tua. j. eo. ergo propter diuitias clericorū nō debēt pauperes ⁊ eccleſiaꝝ fabrica defraudari. ⁊ miraᷓ Inno. de quibuſdam nouis predicatoribus aſſerentibus oppoſitum cū nullus ſanctorum ⁊ doctorum eccleſie dixit oppoſitum. ⁊ aduerte vltra eum. nam reperio ꝙ omnes doct. eccleſie cōueniunt in hanc ſentētiam vt etiā hodie decime debeanᷓ. de Hieronymo habes pulchrum tex. in. c. reuertimini. xvj. q. j. de Augu. habes ea. cā. ⁊ q. iij. c. decime. ⁊. xvj. q. vij. in. c. maiores. vbi dicit Auguſti. inter cetera ꝙ oliꝫ maiores noſtri copijs omniū abundabāt. quia decimas ſoluebāt ſed hodie quia ceſſat ſolutio ſuperuenit iudiciū fiſci ⁊ tollit fiſcus qḋ nō accipit chriſtus. habes ď Ambroſio c. quicunꝙ. ea. cā ⁊. q. de Gregorio in. c. quadrageſima. de conſe. di. v. in fi. ⁊ de concilio generali habes i. c. maiores. el. ij. xvj. q. vij. ⁊ hodie omnes religioſi predicatores proferentes aliqua verba que poſſunt ſubtrahere auditores a ſolutiōe decimaꝝ ſunt ipo facto excōmunicati. vt in cle. cupientes. ď penis. ⁊ iniungitur eis ꝙ in confeſſionibus debeāt facere cōſcientiam ipſis penitentibus de ſolutione decimarum ⁊ ſi ex ꝓpoſito omittūt incurrunt grauem penam de qua ibi. ⁊ vide ad premiſſa glo. plenam. ⁊ no. in. c. j. j. eo. ti. lib. vj. ⁊ tenet hic Inno. ꝙ nō ſolum decime prediales ſed etiā perſonales ſūt in precepto ď iure diuino. alleg͡ . id quod habetur Deutero. xij. c. ⁊ Numeri. iiij. c. de hoc tamen dic vt latius dicam in. c. in aliquib⁹. j. eo.

DEcimam. Exprimit q̄tuor genera decimarum que ex veteri lege debebāᷓ ⁊ diuiditur. quoniam primo agit de quotitate decimarum exp̄mēs quattuor genera ipſarum. ſecūdo de quotitate primitiarum. ibi. at vero. ¶ Nota primo ex tex. ibi decimam partem ꝙ nō ſatiſfacit precepto legis ſoluens minorem partem decimarum nō enim ſoluit decimam qui minorem partem ſoluit. nam dicimus ꝙ nō ſeruat quadrageſimaꝫ qui omnibus diebus quadrageſime nō ieiunat. vt in c. quadrageſima. de conſe. di. v. ⁊ vide bo. texᷓ. ambroſij. in. c. quicunꝙ. xvj. q. vij. ⁊ ibi habes gl. no. ꝙ ſi bona laici exhauriantur in totum ſi tenetur ſoluere omnes decimas preteriti temporis nunquid eccleſia debet recipere cum tanto diſcrimine laici. ¶ Nota ſecūdo ibi omnium frugum. ꝙ nō ſolum de fructibus terre ſeu frumento ⁊ vino debent ſolui decime. ſed etiaꝫ de omni redditu ꝓueniente ex terra. nam verbū frugum eſt valde latū cōprehendens in ſe omnē redditum ex terra prouenientem vt in. l. frugū. de verbo. ſig. ¶ Nota tertio ꝙ oli in veteri lege laici ſoluebant tria genera decimarū. primo ſoluebāt leuitici tribui. id eſt clericis. nā ad clericatum ſolum promouebātur illi de tribu leui. ſed hodie tempore gratie quiſꝙ poteſt promoueri ad clericatum etiam ſi primo fuit iudeus. vt in. c. cā te ſ. de reſcrip. ⁊ hodie hec decima ſtat in robore ſuo vt patet. j. per totum titulum. nam xp̄s noluit ſoluere legem antiquā ſed adimplere. vt habetur in euāgelio. Scd̄m genus decimarum recondebatur ꝑ tp̄e viſitatiōis tēpli ſalomonis quas comedebāt inuitando etiā ſacerdotes ⁊ leuitas. hodie aūt iſte decime nō ſic recōdunᷓ ſ3 loco illarū ſucceſſerūt oblatiōes quas laici hodie faciūt clericis. Tertium genus recōdebaᷓ ꝓ pauperib⁹ quoꝝ loco ſuccedunt hodie elemoſyne. ¶ Nota ꝙ clerici inferiores ſoluebāt decimas decimaꝝ ſuis ſuperioribus. hodie vero in loco illaꝝ ſuccedit quarta. nam de iure communi dꝫ ep̄s habere quartā decimaꝝ. vt i. c. ď q̄rta de p̄ſcrip. ⁊ in. c. cōquerente. de offi. or. dicā plene

in.c.cũ cõtingat.j.eo. ¶ Nota ibi in veſtibulo tem
pli.ꝙ cõuiuia ſiebant olim in veſtibulo templi.i.in
porticu vel in edificio templo cõtiguo.ꝛ appellabaꝛ
veſtibulum.q꜡ ibi veſtiebanꝛ egredientes ſeu igre
dientes in templum ſm coꝝ cõſuetudinẽ.in tẽplo
autẽ nõ debet quis cõuiuari ſm doc.ꝛ bene ar.i.c.
j.de imuni.eccle.q꜡ eccleſia eſt domus orationis ꝛ
nõ cõuiuiꝫ.vt in.c.decet.j.eo.ti.li.vj.niſi neceſſitaſ
aliud vrgeat.vt in.c.ij.de cuſto.eucha.ꝛ ex h̓ et ex
tex.collige ꝛ tene menti ꝙ diſpoſitio loquẽs de tem
plo ſeu domo nõ extendiꝛ ad porticum domus vꝉ
templi.naꝫ vt vides aliquid ꝑmittiꝛ fieri in porticu
nõ autẽ in templo.Et facit ad.q.ſtatutuꝫ grauiter
punit pcutientem alium in domo ſua nunquid ha
beat locum ſi percuſſit in porticu dom᷒.ꝛ predicta
faciunt ꝙ nõ.de quo vide que le.ꝛ no.in.l.lex cor-
nelia.in.§.domũ.ff.de iniur.ꝛ in.l.qui domũ.ff.ꝺ
adul.ſatis tamẽ dicerem põderandã mentẽ ſtatuti
an rõ verificeꝛ in porticu vel non. ¶ Nota in.ꝟ.at
vero.tex.no.ꝙ obligatio generaliter ꝯcepta valet
ꝛ tenet.ꝛ quantitas venit ſoluenda ex arbitrio de-
bentis ſoluere intelligendo de arbitrio boni viri.
ar.opti.hic.nam deus in genere mandauit ſolue-
re ꝑmitias nõ exprimendo quãtitatem ꝛ tamẽ di-
citur ꝙ primitie ſunt ſoluende arbitrio offerentiuꝫ
ſi ergo lex mandat aliquid ſolui generaliter nõ ex
ꝑmendo certam quãtitateꝫ intelligitur ꝙ ſolutio
ſit fienda arbitrio debentiũ ſoluere.ꝛ ſm hãc inter-
ꝑtationem magiſtroꝝ nõ debet ſolui minimũ qꝺ ẽ
valde notandum.Ex hoc adduco ad.q.nũqꝺ hec
habebãt locum in ſtipulatione cõcepta inter homi-
nes.vtputa promiſi tibi dare frumentum nũquid
teneat.tex.de iure ciuili videꝛ ꝙ nõ in.l.triticum.
ꝛ i.l.ſi inſulã.ff.de.ꝟ.ob.In cõtrarium faciꝛ iſte tex.
ꝛ i.c.quanto.j.de cenſi.ꝛ põt dici ꝙ ex equitate ca
nonica valet obligatio ꝛ ſolutio eſt fienda de arbi-
trio boni viri habito reſpectu ad cãm promiſſionis
ꝛ ad qualitates perſonarum ꝛ tẽpoꝝ.hoc videtur
ſingulariter ſenſiſſe Archi.in.c.ſunt nõnulli.j.q.j.
qꝺ ſemper tenebis menti. ¶ Nota ibi arbitrio ma-
giſtroꝝ ꝙ doc.ꝛ magiſtri poſſunt interꝑtari legem
dubiam ꝛ eorum interꝑtatio eſt ſeruanda ſi aperte
nõ cõuinciꝛ de errore.pro hoc facit qꝺ habetur i.l.
vna.C.de profeſ.qui in vr.cõſtan.li.x.vide tamẽ
bo.glo.ſ.de poſtu.ꝑla.c.j.in.ꝟ.interꝑtatus.ꝛ.xj.
q.j.in.§.ex his. ¶ Vltimo no.ibi.ſacerdotũ auari
tiã.ꝙ vbi agiꝛ de ſolutione tꝑaliũ fienda clericis ſꝑ
eſt in dubio fienda interꝑtatio cõtra clericos ꝛ hoc
ne notenꝛ auaritia in exactione rerũ tẽporaliũ.op
time facit tex.in.ꝺ.c.quãto.de cenſi.ꝛ de auaritia
clericoꝝ vide pulchꝛũ tex.i.ꝺ.c.diaconi.lxxxxiij.
di.vbi diciꝛ ꝙ ex quo in eccleſijs ſicut in romana i-
perio creuit auaritia lex fugit de ſacerdotio ꝛ viſio
de ꝓpha. ¶ In glo.ſi.ibi tanꝗ debite.no.bñ glo.
vult eni ꝙ primitie ſint i ꝓcepto ſicut ꝛ decime. In-
noc.idem ſenſit ſed dicit ꝙ quãtitas eſt ſoluẽda ar-
bitrio offerentis ſm cõſuetudinẽ loci.bñ facit.ꝺ.c.
quãto.hoſti.dicit h̓ verũ.dũmodo ſoluaꝛ infra q̃-
dtrageſimã.ꝛ.lx.ptẽ.put habeꝛ i lra.ſ dictũ Inno.
videꝛ veri᷒ q꜡ quãtitas h̓ expſſa nõ habeꝛ i.l.ſ fuit
interꝑtatio magiſtroꝝ cui ꝓualere dꝫ cõis ꝯſuetu-
do q꜡ cõſuetudo ẽ optima legũ interpres.vt in.l.ſi
de interꝑtatione.ff.de legi.ꝛ.c.cũ dilectus de con-
ſue.Quidã alij antiqui dixerũt ꝙ primitie ſoluunꝛ
nõ ex neceſſitate ſ ex volũtate offerentiũ.ꝛ valet h̓
ꝯcertatio opinionũ ad excuſandũ a peccato nõ ſol
uẽtes.ar.no.in.c.j.de poſtu.ꝑla.li.vj.de iure tamẽ
mihi plus placet ꝓcedens opi.ꝑmo ꝑ dictũ hiero.
in.c.reuertimini.xvj.q.j.ſcꝺo per iſtũ tex.dum diciꝛ
ꝙ quãtitas fuit determinata ꝓpter ſacerdotuꝫ aua
ritiam ne ampli᷒ a ꝑplo exigant.nã verbuꝫ exigere
ẽ neceſſitatis.nam exigere ẽ ab inuito extorquere.
ar.i.l.fideicõmiſſa.§.ſi rem.ff.de le.iij. Iteꝫ hec rõ
lre eẽt fruſtratoria ſi cõſiſterent in mera voluntate
nã tunc ſacerdotes nõ potuiſſent exigere ſ quanti-
tas vt dixi eſt volũtaria.ita tñ vt dolus abſit ne mi
nimũ offeraꝛ vt ſatis innuit hec littera.

Nouum genus. Nõ põt con
grue ſũma-
ri propter varietatẽ lecturarum ſed ex in-
fra dicẽdis apparebit clarius intellectus.c. ¶ No.
primo ex ꝓn.pro modo ꝛ vſu loquẽdi ſeu reſpõdẽ-
di cum aliquid extraneum exigiꝛ a clericis vꝉ a lai-
cis.nam poteſt dici nouum gen᷒ exactiõis ꝛ dic no
uum.i.extraneũ.Et ex hoc ꝛ ex tex.infero ꙗ a cleri
cis nõ põt aliquid exigi qꝺ in canonib᷒ nõ caueaꝛ.
nã noue exactiões hic ꝓhibenꝛ. ¶ Scꝺo no.ꝙ va-
let ar.de clericis antiqui teſtamenti ad clericos ho-
diernos.qꝺ intellige vbi ẽ eadem rõ.al's ſecus.vt
lxxxij.di.quaſi per totum.ꝛ in.c.tranſlato.ꝛ qꝺ ibi
no.ſ.de ꝯſtitu. ¶ Nota tertio ꝛ tene mẽti ꝙ clerici
ſuſcipiẽtes ſacra tãꝗ laici ab alijs clericis tenentur
illis rñdere i iurib᷒ parochialib᷒.Ex quo infero ꙗ
clerici audiẽtes diña i alijs eccleſijs tãꝗ prochiani
illaꝝ eccleſiaꝝ tenẽtur facere oblatiões i caſibus in
quibus laici offerre debẽt.ꝛ facit cõtra quãdã opi.
vulgarem que hꝫ ꙗ clerici nõ debẽt offerre.ſ hec
opi.eſt falſa niſi intelligas qñ ſũt in ꝓprijs eccleſijs
ita ꙗ ſibiipis admiſtrẽt ſacra ſicut loquiꝛ ꝓncipiuꝫ
c.ſecus qñ audiũt i alia eccła tãꝗ parochiani vt.ſ
dixi.ꝛ ꝑ h̓ vide tex.no.cũ gl.in.c.alia.xvj.q.j.vbi
pꝫ ꙗ monachi anteꝗ eẽnt clerici tenebãꝛ offerre ec
cleſie parochiali vbi audiebãt diuina ꝛ ꝑcipiebant
ſacra.ꝛ plus ꝓbat ſingulariꝛ ille tex.ꙗ vbi bõa ſũt
cõia religioſis ſeu clericis fiet oblatio ꝛ alia iura pa
rochialia exoluenꝛ de bonis eccleſie.naꝫ monachi
nõ hñt ꝓpriũ.xij.q.j.nõ dicatis.ꝛ tñ offerebãt ꝛ de-
cimas perſoluebãt qꝺ nõ põt intelligi niſi ex bonis
monaſterij.Per h̓ etiã infero ꙗ ſi monach᷒ ẽ in ſtu
dio de licẽtia ſupioris ꝑt ꝛ dꝫ offerre ſicut ꝛ alij lai-
ci.nã ꝛ ꝯgruẽtẽ elemoſynã facẽ põt de ſibi cõceſſis
a ſupiore.q꜡ veriſile ẽ ꙗ ſupior h̓ tacite conceſſit.ꝑ
h̓ vide bo.gl.in.ꝺ.c.nõ dicatis.ꝛ in cle.ij.de vi.et
ho.cle. ¶ Op.ꝯ tex.ꝺ.c.queſti.xvj.q.j.vbi tex.vi-
deꝛ innuere ꙗ eꝑs ꝛ abbas nõ ſoluũt decimas ꝛ ea
dẽ rõne idẽ videꝛ dicẽdũ in alijs clericis cui᷒ ꝯriuꝫ
inuit iſta lra i ſi.So.ex glo.h̓ poſitis ꝑſit elici quat-
tuor itellect᷒ ad tex.Prim᷒ ẽ vt de dote eccleſie ſi te-
neantur clerici ſoluere decimas vt in contrario.Et
ita debet intelligi ꝓn.c.ſed de alijs bonis ſiue ꝺ pa

trim onialibꝰ ipoꝝ clericoꝝ decime ſunt ſoluende
ſiue ſunt in parochia aliena ſiue in ꝓpria. ⁊ ſic itelli
git finis. c. ⁊ no. hoc dictū maxime in eo ꝙ ſi rector
eccleſie ſeu canonici habēt ꝑdia ꝑrimonialia etiam
infra limites ꝓprie parochie tenēt inde ſoluere de
cimā etiā ꝓprie eccle. ⁊ de hoc. j. ¶ Scđs intellectꝰ
vt clerici nō teneant paribꝰ decimā ſoluere vt i ꝑn.
c. ſed ſupiori ſic. vt in fi. c. ⁊. ſ. c. proxi. ¶ Tertia lec.
vt principiū intelligat in clericis nō recipientibꝰ di
uina ab alijs vtputa q2 adminiſtrāt ſibiĳpis ſacra i
uicē. ſecus ſi recipiant ab alijs tanꝗ parochiani il-
lius eccle. ⁊ iſte due vltime lecture colligunt ex gl.
ij. prima aūt colligit ex glo. j. ¶ Quarta lect. ponit in
vltia gl. vt ꝑn. itelligat i nō ꝯiugatꝭ finis i ꝯiugatꝭ ꝗ
tāꝗ laici ſoluūt decimas. ¶ Nunc aūt examinemꝰ
quālibet lec. de per ſe. nam circa primā Inno. h in-
ſtat obſcure aliquātulū loquēdo ſ reducēdo ad cla
ritatē facit duo mēbra. aut loquimur in decimis ꝑ-
ſonalibꝰ aut ꝑdialibꝰ. primo caſu ſubdiſtinguit. ꝙ
aut clerici ex ꝑſona acquirūt eccl'ijs vel eccl'ia aliter
acquirit ⁊ tūc nō tenet eccleſia de hmōi lucri ſolue-
re decimā. qđ bn̄ nota. ꝓ hoc ꝑncipiū huiꝰ. c. ¶ Ex ꝗ
infert ꝙ monaſteriū nō tenet ſoluere decimas ꝑſo-
nales ex ſibi acquiſitis ex perſonis monachoꝝ. ¶ Si
ꝟo clerici acquirūt ſibiĳpis puta ex lectura vel aliꝭ
honeſte tūc tenent ſoluere decimas. ⁊ ita intellexit
finē. c. ⁊ dic h etiā ꝓcedere ſi clerici adminiſtrēt ſibi
ipis ſacramenta. q2 collatio ſacroꝝ fit eis noie eccle
ſie ⁊ poſtmodū poterūt diuidere inter ſe. Hoſti. di
cit honeſtiꝰ has decimas ſoluēdas ſupiori. Jo. an.
ſup glo. ꝑmo videt velle ꝙ clericus ſeu rector eccle
ſie tenet ſoluere decimas ꝑdiales de ꝑdio patrimo
niali ſito infra parochiam ſuā. ſecus videt velle in
ꝑſonalibꝰ. q2 rector nō pōt eē obligatꝰ ſibiĳpi. l. tu-
tor. ff. ad velleia. vnde cōfundit obligatio ſicut cuꝫ
creditor ſuccedit debitori. l. ſtichū. §. aditio. ff. đ ſo-
lu. ſed videntur moderniores melius ſentire iudicio
meo dicentes ꝙ etiā ꝑſonales debet rector eccleſie
ſoluere ipi eccleſie q2 ſoluit tāꝗ priuata ꝑſona ſibi
ipi tanꝗ rectori ſicut tutor tanꝗ debitor pupilli ſol
uit ſibiĳpi tanꝗ tutori. l. ꝗtiens. ff. de admi. tu. vbi
bo. tex. ⁊ hic ſatis ſentit Inno. ⁊ ꝓ hoc adduco bo.
tex. in. c. ꝑ venerabilē. qui fi. ſint le. vbi text. dicit ꝙ
rex francie legitimauit filios nō tanꝗ pat ſ ſic rex.
ad idem in ſiñ. l. ſi ꝯſul. ff. de adop. vbi cōſul tanꝗ
priuata ꝑſona manumittit ſeruū ꝓpriū apđ ſeipm
tanꝗ magiſtratū. facit qđ le. ⁊ no. in. c. cuꝫ inter ca
nonicos. ſ. de elec. ¶ Redeo ad verba Inno. ſi loꝗt
in ꝑdialibus dicit ꝙ clerici tenent ſoluere decimas
ſicut alij laici niſi reperiant ex priuilegio exempti.
ad h. c. a nobis. ⁊. c. ſuggeſtū. ⁊. c. j. proximo. ⁊ ꝑ h
tacite videt Inno. reprobare primā lec. glo. dū ſen
tit ꝙ indiſtincte tenent clerici ad decimas ꝑdiales
clarius h ſentit in alia qōne dū querit nunꝗd cano
nici teneant de ꝑbendis ſeu ipaꝝ fructibꝰ ſoluē de
cimas. ⁊ diligenter conſiderando mentem Inno.
videtur velle ꝙ decimas prediales tenentur ſolue
re ſi ſunt in aliena parochia ſed de fructibus tanꝗ
de lucro dicit ꝙ non tenentur ſoluere etiam ſi audi
unt diuina i aliena eccleſia. mouetur q2 proprietas

eſt eccleſie. vnde nō poſſunt teſtari de fructibꝰ pre
bendaꝝ. vt in. c. ad hec. ⁊ in. c. q2 đ teſta. ⁊ no. bene
hoc vltimū dictum. Jo. an. dicit i perſonalibꝰ ſtan
dum conſuetudini tam in clericis ꝗ i laicis. vt no.
j. co. in aliquibus. ſ in predialibꝰ dicit ꝙ ſi ꝑbenda
ſeu fructus obuenerūt canonicis ex aceruo prius
decimato nō tenent canonici ſoluere decimā ꝑdia
lem q2 iam pars coꝝ fuit decimata. ⁊ idem in alio
domino ſed ſi canonici habuerunt fructus ex acer
uo nō decimato tunc tenent ſoluere. ¶ An autem ca
nonici poſſunt teſtari de fructibꝰ ſeu faciunt fructꝰ
ſuos remittit ad notata. in. c. preſenti. de offi. ordi.
li. vj. ⁊ ſic no. ꝙ Jo. intelligit illam gl. in. c. preſenti.
de offi. ordi. loqui in canonicis. ¶ Idem aptius vult
Jo. an. in. c. relatū. el. ij. ſ. de teſta. in. ꝟ. morienti.
⁊ idem ibi Hoſt. quoꝝ eſt illa glo. ⁊ ſic magis credē
dum eſt eis ꝗ alijs ſomniantibꝰ. ⁊ idem ſentit Jo.
an. in regula nemo poteſt. de re. iur. li. vj. i mercu.
nam illa glo. loquitur de beneficiato nō habēte ad
miniſtrationem qualis eſt canonicus. vt eſt glo. or
di. in. c. pontifices. xij. q. iij. dum fundat ſe ſuper. c
requiſiſti. in fi. de teſta. Itē Jo. an. apertiſſime vult
in. c. querelam. ne ꝑla. vi. ſu. vbi hoc aperte tenet.
⁊ idem ſentit ibi Inno. duꝫ dicit ꝙ ſi rector eccleſie
locauit predium eccleſie tenetur ſucceſſor ſtare loca
tioni. ſecus ſi canonicus locauit prediū eccleſie. q2
nō poteſt obligare prebendam vltra tempus vite
ſue ſine voluntate ſuperioris ſicut dicimus in vſu
fructuario. vt eſt tex. in. l. ſi quis domum. ff. loca. ⁊
ſic limitat Inno. in. c. ex litteris. de proba. vbi dicit
ꝙ canonicus habet adminiſtrationē prebende ſic
alius rector eccleſie. naꝫ debet intelligi quo ad hoc
vt poſſit agere ⁊ cōueniri ꝓ ꝑbenda ſ nō quo ad h
vt poſſit eam obligare vltra tempus vite ſue vt vo-
luit idem Inno. in. c. querelam. ⁊ omnes docto. ſe
quētes. vnde canonicus dicit ſimplicit ⁊ perſona-
liter beneficiatus pro tanto q2 nō habet curam ani
marum tanꝗ canonicus. ideo dicit ſimpliciter perſo
naliter. q2 prebenda dat perſone ſue ſicut vſufru-
ctus vſufructuario ſeu vſus vſuario quorum ius
eſt perſonale ⁊ extinguit morte. vt inſti. de vſufru.
§. finitur. ⁊. d. l. ſi quis domū. vnde canonicus nō
hꝫ ſucceſſorem ꝓprie in onere ⁊ honore ſicut habet
alius rector eccleſie. vnde ſi canonicꝰ fuit cōtēptꝰ
in electione nō poteſt ſucceſſor agere de cōtemptu.
quia capitulum ſuccedit in iuribꝰ ſuis. de hoc ē gl.
no. in. c. ꝙ ſicut. in. ꝟ. cōſentire. in fi. ſ. de elec. ⁊ vi-
de ibi latius ⁊ ſubtilius per Inn. ꝗ idem concludit
reſtat ꝙ ſolū habeat ſucceſſorem reſpectu corporis
prebende. ſic intellige dictum. c. relatum. vnde pre
benda datur canonico nō vt ſit quaſi tutor vel pro
curator. ſed vt inde viuat. ideo appellat beneficiuꝫ
perſonale. ſed eccleſia confertur alicui vt ſit tutor ⁊
adminiſtrator eccleſie vt in. c. fraternitatē. ſ. de do
natio. ⁊ hec ſunt notanda que licet multum non fa
ciunt ad propoſitum. c. tamen declaratur glo. in
dicto. c. preſenti. in qua multi errant. ¶ Unde ve-
niendo ad principale propoſitum dum queritur.
nunquid clerici teneantur ſoluere decimas. ¶ Ego
dicerē ſic. ꝙ aut querit de ꝑdialibus aut de perſo-

nalibus.ꝑmo caſu puto indiſtincte ꝙ ſic ex ꝙ̄ ꝑdia
ſunt in aliena parochia etiam ſi ſunt aſſignata ī do
tem eccleſie.pro hoc primo allego glo.ordi.in.c.j.
j.de cenſi.vbi latius diſcutiendo mām tenuit ꝙ eti
am de predijs dotalibꝰ eccl̄ie ſolueuda ſit decima.
⁊ idē ibi Hoſti.ꝓbo rōne ꝗꝛ a ꝑncipio a lege diui
na decime fuiſſent date clericis tn̄ poſtmodū eccl̄ia
vniuerſalis in nouo teſtamēto volēdo diſtinguere
iura eccl̄iaꝝ ſtatuit vt decime prediales eēnt illius
eccl̄ie in cuius parochia ꝑdia ſita ſunt.vt pleniꝰ di-
cetur in.c.cū cōtingat.j.eo.vn̄ cum oīa ꝑdia habu-
erunt hoc onus annexum licet tradanᵗ a laicis no
uis eccl̄ijs debēt tranſire cū onere ſuo.vt in.c.ex lit
teris.de pigno.nā eccl̄ia nō eſt edificanda de nouo
cū ꝑiudicio alterius eccl̄ie etiā reſpectu decimaruꝫ
vt eſt tex.ad litterā in.c.eccl̄ie.⁊.c.quicunqꝫ.xvj.q.
j.ad idē.c.nup.j.eo.vbi pꝫ ꝙ ꝑdia collata ꝓ mona
ſterijs nouiť fundandis remanēt onerata ſolutōe
decimaꝝ ſicut ꝑmo erant ⁊ nullo iure caueᵗ oppoſi-
tum.Nec.ob.c.queſtl.alle.in glo.qꝛ pōt intelligi ꝙ
reducaᵗ ad ꝑdicta.ſ.vt ep̄s ⁊ abbas faciāt deferri
decimas ad eccleſias ſuas.ſ.illis quibus debentur
ad ꝑdicta facit bo.tex.in.c.ſi quis laicus.xvj.q.j.
Dico tn̄ ꝙ ſi eccl̄ia ex neceſſitate de nouo edificareᵗ
infra parochiam alterius.puta qꝛ antiqua eccleſia
habet parochiā valde amplā ita ꝙ ꝓplus nō pōt de
facili cōueniri ad illam eccl̄iam.tunc pōt ep̄s ſtatue
re ꝙ eccl̄ia nouiter edificata habeat certā parochiā
ex illa antiqua cū oībus obuentionibꝰ ſpiritualibꝰ
⁊ de hoc eſt tex.no.in.c.ad audientiam.j.de eccle.
edi.⁊ ob iſtā rōnem hodie videmꝰ ꝙ in eccl̄ia paro
chiali cuiuſlibet plebanatꝰ ſunt capelle habētes cer
tam parochiam.vnde antiquitꝰ ſola plebs erat cu-
rata.vnde propť hoc hodie eſt no.dubiū vtrū deci
me debeanᵗ plebi an capellis ex quo ꝓueniūt ex ꝑ
dijs ſitis in parochia capellarum. ⁊ de hoc latiꝰ di
cam in.c.cū ꝯtingat.j.eo.ſed ſi predia ſunt ſita īfra
parochiam ꝓpriam nō puto ꝙ canonici teneantur
ſoluere decimas.qꝺ ſentit Inno.vt.ſ.dixi.⁊ ſic po
teſt intelligi ꝑn.huiꝰ.c.Aut loquimur de ꝑſonalibꝰ
⁊ tūc aut de acquiſitis ſibiꝑpis aut acquiſitis eccl̄ie
ꝑmo caſu ſi clerici ꝑcipiunt diūa ī aliena parochia.
vel in ꝓpria ſemp tenenᵗ decimas ſoluere qꝛ lucrā
tur tanqꝫ laici ergo debēt honorare deum ex lucro
perſone.⁊ ſic poteſt intelligi finis.c.⁊ intellige ſi h̄
habet cōſuetudo.ſcd̄o cāu in acquiſitis eccl̄ie dice-
rem ꝙ ſi viuentes cōiter in eccl̄ia recipiant ſacra ab
alia eccl̄ia ſicut olim faciebant monachi tunc tenen
tur ſoluere decimam.vt in.d.c.alia.iuncta glo.j.
⁊ ſic pōt intelligi ille tex.in fi.aut nō ꝑcipiunᵗ con-
muniter ab alia eccleſia ⁊ tunc nō tenenᵗ de acqui-
ſitis eccl̄ie ſoluere decimā ꝑſonalē alteri eccl̄ie.⁊ ſic
loquitur ꝑn.c.nam nō reꝑitur in lege ꝙ eccl̄ia tene
atur decimā perſonalē ſoluere alteri eccl̄ie. Nūqd
autē canonicꝰ audiēs alibi diuina teneatur ſolue-
re decimā ex ꝑbenda ſua tanqꝫ ex lucro.Do.an.vi
detur hic ſentire ꝙ ſic.⁊ idē do.Pe.ſed credo ꝙ ha
buerūt reſpectū ad glo.illius.c.preſenti.qꝛ ex quo
lucrantur fructus debent tāqꝫ ex lucro ſoluere de-
cimam perſonalem.ꝫ tenendo opi.quā ſemper te-

nui ⁊ quā tenet Inno.hic ꝙ canonici nō faciāt fru-
ctus ſuos credo ꝙ nō tenētur ad ſolutionē decime
quia ꝑbenda datur ſibi vt inde viuat ⁊ ſupfluū con
uertat in vſus pios vt eſt tex.xij.q.j.in.§.fi.cum.c.
ſe.non enim debet ſibi ſubtrahere neceſſaria vt ſol
uat decimam.maxime qꝛ oīa ſunt bona eccl̄ie. ho-
die tamē ſtādū eſt ꝯſuetudini ſiue queraᵗ an canō-
nici faciant fructus ſuos.vt no.in.d.regula nemo
poteſt.ſiue queraᵗ an decime perſonales ſint ſol-
uende.vt no.in.d.c.in aliquibꝰ.Et ex his infertur
ad declarationē illarum lecturarum.naꝫ ſupiores
nō tenenᵗ eccl̄ie ſoluere decimas niſi ꝓut in iure ē
ſtatutū.vt in.c.cōquerente.de offi.ordi. ſic intelli-
ge etiā tertiā lecturā.nam debes diſtinguere vt pꝫ
ex predictis.Quarta lec.eſt veriſſima reſpectu cle-
ricorum cōiugatorum.nam ipſi nō gaudent priui-
legio eccleſiaſtico niſi in duobus de quibus in.c.j.
de cle.cōiug.li.vj.Et querit hic Hoſti.nunqd pa-
pa poſſit exigere decimas a clericis ⁊ eccleſijs ⁊ dic
ꝙ ſic.qꝛ ipſe habet curā omniū.ix.q.iij.cuncta per
mundū.⁊ in extrauaganti Bonifacij vnā ſanctam
dicit tn̄ ꝙ de conſuetudine papa nō exigit.⁊ hoc qꝛ
ſm̄ diuerſas neceſſitates īponit decimā triennaleꝫ
vel aliam.vt no.in cle.ij.de deci.ſed ego puto ꝙ ex
poteſtate ordinaria hoc non poſſit.nam in iure or
dinatum eſt quibus debentur decime ſed ex pote-
ſtate abſoluta hoc eſt concedendum.facit qꝺ no.in
c.a nobis.j.eo.⁊ quod no.Jo.an.in.c.inter cetera
de offi.ordi.

Ex multiplici. Cōpoſitio ſup decimis nō tol-
liᵗ per priuilegiū ſequens ſi de illa mentio
nē nō facit.primo poniᵗ querela.ſcd̄o iudiciū datio
ibi.vnde. No.primo ex tex.iſto ꝙ inter clericos
noīe ſuaꝝ eccl̄iaꝝ pōt interuenire cōpoſitio ſup de-
cimis in futurū ſoluendis etiā citra ſupioris aucto
ritatem ꝫ tunc cōpoſitio nō excedit vitam trāſigen-
tiū.vt in.c.veniens.de tranſac.qd autē cum laico.
dic vt no.in.c.ij.de tranſac.⁊ dicā in.c.cum hoies.
j.eo. No.ſecūdo ibi de bladis ⁊ vniuerſis legu-
minibus.ꝙ appellatione bladi nō veniūt legumina
ꝫ in ꝯtrium facit qꝺ no.in.l.triticum.ff.de vbo.ob-
li.⁊ ꝑ gl.⁊ Bar.in.l.j.ff.de aq̄ plu.ar.nā appellatio
ne bladi ſeu tritici venit oīe id qꝺ ī terra ſeu agro
ꝯteriᵗ.⁊ ſic videᵗ ꝙ veniant nedū legumīa ꝫ etiā ſe
men lini.vn̄ bladū ſeu triticū ē nomē multuꝫ gene
rale.appellōne vo frumēti venit oē id qꝺ hꝫ ariſtaꝫ
vt i.l.frugē.§.frumētū.ff.de vb.ſig.ꝫ ꝓpter cōem
vſū loquēdi debemꝰ itelligē de eo frumento qꝺ ē ꝑ
cioſiꝰ alijs bladis.vt no.i.d.l.j.Et credo ꝙ ꝓpť vſū
loquēdi h̄ fuit fcā ſpēalis mētio de leguminibꝰ.⁊ h̄
faciūt ad ſtatuta. No.tertio ꝙ ꝑſona eccl̄iaſtica ꝑt
ſine pctō nō ꝑſoluē decimā itegrā rōne ꝯuentiōis
inite cū rectore cui debenᵗ.⁊ videᵗ mihi h̄ dictū ſatl
duꝝ cū decie ñ ſolū ſoluāᵗ in ſubſidiū ꝑſbri ꝫ etiā in
elemoſynā paupeꝝ.ad h̄.c.tua.j.e.niſi dicas ꝙ eo
dē mō alia eccl̄ia poterit hr̄e paupeꝝ curā⁊ ñ refert
ꝑ quā eccl̄iam paupibꝰ ꝓuideaᵗ. Itē no.ꝙ ꝑuilegi
um nūqꝫ referᵗ ad ſpālē diſpōem initā inter parteſ
niſi de ea fiat ſpālis mētio.⁊ in h̄ tene mēti iſtū tex.

ad idē.c.veniēs.de ꝑſcrip. ¶ Ultimo no. iūcta gl.
papam poſſe derogare diſpoſitioni ⁊ pacto inito i-
ter ptes.ꝯtra hoc oppo.nam ex cōuentione orit̃ ob
ligatio que ē de iure naturali.ergo nō pōt tolli eti-
am per ꝑncipem vt in cle.paſtoralis.de re iud.per
Inno.in.c.q̄ in eccliaꝝ.de cōſti. Solutio aut cōuē-
tio fit inter ꝑſonas eccliaſticas ſup iurib⁹ eccleſiarū
⁊ tunc pōt papa tali cōuentioni derogare q: ipe hꝫ
in clericis plenitudinē ptātis ⁊ ſua ptās in oībus i-
telligit̃ excepta.ad hoc bo.tex.in.c.veniētes de iu-
reiur.⁊ vide bo.glo.in.c.cōſtitut⁹.s̄.de reſcrip.⁊ ꝯ
hoc videt̃ bo.tex.in cle.dudū.in.§.nos.de ſepul.ſ
ſi cōuentio fieret ſup iure ꝓuato.puto q̄ papa vel i-
pator nō poſſit ſine cā illā cōuentionē deſtruere.ꝑ
id qd̄ legi.⁊ no.in ꝯtrijs.s̄.ſignatis.⁊ facit qd̄ not.
Inno.in.c.inquiſitioni.j.de ſen.ex. ¶ In glo.j.in
fi.no.gl.q̄ cōpoſitio ſimplr̄ fcā extēdit̃ etiā ad ꝑdia
acq̄renda.⁊ dic̄ hic Hoſ.ꝑ hāc rōēz gl.q̄ ſi ꝓuilegiū
fuiſſet impetratū ſup predijs acq̄rendis parit̃ non
valuiſſet.ſecus ſi cōpoſitio nō cōcerneret ꝑdia acq̄
renda. ¶ In glo.ij.in fi.no.bn̄ glo.q̄ licet nō vale
at renūciatio ſup iure futuro pactū tn̄ valet.⁊ ꝑmū
apte ꝓbat̃ in.l.ſi ita ſit ſcriptū.§.ſi ſub cōditiōe.ff.
de lega.ij.vbi dicit̃ legato facto ſub conditione vel
etiā ad diē certā nō pōt qs renūciare q: ante tēpus
ad nos nō ptinet ⁊ ꝑ hoc.nā renūciatio ē quedam
abdicatio ſ quis nō pōt a ſe abdicare qd̄ nō habet
nā priuatio ꝑſupponit habitū.c.ad diſſoluēduz.de
deſpon.impu. Scōm dictū ꝓbat̃ hic ⁊ clarius i.l.
j.C.de pac.vbi dicit̃ q̄ fideicōmiſſo cōditionali pōt
qs ꝑ pactū renūciare.⁊ hoc iō q: pactū obligat pa-
ciſcentē ad nō petendū cū ius cōpetierit.ſ glo.mul
tū no.in.l.j.ff.de cura.bonis.dando limitat ꝑmuz
dictū niſi renūciatio fiat in ꝑſentia iudicis.⁊ illā gl.
ſequit̃ Bar.in.d.l.j.C.de pac. Aliā limitationem
poſuit Ja.de are.⁊ placet Bar.in.d.l.j.q: renūcia
tio iuris futuri nō valet ſi fit abſente pte.ſecus ſi ꝑ-
te pñte q̄ſi tūc habeat pactū interclusum lꝫ Bal.ali
ud videat̃ ibi ſentire ſ cōiter ad cautelaz ſolet in in
ſtrumentis interponi q̄ renūciauit ꝑ pactū.⁊c.⁊ h
eſt bene vtile inſerere vt opi.vitent̃.renūciatio tn̄
pure ⁊ ſimplr̄ facta nō extendit̃ ad ius qd̄ pōt in fu
turū cōpetere niſi hoc caueat̃ in renūciatione.⁊ de
hoc dicendū plen⁹.vt no.Bar.in.d.l.j.⁊ in.l.q̄ ro
me.§.duo fratres.in.vj.q.ff.de ꝟbo.obli.⁊ adde
ad ꝑdicta bo.tex.cū ibi no.in.c.cū inſ.p.de renūc.

Commiſſum.

Monachi tenē-
tur ſoluere deci
mas prediales de ꝑdijs nouiter cultis de
quibus decime prius ſoluebant̃.h.d.primo ponit̃
querela.ſcdō iudicis datio.ibi eapropter. ¶ Nota
ꝑmo q̄ mutatio q̄litatis loci nō hꝫ alterare obligati
onē ſolutionis decimaꝝ. Ex q̄ infero q̄ licet de no
uo i aliqua platea aliq̄d plantet̃ ⁊ ſeminet̃ tenetur
dn̄s ad decimā eoꝝ que ibi colligunt̃ ſicut pri⁹ ſol
uebat̃ decima ſm priorē ſtatū. Et ex hoc ⁊ ex tex.in
fero q̄ dn̄s pōt alterare cōditionē terre ſue ſine cō
tradictiōe ecclie cui debet̃ decima ſatis eſt q̄ ſoluat̃
decima de ibidē colligendis. ¶ Nota ſcdō q̄ de pa
ſcuis ſoluit̃ decima. Itē de domib⁹.⁊ dic ꝯ paſcuis
id eſt de precio quo paſcua ſeu paſtura vendita eſt
dic de domib⁹.i.de penſione domoꝝ. Sed q̄runt
docto.hic q̄d ſi paſcua gratis cōcedit̃.dicūt ⁊ bene
q̄ nihilominus debet̃ decima q: vident̃ cōceſſa cuꝫ
onere ſuo.nā ſicut dn̄s non pōt vendere fructus ſi
ne onere decimaꝝ vt in.c.paſtoralis.j.e.ita nec do
nare cū eadē ē rō vtriuſq̄. ¶ Ultimo querit̃ de.q.
no.pone q̄ aliquis cōbuſſit ſegetes vel incidit vine
as nunquid ecclia poſſit agere cōtra talem ꝓ parte
decime ſibi cōtingentis. Inn.ꝑmo tenet q̄ ſic.arg.
in.l.ſi ſeruus ſeruū.§.ſi oliua.ff.ad.l.aqui.vbi ptꝫ
q̄ ſi aliquis colligit illicite oliuas nō maturas tenet̃
dn̄o ad damnū reſarciendū actione.l.aq̄.refert q̄ſ
dam tenere cōtrarium. Io.an.tenet ꝑmam ptē nō
obſtante q̄ fructus potuiſſent grandine vel alia tē
peſtate ꝑire ſatis eſt q̄ potuiſſent nō perire.ar.in.l
cū res in fi.ff.de leg.j.q̄ dicit q̄ habebit̃ reſpect⁹ ad
id qd̄ ſolet ibi ꝑcipi. Do.pe.videt̃ de hoc dubitare
nā iſta qd̄ pendet ab alia videlicet vtruz decima ſit
ecclie.an vero ſit ſibi debita.⁊ qua actione petatur
decima.⁊ q̄bus in hoc ſūt multe opi.tn̄ gl.in.c.tua
j.eo.⁊ in.c.moderamine.xvj.q.j.videt̃ reſidere q̄
petat̃ cōditione ex canone ⁊ nō rei vendi.ſ ꝯditio
ē ꝑſonalis.inſti.de actio.in.§.ſic itaq̄.ergo idem
dicendum in hac q̄ōne ſicut dicitur cū res mihi de-
bita perimitur.de qua queſtione plene per Bart.
in.l.ſtichus certo die.ff.de verbo.obli.vbi inter ce
tera dicit q̄ aut occiditur in iniuriam creditoris et
liberatur debitor.quia culpa creditoris res perit.
vt in.l.ſi merces.§.culpe.ff.loca.aut in iniuriā de-
bitoris.⁊ tunc debitor nō liberatur.vt i.d.§.culpe
aut ſine iniuria vtriuſq̄ ⁊ tunc liberatur debitor ⁊
habet actionē cōtra perimentē. Sed eſt dubiū nun
quid illam actionem tenetur cedere ſuo creditori.
⁊ videt̃ velle q̄ ſic ſi debituz erat ex cauſa oneroſa.
ſecus ſi ex cauſa lucratiua.⁊ ſic videtur dicendum
in ꝓpoſito vt ecclia nō poſſit agere ꝯtra illū deſtru-
ctorem niſi ceſſat ſibi actione mō ꝑdicto ⁊ q̄ agatur
cōditione ex canone.cōfirmat Fre.cōſil.lxxiij.ſ in
fauorem ecclie q̄ poſſit agere ſine ceſſione actionis
indiſtincte allego tex.in.c.tua.j.e.vbi dr̄ q̄ de⁹ aſ
ſeruit decimas ⁊ primitias eē ſuas.ergo ſunt in do
minio eccleſie.nā ꝓnomē ſuū denotat dominium.
vt no.in.c.j.de poſtu.ꝑla.⁊ habetur in.l.quintus.
ff.de au.⁊ ar.le.ad idē.d.c.moderamine.vbi dicit̃
q̄ eccleſia poteſt vendicare decimas.ſed rei vendi-
catio datur domino.vt in.l.in rem.ff.de rei ven.⁊
no.in.c.examinata.ſupra de iudi. Item ſi decime
non eſſent eccleſie ſed ſolum ſibi debita non video
quare non teneret venditio omnium fructuum fa
cta per dominum predij cuz ipſe remaneat obliga
tus perſonaliter.⁊ tamen contrarium dicitur in.c.
paſtoralis.j.eo.ergo eccleſia habet decimam par-
tem pro indiuiſo etiaz ante fructus collectos.et ſm
h ſaluat̃ dictū Inn.⁊ Io.an.nā ecclia tāq̄ dn̄a de-
cimaꝝ pt agere ꝯ illū deſtructorē ſic dn̄s.vt in.d.§.
ſi oliua.⁊ h videt̃ pl⁹ ꝯuenire canonice equitati vt
euitet̃ circuit⁹. Et itellige ſꝫ Io.an.q̄ñ ſine iuſta cā
ille ꝺſtruxit ſegetes ſeu vineas.ſec⁹ ſi ex cā iuſta pu
ta i bello iuſto.⁊ no.ſin.h dictum.q: non memini

legiſſe alibi ꝙ ſi in bello iuſto quis deſtruit vineas ſeu ſegetes ſeu alia loca culta nō grauat̃ cōſcia ſua etiam reſpectu decime q̄ debebatur eccleſie. q: tūc temporis nō pōt fieri cōgrua ꝛ tuta ſepatio.

Peruenit. Per excōicationē ꝯpellitur quis ad ſoluendas decimas de molendinis ꝛ alijs hic ꝯtentis ꝛ.c.ſe.h.d.cū.ſe. ¶ Nota pmo ꝙ plati peccāt nō cōpellēdo ꝛ monēdo ſubditos vt decimas ſoluāt. nā faciunt cōtra mandatū ſupioris. hic eni nō ſolū iniungit̃ laicis vt ſoluāt decimas ſ etiā mandat̃ plati vt ſubditos moneant ꝛ cōpellāt qꝺ ē bñ notanduꝫ nam veniens cōtra preceptū ſupioris peccat mortaliter. in.c.ij.ꝺ maio. ꝛ obe. ꝛ eſt rō rōnis q: plati debent obuiare peccatis ſubditoꝝ ꝛ nō negligere bona eccleſiaꝝ ꝛ paupeꝝ. vnde dicit gl. no. in. c. ea que. de offi. archi. ꝙ negligentia plati ē pctm̃ mortale. ꝛ idē dicit alia glo. no. in diſſimulatione. ſcꝫ ꝙ diſſimulatio plati ē peccatū mortale. vt no. in. c. clericis. de imu. eccl̃. li. vj. ꝛ videt̃ inferendū ꝙ etiā ſi ne iſto pcepto peccant plati in nō cōpellendo ſubditos ad ſolutionē decimaꝝ. ¶ No. ſecūdo ꝙ poteſt qꝺ ꝛ debet ſi opus eſt p excōicationē cōpelli ad ſolutionē decimaꝝ. ꝛ dic opus eē ſi nō vult acqēſcere monitioni. ¶ No. vltimo ex iſto tex. ꝛ. c. ſe. ꝙ non ſolū de blado ꝛ vino ē decima ſoluēda ſ de multis alijs hic cōtentis. ꝛ generalit̃ dic ꝙ de omi reddituac omni lucro pſonali decima eſt ſoluenda. vt not. hic Hoſ. ꝛ vide bo. glo. in. c. cū hoies. j. eo. dicit tñ Hoſti. ꝙ libent̃ videret ꝙ ſaltē de blado ꝛ de vino integralit̃ decima ſolueret̃. an aūt valeat conſuetudo in ꝯriuꝫ dicā. j. eo. in. c. in aliquibꝰ. ꝛ i. c. ad apoſtolice. ¶ Sed hic quero nūqd debētes ſoluere decimā peccet ſi differunt ſoluere q: ab eis nō petitur Dñs meus Car. arguit ꝛ tenet p iſtū tex. ꝙ nō quia tex. hic innuit monitionē requiri. vnde nō ſoluentes ante monitionē vident̃ tenere cum licētia ſacerdotis. cōtrariū ſentit hic do. pe. dicēs monitionem requiri ad hoc vt pueniat̃ ad excōicationē que ſine monitione nō eſt inferenda. vt in. c. ſacro. j. ꝺ ſen. ex. ſed ſine monitione debēs ſoluere cōſtituit̃ i mora q: dies interpellat p hoie. in. c. potuit. de loca. ſ per hoc nō probat ꝙ decime ſunt ſoluēde ſine monitione. vel ꝙ certa dies ſit prefixa ad ſolutionē decimaꝝ. ꝛ ideo latius attingendo hūc articulum dico prius examinandū. qñ decime ſūt ſoluende. nā iura vident̃ varie loqui. tex. j. eo. cuꝫ hoies. videt̃ velle ꝙ ſtatim. ſ in. c. reuertimini. xvj. q. j. videt̃ innui ꝙ in fine anni de quo p Io. an. latius in addit̃. ſpe. eo. ti. ſup ſcꝺo libello. ꝛ ibi in effectu videt̃ ꝯcludere ꝙ decime pſonales nō debeant̃ añ lapſū anni nā pticularis ſolutio multa habet incōmoda. l. plane. ff. fami. her. ꝛ ſic pōt intelligi. d. c. reuertimini. pdiales vero debēt ſolui anteqꝫ frumentū ſeparet̃ a paleis. nā palea ē in fructu. l. adeo. ff. de acq. re. do. ij. q. j. multi. niſi cōſuetudo habeat oppoſitum. vt cōmunit̃ ſe hꝫ hodiernis tpibus. nā portat̃ frumentū ſeu bladū poſtqꝫ ē ſepatū a paleis ꝛ dꝫ deferri vſqꝫ ad domum eccleſie expenſis villici ſeu dñi. ꝛ ē tex. iuncta glo. no. in. d. c. reuertimini. tenēt doc. in. c. ex pte. ij. j. eo. ꝛ Io. an. in addi. pdicta. vbi videas. Quid de lana ꝛ lacte ꝛ fetibꝰ pecudū. ¶ Ex pdictis videtur inferendū ad qōnem ppoſitā ꝙ monitio nō ſit neceſſaria ad cōſtituendū in mora debētem ſoluere. p hoc adduco qꝺ habet̃ Exo. xxij. vbi dicitur. Decimas ꝛ primitias nō tardabis offerre. vnde pondero. ꝟ. offerre qꝺ de ſui ſignificato non expoſcit exactionē ſed ſpontaneā oblationem inducit. vt no. in auc. offerat̃. C. de lit̃. conteſt. ꝛ vide gl. in cle. ſepe. de ꝟbo. ſig. ad idem tex. in. d. c. cum homines. ergo cōcluditur ꝙ ſine alia monitione peccant nō ſoluentes. ꝛ vide bo. glo. in. c. j. j. eo. ti. lib. vj. ad iſtum tex. reſpondeo aliter. nam licet papa h mandet platis vt moneant ſubditos non tñ ſequit̃ ꝙ citra monitionē nō peccent p alia iura ſuperius allegata. nā prelatus debꝫ monere ſubditos vt honeſte viuant. tñ nō ſequit̃ ꝙ citra monitionē inhoneſte viuentes nō peccent.

Nuncios. Summatū eſt cū pcedenti ꝛ declara vt dixi in precedenti. c. ¶ No. ex tex. ꝙ etiā de apibꝰ eſt ſoluenda decima. ꝛ dic de apibꝰ. i. de fructu apium vt de cera ꝛ melle. ¶ Secūdo no. ibi. omi fructu. ꝙ de oi fructu ē ſoluenda decima. ¶ Ultimo no. ibi. eccliaſtica diſtrictione. ꝙ nō ſolū per excōicationeꝫ ſ etiam p diſtrictionē eccliaſticam laici cōpelluntur ad ſolutionem decimarum. nam licet diſtrictio ꝛ cēſura qñqꝫ ſumant̃ vt ſynonyma ꝛ idem importātia improprie tamen appellatione cenſure eccleſiaſtice veniunt ea q̄ habentur in. c. querenti. de ꝟbo. ſig. ꝛ proprie cenſura concernit animam ꝛ ſic eſt pena ſpiritualis. diſtrictio ꝟo poteſt ſumi p pena tpali. vt dico in. c. querenti.

Cum homines. Decima fructuū ſtati cū collecti ſūt ſolui debet nō deductis expenſis. primo ponit factū reprehenſibile. ſcꝺo corrigi mandat. ibi mandamꝰ. ¶ No. primo ibi nouē ptibus ſibi retentis. ꝙ decima ps fructuum debet̃ eccleſie habito reſpectu ad totum. non ergo habet h caſu locum diuiſio legalis vt totum diuidat̃ in. xij. partes. ſed debetur decima totius. Et facit hec littera ad. q. pone arbiter ſeu iudex adiudicauit mihi duas partes fundi. vtruꝫ intelligatur adiudicaſſe duas partes ex tribus an ex. xij. partibus. Bar. i l. interdum. §. j. ff. de here. inſti. dicit ꝙ de. xij. quia ſolennis diuiſio fit in. xij. partes. vt in. d. §. j. ꝛ hoc eſt verum niſi ſtatutum vel conſuetudo repugnet ꝛ ideo dat cautelam vt petens duas partes totius dicat peto duas ptes ex tribꝰ vl̃ totiꝰ. ſed certe contra ſententiam Bar. videt̃ tex. hic cōiuncta lege diuina. nam lex diuina ſimplicit̃ reſeruauit decimam partem frugum. ꝛ tamen intelligitur reſeruaſſe decimā totius nō autē decimam ex. xij. ptibus. ꝛ ita hꝫ hodie cōis vſus loquēdi vt faciendo mentionē de qrta vel quinta pte intelligat̃ de parte totius. ſ dictū Bar. poſſet ſaluari in diſpōne vltie volūtat̃. q: cū hereditas diuidat̃ a iure in. xij. ptes. vt i. §. hereditas. inſti. de here. inſti. ita i dubio videt̃ teſtōꝛ ſenſiſſe. ſed ſecus putarem in alijs diſpoſitionibꝰ.

¶ Nota ſcđo ibi. ſtatim. vnā regulā ꝙ decima pre-
dialis ē ſoluenda ſtatī fructib⁹ collectis. ⁊ ſic videt̄
ꝙ nō requirat̄ monitio ad cōſtituendū debitorē in
mora cū tempus ſit hic appoſitū in lege. ⁊ dic vt lati
us dixi in. c. ꝑuenit. ſ. eo. ¶ Ultimo no. ꝙ ſup deci
mis preteritis cōpelluntur laici ſatiſfactionē impē-
dere. ⁊ hinc ſumpta occaſione querūt doc. nūquid
ſup decimis poſſit interuenire cōpoſitio. ⁊ conclu-
dunt ꝙ inter clericos pōt fieri etiā ſine auctoritate
ſuꝑioris. vt in. c. ex multiplici. ſ. eo. ⁊ in. c. ſe. ⁊ in. c
ſuggeſtū. intellige tñ ꝙ hec cōpoſitio erit ꝑſonalis
⁊ nō realis. vnde nō excedet vitā cōponentiū ex q̄
nō interceſſit auctoritas ſuꝑioris. c. veniens. d̄ trāſ
act. dixi in. d. c. ex multiplici. cū laicis vero pōt com
poni ſine auctē ſuꝑioris ſup decimis ꝑteritis. vt in
c. vt ſup. de re. ec. nō alie. ⁊ no. in. c. fi. de re. ꝑmu. ſꝫ
ſup decimis futuris nō pōt cōponi ſine ſuꝑiori au-
ctoritate. de quo dic vt plene no. i. c. ij. ſ. d̄ tranſac.
⁊ in. d. c. fi. ⁊ ē diuerſitatis rō. nam laici nō pñt deci
mas poſſidere nec pſcribere. vt in. c. cāƺ. de pſcrip.
⁊ cū piculo animaꝝ ſuaꝝ detinēt. vt in. c. ꝓhibem⁹.
j. e. Item nō refert que eccl'ia habeat ex quo rema
nent penes eccliam. vt in. c. cū aplica. de his q̄ fi. a
pla. ⁊ oēs eccl'ie pticulares ſunt mēbra eccl'ie vl'is.
vna enī ē eccl'ia vniuerſalis. xxiiij. q. j. loquit̄. ⁊ i ha
bentib⁹ ſimbolū. i. idētitatē ⁊ ſilitudinē facilior eſt
tranſitus. vt in. d. c. cū aplica. ⁊ in. l. re cōiuncti. ff.
de leg. iij. ⁊ ꝑ hoc ſoluo ꝯrium quō ſup decimis ad
mittit̄ cōpoſitio ſine iudicis auctē cum ſint alimēta
egentiū. ⁊ ſup alimentis nō tranſigit̄ ſine iudici au
ctoritate. vt in. l. cū hi. ff. de tranſac. dico enī ꝙ per
hanc cōpoſitionē inter perſonas eccl'iaſticas nō re-
mittit̄ cā alimentoꝝ cū decime debeant̄ propter ali
moniā clericoꝝ ⁊ paupeꝝ q̄ rō remanet apud quā-
cūqꝫ eccliam decima remaneat. xvj. q. j. c. quō q̄cq̄d

¶ Quero de vtili. q. pone ꝙ quis nō recolligat pl⁹
niſi tantū quātū ſibi ſufficit ⁊ familie ſue nunq̄d te-
neatur ſoluere decimā. primo videt̄ ꝙ nō. q2 q̄s nō
debet ſibi ſubtrahere necc'ia vt det eccl'ie vl' paupib⁹
vt in. c. nō mediocriter. de ꝯſe. di. v. facit. c. nō ſatis
lxxxvj. di. ⁊ qd̄ no. glo. in. §. alia. xvj. q. j. ⁊ hāc opi.
tenuit melēdus doc. antiquus vt recitat Inn. in. c.
licet. j. de cenſi. ⁊ Io. an. hic. ſꝫ ꝯriam opi. tenuit ibi
Uinc. ⁊ videt̄ ſequi Io. an. hic mouet̄ q2 ꝓpter in-
opiā nō eſt iniuſticia cōmittēda. vt i. c. habebat. xij
q. j. Itē decime nō dant̄ eccl'ie ex mera voluntate. ſꝫ
ſunt ipius eccl'ie ex reſeruatione diuina vt i. c. tua.
j. e. vnde poſſunt vendicari ſm vnā opi. vt no. i. d.
c. tua. ⁊ dixi. ſ. e. cōmiſſū. vel ſaltē decima ſoluit̄ vt
debitū. vt in. c. parochianos. j. e. ſꝫ in ſolutione de-
biti nō habet̄ reſpectus ad inopiā debitoris niſi p⁹
ceſſionē vt dixi in. c. ij. ſ. de pig. Ego puto ꝙ iſte te
neatur ſoluere. ſꝫ eccl'ia tenet̄ ſibi remittere tantum
ꝙ poſſit viuere cū eccl'ia de ſuo teneat̄ ſibi ꝓuidere
ꝓ hoc qd̄ no. in ſūi glo. in. c. quicūqꝫ. xvj. q. vij. vbi
dic̄ ꝙ ſi quis tanto tpe nō ſoluit decimas ꝙ ſi vellet
integre ſatiſfacere oporteret vendere oīa bona ſua
ꝙ licet teneat̄ ipe h̄ facere. eccl'ia tñ dꝫ ſibi remittere
vñ poſſit viuere. credo etiā vbi eſſet tanta inopia ꝙ
fame ꝑiret ſi decimā ſolueret ꝙ nō teneat̄ ad ſoluti
onem q2 in tali neceſſitate oīa ſunt cōmunia. vnde
licite ſine vitio furti pōt ſubtrahere de bonis alteri
us. vt no. in. c. ſicut. xlvij. di. ⁊ in. c. ſi quis ꝑ neceſſi
tatē de furti. Et ex hoc poſſet ſolui queſtio de pau-
pere nūquid teneat̄ ſoluere decimā de ſibi donati.
cum illa ſunt ſibi lucrum. ⁊ de omni lucro licite acq̄
ſito teneatur quis ſoluere decimam. vt in. c. ex trāſ
miſſa. j. eo. ſꝫ diſtingue vt ſupra. hodie tñ decime ꝑ
ſonales nō ſūt in cōſuetudine. ¶ Ultimo hic queri
tur de. q. quotidiana. pone ꝙ aliquis multo tempe
prediū poſſidēs ex quo nō ſoluit decimā illud ven-
dit. nunq̄d eccl'ia poſſit petere decimā ꝑteriti tēpo-
ris a nouo poſſeſſore an ſoluƺ ab antiquo. Io. an.
videtur hic velle ꝙ ſit in optione eccleſie queƺ velit
cōuenire. nā cū decima ſit onus reale ⁊ cenſeat̄ tri-
butū. vt in. c. tua. j. eo. tranſit in nouū poſſeſſorem
ſicut dicimus in tributo qd̄ debetur principi. vt. l.
impatores. ff. de publi. vbi tex. not. hanc opi. tenet
Frede. cōſil. lxxxiij. quidā tñ tenuerūt oppoſitū. vt
ibi refert dicentes eccliam debere agere ꝯ antiquū
poſſeſſorem ⁊ nō cōtra nouum. q2 eccl'ie debet̄ deci
ma fructuū. ⁊ ſic ꝑcipiēs fructus ē obligatus. non
aūt prediū. ⁊ hanc opi. ꝯriā ſecuti ſūt aliqui moder
niores. ſꝫ mihi placet ꝑcedens opi. Io. an. ⁊ Fre. ꝑ
d. c. tua iuncta. l. impatores. Itē facit. c. in aliquib⁹
j. eo. vbi dicit̄ ꝙ domini ꝑlatorū cōpellūt̄ illis loca-
re predia a quibus eccl'ia ſine cōtradictiōe decimas
cōſequi poſſit. ad idē. c. de terris. j. eo. ⁊. c. ſi q̄s lai-
cus. xvj. q. j. ¶ In glo. pe. ibi q̄citius ⁊ cōpetenti⁹
no. gl. ꝑ his que dixi in. c. ꝑuenit. ſ. eo. ꝙ nō requi-
ritur monitio ad conſtituendum debitorē in mora
ſed de fructibus collectis tenetur ruſticus ſoluere
decimam q̄citius poteſt. Et no. ex fi. glo. ꝙ vltima
mora cōſideratur cum queritur ad quem ꝑtineat
interitus rei.

D Ilecti filij. Priuilegiati ſup deci
mis nō ſoluendis de
his predijs que ab alijs cōducūt decimam
ſoluere tenentur. cōis diuiſio. ſcđa ibi. vnde. ¶ No
ta primo ꝙ priuilegiū ſimplr̄ cōceſſum nō debet ita
late interꝑtari vt alij infligat enorme ꝑiudiciū. Ex
q̄ infero ꝙ q̄tenus ꝑuilegiū tangit ius tertij dꝫ ſtri-
cte intelligi. vt no. Inno. in. c. cū dilecti. de donat̄.
⁊ eſt tex. hic aptus. nā fuerat h̄ ſimplr̄ ꝯceſſū priuile
giū ſup decimis nō ſoluendis. ⁊ tñ reſtringit̄ ꝯ pro
priā ſignificationē v̄boꝝ. vt non cōphendat predia
ꝯducta et h̄ vt tertio nō inferat̄ graue ꝑiudiciū. qd̄
no. ¶ Scđo no. iuncta glo. j. ꝙ religioſi pñt condu
cere ꝑdia. qd̄ intellige qn̄ ꝓpria nō ſufficiūt al's ſec⁹
vt i. c. ꝑuenit. lxxxvj. di. ⁊ tene mēti illū tex. ¶ No.
tertio ꝙ vbi ꝯtingit enormis leſio ꝑuilegium nō re-
ducit̄ ad modificationē ſꝫ in totū reuocat̄ ſm Uin.
Sꝫ aduerte. nā h̄ dictū nō colligit̄ h̄. q2 priuilegiū
remanet h̄ firmū i ꝑdijs ꝓprijs. tū q2 h̄ nō fit reuo-
catio etiā in pte. ſꝫ papa declarat ꝙ intentiōis ſue nō
fuit vt ꝑuilegiū extēderet̄ ad ꝑdia cōducticia. dictū
tñ veꝝ ē in ſe ⁊ meli⁹ ꝓbat̄. j. c. pri. vbi dicet̄. ¶ Ul
timo no. ex fi. ꝙ inter eccleſias valet compoſitio vt
non ſoluat̄ decima integre. ſed aliqua quota puta
vigeſima vel quindecima.

Suggeſtum. Reuocaẗ priuilegi um ſi ex poſtfacto i- cipit enormiter nociuũ eẽ. cõis diuiſio. ſe- cũda ibi diſcretioni. ¶ Nota primo ꝙ monachi iu ſte poſſunt decimas exigere etiam a monachis alte rius monaſterij. qḋ intellige qñ iſti qui exigunt ha bent certã parochiam. nã tũc de iure cõi poſſũt de- cimas petere omniũ que colligunẗ infra prochiaꝫ. ⁊ in h nõ ẽ dña iter religioſos ⁊ clericos ſeculares nã ſi religioſi habẽt curã aiarũ poſſunt iura paro- chialia exigere. xvj. q. j. c. ſunt nõnulli. ⁊ c. doctos ⁊ c. moderamine. alś de iure cõmuni religioſi non poſſunt decimas expetere. ¶ Secũdo nota ꝙ ꝑui- legium ſimpliciẗ a principe cõceſſum debet ita iter- ꝑtari vt enorme ꝑiudiciũ tertio nõ inferaẗ. ⁊ ẽ in hoc iſte tex. ſatis no. l. q̃tiens. ⁊ qḋ ibi no. C. de ꝑci. impe. ⁊ l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pupil. ¶ Tertio no. vnũ caſum in quo ꝑuilegiũ in principio validũ ex poſtfacto reuocaẗ qñ. ſ. enormiter icipit ledere ius tertij. ¶ Sed circa hoc cadit dubitatio nũquid ipo iure ꝑ hanc cãm reuoceẗ priuilegiũ. Quidaꝫ Guil. de petra late diſputauit ⁊ cõcludit ꝙ ſi eſt corpore iuris incluſum reuocaẗ ipo facto. ſecus ſi extraua- gaẗ. ſed ego nõ video ſufficientẽ rõnem diuerſita- tis. ⁊ in cõtrarium facit. d. l. ex facto. vbi priuilegiũ ꝯceſſum patri vt poſſit teſtari ꝑ filio muto vel alś i- habili reuocaẗ ipo facto ceſſante cã priuilegij. ⁊ vid bo. glo. in. regula decet. de reg. iur. li. vj. que dicit ꝑncipis eẽ eſtimationẽ an ⁊ qñ priuilegium dicaẗ enormiter ledere. vnde in hoc paſſu cõcluderem ꝙ aut cõſtat de cauſa reuocatoria priuilegij ⁊ tũc etiã iudex inferior poteſt ſuꝑ hoc diſcernere. ar. in. d. l. ex facto. Aut dubitaẗ. ⁊ tunc ſolius principis cõce- dentis eſt eſtimatio. ⁊ ſic ꝓcedit rõ iuriſcõſulti poſt ta in. d. l. ex facto. Ad predicta vide qḋ le. ⁊ no. i. c. cum veniſſent. de iudi. ⁊ no. ſemꝑ iſtum tex. q2 põt adduci ad deciſionẽ pluriũ q̃onum. Et maxime te ne menti tex. ad hoc vt priuilegiuꝫ qḋ incipit enor- miter ledere nõ reduciẗ ad debitã moderationem. ſed reuocatur in totum. ⁊ ẽ rõ. q2 nõ apparet quare magis debet cõſiſtere in vna pte q̃ʒ in alia. ar. eoruꝫ que le. ⁊ no. in. l. j. §. trebatius. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. facit. c. deteſtanda. de cõceſ. preben. li. vj. ¶ Vl- timo ſcias ꝙ hec littera poteſt adduci ad. q. forma- tam ꝑ legiſtas in. d. l. ex facto. nã quidã habens fili os naturales tñ facit eos ꝑ principẽ legitimari tra ctu tẽporis duxit vxorẽ ex qua habuit duos filios legitimos. dubitaẗ nũquid filij legitimati debẽt pa riter ſuccedere cuꝫ alijs filijs legitime natis. ⁊ vide batur dicendũ ꝙ nõ. q2 ceſſante cã priuilegij ceſſat ipſũ priuilegiuꝫ. xvj. q. j. generaliter. ⁊ hanc opi. te nuit ibi Dy. ſ ꝯtriam opi. tenuit Ray. de for. quẽ ſe quiẗ Bar. ꝑ regulã. factũ legitime. li. vj. ⁊ per hoc põt limitatio no. elici ad iſtũ tex. ꝙ priuilegiũ quod habuit ꝑfectionẽ ſuã nec cõtinet actũ ſucceſſiuũ nõ reuocaẗ. licet poſtea ceſſet cã priuilegij. ſecus in ꝑui legio habente cãm ſucceſſiuã. vt hic. ⁊ in. d. l. gene raliẗ. ¶ In gl. j. in fi. ex iſta glo. habes q̃nqꝫ caſus i quib⁹ ex poſtfacto ꝑdiẗ ꝑuilegiũ. doct. adducũt ali os caſus. Et ſextus caſus fit ꝑ ſñiaꝫ latã ꝯ ꝑuilegiũ a qua nõ fuit appellatũ. vt in. c. cũ inter. de re iudi. Septim⁹ caſus ꝑ ꝑuilegiũ ſecũdũ faciẽs ſpecialem mentione de ꝑmo. vt in. d. c. veniẽs. de ꝑſcripẗ. qḋ intelligo niſi priuilegiũ tranſiuerit in cõtractũ vel q̃ſi. ſeu fuit ꝯceſſum nõ ſubdito. nã tale priuilegiuꝫ nõ põt reuocari ꝑ cõcedentẽ. vt notanter ponit In no. in. c. nouit. de iudi. facit qḋ no. Bar. in. l. pe. ff. de decre. ab or. fa. Octauus caſus ꝑ renũciationeꝫ tacitã vel expſſam. vt in. c. ꝓ illoꝝ. de ꝑben. An aũt clerici pñt renũciare ꝑuilegijs vl' ꝯſuetudinibus fa uorabilib⁹ coꝝ eccl'ijs vide notanẗ ꝑ Inno. in. c. ac cedentib⁹. de ꝑuilegijs. Non⁹ caſus ſi ſcõm priuile giũ eſt ſpeciale ꝑmũ generale. qḋ tñ intellige ſm ea que dixi in. c. cũ ordinẽ. de reſcrip. Decim⁹ caſus ſi apponiẗ in reſcripto clauſula nõ obſtante tali priui legio. ar. in. c. nõ nulli. de reſcrip. Vndecim⁹ caſus rõne pacti. vt in. c. cũ olim. de ꝑſcrip. ⁊ i. c. j. ⁊ fi. de pac. li. vj. ad maꝫ vide no. i. c. cũ acceſſiſſẽt. de ꝯſti.

Ex parte. Ciſtertienſes templarij ⁊ hoſpitalarij decimaꝫ pre dioꝝ ſuorũ que ꝓprijs manib⁹ aut ſumpti bus excolunt ſoluere nõ teneṅẗ. alij v͛o religioſi nõ ſoluũt decimas de hortis ⁊ nutrimẽtis aialiuꝫ nec de noualib⁹ q̃ ꝓprijs manib⁹ aut ſumptib⁹ excolũt cõis diuiſio. ſcḋa ibi. ſane. ¶ Primo no. ꝙ mõachi diuerſoꝝ monaſterioꝝ pñt vti diuerſo habitu. vñ nõ teneñẗ ſe cõformare in vno habitu. nã q̃daꝫ defe runt habitũ nigrũ. quidã albũ. alij coloris alteri⁹. ſ in eodẽ monaſterio nõ dꝫ eſſe diuerſitas. vt i cle. j. de elec. Scḋo no. priuilegiũ qḋ hñt cõiter religio ſi ſuꝑ ſolutõe decimaꝝ. Ex q̃ etiã infero ꝙ de dote monaſterij ſeu eccl'ie decime ſũt ſoluẽde. nã cum ex priuilegio cõcediẗ libertas in certis caſib⁹ nec repe riẗ ille caſus except⁹. ḡ de iure cõi teneñẗ ad ſoluti onẽ decimaꝝ. de q̃ dic vt plene dixi i. c. nouũ gen⁹. ſ. eo. Itẽ no. ibi laboꝝ ſuoruꝫ ꝙ duo req̃runẗ ad h vt iſti monachi gaudeãt ꝑuilegio. ꝑmo ꝙ ꝑdia ſint ꝓpria. nã ſec⁹ ſi cõducticia. vt clari⁹ ꝓbaẗ. ſ. c. pxi. ſecũdo vt ipi colãt ipa ꝑdia ꝓprijs ſumptib⁹ vel ma nibus. Sꝫ ꝓ intellectu toti⁹. c. primo queriẗ qñ di cunẗ colere ꝓprijs ſumptib⁹. Sol. dic qñ ſoluũt cer tũ ꝑciũ ꝓ illoꝝ cultura. vñ ſi tradunt illa ꝑdia colo nis partiarijs vel cenſualib⁹. i. ſoluẽtib⁹ certuꝫ cen ſum nõ hꝫ locũ priuilegiũ iſtud. ꝑ h tex. j. c. pxi. et vide bo. gl. in cle. j. j. eo. ti. Ex q̃ no. ꝙ colon⁹ partia ri⁹ nõ dꝫ ꝓprie colere agrũ ſũptib⁹ dñi. q2 ps parti arij coloni ſubmittiẗ fortune ⁊ dei miſericordie. vñ ſi nihil colligereẗ ex agro verũ eſt dicere dñm nihil ſoluiſſe ꝓ cultura. ſecus ſi in oẽm euentũ colon⁹ de bet habere certas menſuras vini vel frumẽti. naꝫ tunc ille nõ diciẗ partiarius. ſed ſumptib⁹ dñi cole re agrũ. partiari⁹ aũt ꝓprie ẽ ſoci⁹ vt notanter dic Bar. in. l. ſi merces. ff. loca. dixi plene i. c. propter. ſ. de loca. ¶ Secũdo hic queriẗ nũquid de oĩbus hortis religioſi ſunt imunes a ſolutione decimarũ dic ꝙ nõ. ſ de his quos colũt ad ꝓpriũ vſum. nam alś poſſet machinari fraus reducẽdo ꝑdia ad hor tos. ⁊ ſic priuilegiũ rõne leſionis reuocareẗ. ar. i. c. ſuggeſtũ. ſ. eo. ⁊ ita tenent doc. in. c. ij. j. de ec. edi. Ex quo inferẗ ꝙ priuilegium ꝯceſſum fratribus mi

noribus vt poſſint habere hortos dꝫ intelligi ꝺ hortis ad ꝓpriū vſū dūtaxat. nō aūt vt de oleribus ſeu herbis poſſint aliquid vendere. Sed ē dubiū nōt. nunquid coloni iſtoꝝ exemptoꝝ teneant ſolu̾e decimas. ⁊ facit hec qō ad multa. de qua vide gl. no. ⁊ tene eā menti in cle. j. c. ti. que diſtinguēdo dicit ꝙ aut̾ priuilegiū fuit ꝯceſſum terre. i. vt talia ꝑdia nō ſubiaceant oneri decimaꝝ. ⁊ tūc coloni nō tenētur ſoluere decimā. qꝛ fructus capiunt̾ ex terra priuilegiata. aut priuilegiū fuit cōceſſum ꝑſonis. ⁊ tūc coloni tenent̾ ſoluere. qꝛ priuilegiū ꝑſonale ſequitur ꝑſonā. Ex ꝙ infero ꝙ in caſu iſtius. c. coloni iſtoꝝ religioſoꝝ tenent̾ ſoluere decimas de pte eoꝝ cuꝫ hic eximant̾ ꝑſone nō ꝑdia. ⁊ facit iſta qō ad qōneꝫ poſitā ꝑ Bar. i. l. licitatio. §. mercatores. ff. de pub. vbi querit̾. eccl'ia romana hꝫ ſalinas in romādiola quas ꝓ certo tp̄e vendidit cuidā priuato. queritur nūquid ille priuatus teneat̾ ſoluere pedagiū. ⁊ videbat̾ ꝙ nō. qꝛ emebat ab eccleſia ꝑuilegiata. Ꝯtrariū determinat Dy. per illū tex. dicēs ꝙ qn̄ priuilegiuꝫ ē reale tūc tranſit in emptorem. ſi vero eſt perſonale nō tranſit. tn̄ Bar. dicit hanc determinationem verā in munerib᷒ ordinarijs. ſed i extraordinarijs dicit ꝙ ꝯductor gaudet priuilegio. ꝑ. l. j. C. de ꝑuit̾. do. Aug. li. xj. ⁊ dicit ea munera extraordinaria ꝙ nō reperiunt̾ impoſita a lege vel ſenatuſcōſulto vl' lege ꝑncipis. vt ꝓbari videt̾. l. j. C. de vaca. mune. li. xj. hoc dictū Bar. nō puto veꝝ indiſtincte. nā illa lex ponit priuilegiū vt clare pꝫ ex rubrica. ⁊ in cōtrariū facit tex. in. c. dilectus. iij. ꝫ. de preben. vbi patet ꝙ ſi eccl'ia habet ius ꝑn̄tandi ex donatiōe laicoꝝ pōt aggrauari tanꝗ̄ quilibet patronus eccl'iaſticus. nec habet̾ reſpect᷒ ꝙ ꝑuenerit illꝺ ius ex donatione laicoꝝ. ad idē qō le. ⁊ no. in. c. j. de iut̾. pa. li. vj. vnde placet mihi ꝑcedens diſtinctio vt diſtinguam᷒ inter priuilegia realia ⁊ ꝑſonalia. ¶ In gl. ij. in fi. no. gl. qꝛ eſt magiſtra in ſua mā circa ſolutionē decimaꝝ fiendā a religioſis. ⁊ hanc glo. poſuit i effectu Inno. ꝫ. c. pxi. de clericis aūt ſecularib᷒ plene dixi. ꝫ. eo. c. ij. ⁊ adde qō hodie habet̾ in cle. j. j. eo. Sed h̾ dubitat̾ ꝙd intendit lr̄a dū dicit ꝙ de nutrimētis aīaliū religioſi nō tenent̾ ſoluere decimaſ. So. in. c. ij. de ec. edi. ⁊ glo. in. d. cle. j. exponūt. id ē de animalib᷒ ꝙ religioſi nutriunt. ſec᷒ ſi dant alijs tenēda ⁊ nutrienda. h̾ dictū intelligo niſi darēt alijs nutrienda coꝝ ſumptibus ſicut h̾ ꝺꝛ de poſſeſſione. nā ipi vident̾ nutrire ſi coꝝ expenſis nutriūtur al's eni vana fuiſſet fraus ꝙ narrat̾ i. d. cle. j. in ꝑn.

l Licet de. Priuilegiuꝫ ſup decimis laborum nō extendit̾ ad terras que alijs tradunt̾ excolende. ¶ No. ꝙ priuilegiū ꝯcernēs ꝑiudiciū tertij eſt ſtricte interpretandū. vn̄ nō dꝫ aliꝗ mō exercere caſū ꝓprium. facit. l. ij. §. ſiqs a ꝑncipe. ff. ne ꝙd in lo. pu. no. Inno. i. c. cū dilecti. de dona. nā vides h̾ ꝙ priuilegiū ꝯceſſū ſup ꝑdijs ꝙ colunt̾ ꝓprijs manib᷒ vel ſūptibus nō extendit̾ ad ꝑdia ꝙ colunt̾ ꝑ mediarios ſeu colonos cēſuales. nā licet largo mō dn̄s dicat̾ colere ꝓprijs ſumptib᷒ cū tribuat medietatē fructuuꝫ ipi colono ꝓ cultura. tn̄ ſtricte nō ꝺꝛ dn̄s facere ſūptis hoc caſu ꝓ cultura. qꝛ oīa ſunt ſuppoſita fortune ⁊ dei iudicio. ⁊ ſic vides inquantū reſtringit̾ priuilegiū alteri nociuū. Ex ꝙ etiā collige ꝙ in materia ꝑuilegij qui ꝑ aliū facit nō ꝺꝛ facere ꝑ ſe. ꝙd autē in delictis. dic vt plene no. in. c. mulieres. j. de ſen. ex com. ⁊ in. c. ſi ꝗs ſuadente. xvij. q. iiij. vide ꝑ Bar. in. l. nō ſolū. ⁊ in. l. ꝟ ſi vni᷒. ff. de iniu. ⁊ in. l. h̾ v̾ba ff. de adul. ⁊ facit ad iſtū tex. gl. no. in cle. j. de vi. et ho. cle. ꝙ dicit ꝙ pena impoſita ꝯ exercētes aliquā negociationē ꝑſonalit̾ non extendit̾ ad eū qui exercet per alium. ſecus ſi nō eſſet adiectum verbū perſonaliter. ⁊ declara hunc tex. ꝓut fuit no. ꝫ. c. pxi.

a Ad audientiam. Priuilegium ꝺ decimis laboꝝ etiā ea ꝙ nō ſunt noualia cōprehendit. ꝑmo ponit prauā interꝑtationē quā ſecundo reprobat. ibi. mandam᷒. iſtud. c. emanauit ad declarationē. c. ex pte. ꝫ. eo. ¶ Nota primo ⁊ tene menti ꝙ licet priuilegium alteri nociuū ſit ſtricte interꝑtandū. vt dixi. ꝫ. c. proxi. nō tamē adeo vt recedamus a ꝓpria ſignificatione verboꝝ. ⁊ ideꝫ dic in ſtatutis. Unū tn̄ ſcias ꝙ ſi verbū poſitum in diſpoſitione odioſa habet plura ſignificata. puta latum ⁊ latiſſimum debemus illud intelligere in ſignificato ſtrictiori. vt ꝓbatur in. c. cū in cunctis. de ele. iū cto. c. ſi cōpromiſſarius. e. ti. i. vj. no. Io. an. in re. odia. de re. iu. li. vj. in mercu. ſed in diſpoſitione fauorabili capit̾ in latiori ſignificato. vt in. c. olim. ⁊ i c. cum tibi. j. de v̾bo. ſig. ad hoc regula iuris odia reſtringi ⁊ fauores cōuenit ampliari. vt in. d. regula odia. vide plene de his ꝑ canoniſtas. in. d. c. oli. ⁊ ꝑ legiſtas. i. l. fi. ff. ꝺ ꝯſti. ꝑn. Scd̄o no. ꝙ diuſitas vocabuloꝝ inducit diuerſitatē reꝝ. ad hoc. c. oino. xxxj. di. ⁊ raro cōtingit ꝙ duo vocabula ꝑ oīa ideꝫ importēt. qꝛ al's ars induceret ſupfluitatē. pro hoc pulcher tex. cū ibi no. in. l. ſi idem. C. de codicil. Et notabis iſtū tex. qꝛ quotidie ſolet allegari ꝯ ꝑuertētes intellectum iurium ⁊ impropriantes vocabula legū. nā ſine neceſſitate h̾ fieri nō dꝫ. nā ſi princeps alit̾ intellexiſſet bn̄ ſciuiſſet ponere vocabulū accōmodatius. ⁊ ponit Io. de lig. h̾ quedā verba circa interꝑtationē iuriū. dicit eni ꝙ aut apparet de mēte ⁊ eis ſtandū eſt. dic etiā ꝯ ꝓpriū ſignificatū v̾boruꝫ vt in. l. cū pater. §. dulciſſimis. ff. de lega. ij. vbi verba reſtringunt̾ ꝓpter rōnem expſſam. rō ē. qꝛ v̾ba deſeruiunt intentioni ⁊ nō ecōtra. vt in. c. ſcd̄o req̄ris. de app. habēt eni ſe v̾ba ⁊ intentio ſeu rō prout corpus ⁊ aīa. nā ſicut aīa dn̄at̾ corpi. ita rō legis dominat̾ verbis. ad idē. l. nō dubiū. ⁊ qō ibi no. C. ꝺ legi. ⁊ regula fi. de reg. iur. li. vj. Aut non cōſtat de mēte. ⁊ tūc ſi v̾ba ſunt clara nō ē ab eis recedendū vt in. l. ille aut ille. §. cū in verbis. ff. de lega. iij. ⁊ in l. nō aliter. e. ti. ⁊ in. c. ꝑterea. ⁊. c. fi. j. de verbo. ſig. hoc ego intelligo qn̄ rō nō ē expſſa in. l. nec pōt coniecturari rō naturalis legis. nam vt ſingularit̾ inqt Cy. ⁊ alij poſt eum in. d. l. nō dubium. vbi rō nō eſt expreſſa debemus cōiecturare ꝑ ſimilia rōnem naturalem que mouere potuit legiſlatorem. nam ſine rōne nō fuit motus cum ſine rōne nō ſit lex. iiij. di. erit autē lex. ⁊. j. di. conſuetudo. ⁊ ſm̄ illam rōnem

cõiecturatam poſſum⁹ extendere ⁊ reſtringere le-
gem etiam odioſã. hoc ẽ valde notandum. facit qð
no. Dy. in. d. regula ſi. ⁊ optime in. l. ſcire. §. ſufficit
ff. de excu. tu. vbi ponderat naturalis iuſticia. ſed
vbi nõ poteſt hec rõ naturalis cõiecturari. tũc pro-
cedit dictum Jo. de lig. vt recurrat ad verba ſi ſunt
clara. ſi aũt ſũt dubia tunc fienda eſt interp̃tatio p
alias leges ſi fieri poteſt. q2 iura debẽt iurib⁹ cõcor
dari. vt in. c. cum expediat. de elec. li. vj. ſi vero per
alia iura nõ poteſt apparere intellectus. tunc recur
rendum ẽ ad cõſuetudinem ciuitatis. vt in. l. mime
⁊. l. ſi de interpretatione. ff. de legi. ⁊ in. c. cum dile-
ctus. de cõſue. ſi autem nõ apparet de cõſuetudine
loci recurrendum eſt ad ſimilia. vt in. l. nõ poſſunt
ff. de legi. ⁊ in. c. cum dilecta. ſ. de ꝯfir. vti. vł inuti.
In defectũ vero omniũ recurrendũ ẽ ad principez
q2 eius eſt interp̃tari cuius ẽ cõdere. c. inter alia. de
ſen. ex. ⁊ in. l. humanũ. C. de legi. Et ex his multi-
pliciter intelligit illud generale ꝙ eius ẽ interp̃tari
⁊c. nam debet intelligi qñ per ſupradicta vł ſimilia
nõ põt haberi certitudo legis. ⁊ ſic intelligerẽ. l. vni
cam. C. de pfeſ. qui in vr. cõſtan. li. xij. vbi dat do-
ctoribus ptãs interp̃tandi. ⁊ idẽ ẽ in iudicibus iu-
xta nota. p Inno. in. c. cum ſpeciali. de ap. ¶ Et ex
his infert ad deciſionẽ hui⁹. c. nam cum v̄ba eẽnt
hic clara nec cõſtaret de intẽtione cõtraria nõ erat
a verbis priuilegij recedendũ. ⁊ ad materiã exten-
ſionis vide qð no. Bar. in. l. ſi ꝯſtante. ff. ſo. ma. in
vij. q. ⁊ in auc. quas actiones. C. de ſac. ſanc. ec. ⁊ p
Jo. an. in regula odia. ⁊ in regula p poſſeſſore. lib.
vj. in mercu. glo. ſũt faciles videas p te.

q **Voniam a.** Decime noualiũ de-
bent eccleſie in cui⁹
parochia ſurgunt. ſi vero nõ ſũt i certa pa-
rochia debent dioceſano q̃ põt ſibi retinere vel alte
ri eccleſie cõcedere. h. d. primo conſultatio. ſcðo re-
ſponſio. ibi rñdemus. in qua diſtinguit. ſcðm mẽ-
brum ꝓſequit ibi alioquin. ¶ No. primo ꝙ reddi-
tus ſp̃uales nouiter ꝓuenientes infra parochiam
alicuius eccłie debent eccleſie parochiali ⁊ nõ ep̃o.
⁊ optime facit tex. iſte ꝙ oblatiões facte imagini ſeu
picture alicuius ſacti exñtis ſeu depicte ex̃ eccleſiaz
infra parochiam tñ debeant eccłie parochiali ⁊ nõ
ep̃o. nam vt vides iſte decime noualiũ nouiter fue
runt orte. nec vnq̃ꝫ ex illis terris aliqua fuerit ſolu
tio facta eccleſie parochiali. attamẽ q2 oriunt infra
parochiam debent eccłe parochiali. ⁊ optime facit
tex. in. c. paſtoralis. ſ. de his que fi. a p̃la. vbi lr̃a
latius loquit. illud aũt certũ eſt ꝙ dñо dom⁹ vbi ẽ
pictura vel imago ille oblationes nõ debent. quia
priuata pſona nõ põt habere oblatiões nec vſufru
ctum alicuius rei religioſe. certũ eſt aũt imaginem
vel picturã alicui⁹ ſancti eẽ religioſam. p hoc vide
glo. ſing. que hoc ſentit in. l. ſtatue. ff. de vſufru.
Scðo no. ꝙ reddit⁹ ſp̃uales ꝓuenientes infra dio
ceſim epi ſpectant de iure cõmuni ad ep̃m ſi nõ ori
unt infra parochiam alicui⁹ eccłie. Ex quo infert
ꝙ decima omniũ nemoꝝ ⁊ alioꝝ locoꝝ que nõ ſunt
infra certam parochiam ſpectãt ad ep̃um loci. Per
hoc etiã infert ꝙ vbi parochie nõ eẽnt limitate de-
cima p̃dialis indiſtincte debet ep̃o. q2 tota dioceſis
eſt ſibi parochia. vt in. c. parochiano. ſ. de ſepult. ⁊
in. c. ap̃lice. de dona. ¶ Tertio no. ꝙ decima p̃dia
lis de iure cõi nõ debet ep̃o ꝟ illi eccłie in cui⁹ paro
chia ſunt p̃dia. ꝟ quarta decimarũ debet ep̃o vt hic
⁊ in. c. cõquerente. de offi. or. valet tñ p̃ſcriptio con
tra ep̃m reſpectu quarte. vt in. c. de quarta. ſ. de p̃
ſcrip. ¶ Ultimo hic quero nũquid ep̃s poſſit ſine
ꝯſenſu capituli decimã iſtoꝝ noualiuꝫ in caſu quo
ſibi debet alteri eccłie cõcedere. Guil. naſo ꝙ non.
qm̃ ep̃s nõ põt alienare ius eccłie ſeu bona ſine cõ
ſenſu capituli. vt in. c. paſtoralis. de dona. ⁊ in. c. j.
ſ. de his que fi. a p̃la. eũ ſi. ſed Jo. de deo tenuit op
poſitũ. ⁊ hanc ptem vident ſequi cõiter doct. dupli
ci rõne. primo ꝓpter lr̃am iſtam q̃ videt hanc facul
tatẽ donandi ꝯcedere ep̃o. ſcðo q2 ep̃s ꝓprie h̃ cãu
nõ alienat ꝟ nõ acquirit. no. ſin. hãc rõnem ꝙ ep̃us
põt in nõ acquirendo ſolus p̃iudicare eccłie. ⁊ p h̃
vide tex. cũ glo. xvj. q. vj. §. fi. p Inno. in. c. ij. ſ. de
dona. ⁊ facit h̃ dictũ ad aliã. q. not. nũq̃d ſolus pre
latus poſſit repudiare hereditatẽ ſeu legatum dela
tum eccleſie. de quo vide plene qð dixi. ſ. de his q̃
fi. a p̃la. c. j. ¶ Sꝫ quero quõ p̃cedit iſte tex. dum
dicit alioq̃n. ⁊c. quid includat ſub illa dictione alio
q̃n. So. cũ veniat aduerſatiue ad p̃cedentia inclu
dit ex proprio ſignificato cõtrariũ intellectũ. vñ cũ
ſupra dixiſſet decimas deberi eccleſie parochiali ſi
ſint infra parochiam a cõtrario ſi nõ ſunt infra cer
tam parochiam debent ep̃o. Sed aduerte quia di
uerſimode pñt eẽ nõ in parochia. primo ſi p̃rochie
non ſunt limitate. vt. ſ. dixi. ſcðo ſi iſta noualia ſur
gũt extra limites eccłiarũ parochialiuꝫ. puta in ne
moꝛib⁹ remotis. vnde dicit hic Hoſ. ꝙ ſi certum fo
ret hec noualia includi in aliqua parochia ex dua
bus vicinis ꝟ ignorat infra quã iſtarũ tunc decime
nõ debent ep̃o. ſed debent diuidi inter iſtas duas
parochias. ar. c. ij. de ſepul. li. vj. quod ſatis placet
facit inſti. de re. diui. §. inſulam.

p **Arochianos.** Decie poſſunt
exigi. h. d. No
ta ꝙ decime nõ ſoluũtur ex mera liberalita
te dominoꝝ prediorum ſed tanq̃ꝫ debite pñt exigi.
Et no. v̓. exigi. nã denotat ꝙ ab inuito poſſunt ex
torqueri. Nã illud d̓r ꝓprie exigi. vt in. l. fideicom
miſſa. §. ſi rem. ff. de le. iij. ⁊ forte dubiuꝫ fuit. q2 ob
lationes in multis iurib⁹ eq̃parant decimis. vt. j. e
q̃uis cõiter ſoluunt ex mera liberalitate offerenti
um. de quo dic vt plenius dixi. ſ. e. ſup rubrica. vñ
videbat idem dicendũ in decimis ꝟ cõtrariũ h̃ ſta-
tuitur. rõ q2 decime fuerũt inſtitute ab ip̃o deo qui
p̃cepit eas debere ſolui. vt in. c. tua. j. e. dixi plene
ſup rubrica iſtius tituli. ⁊ an hodie peccẽt nõ ſoluẽ-
tes. ⁊ ſic excuſent cõſuetudine cõtraria dicaꝫ plene
in. c. ad ap̃lice. j. eo. ¶ Secũdo no. ibi quaſi debitũ
iũcta gl. ij. ꝙ dictio q̃ſi ẽ q̃nq̃ꝫ exp̃ſſiua veritatis de-
notãs ſſitudinẽ ⁊ nõ imp̃fectionez. q̃nq̃ꝫ diminuit
ſignificatum illi⁹ cui addit. ⁊ hec ẽ ꝓpria ipi⁹ ſignifi
catio. de quo vide bo. gl. in. l. i pſonã. §. j. ff. de pac.
⁊ in. l. falſa. ff. de cõdi. ⁊ demon. vbi vero inſurgit
abſurditas improp̃iat h̃ dictio. ⁊ iducit ſſitudiem

vel ē expſſiua veritatis. ⁊ ad hoc no. iſtum tex. cum glo. ¶ In glo. ij. in fi. vel ſm hoſti. dicūť decime q̄ ſi debite. q̄ꝛ eccl̄ia nō cōtraxit cū colono. ideo nō tenetur colonus ex ꝯtu ſ₃ ex quaſi cōtractu. ⁊ ſentire videť hoſti. ꝙ ꝓprie illud dicit debitum qđ nobis debeť ex cōtractu. ſecus ſi ex q̄ſi ꝯtu vel ex maleficio. ſed dic ꝙ ex lato ſignificato quiſq₃ pōt appellari creditoꝛ q̄ ex aliqua actione petere pōt. vt i. l. ſi cui. ⁊ in. l. creditores. ff. de. v. ſig. Et de hac materia vide plenius p̄ Bar. in. l. j. ff. ſi cer. peť. vbi plene tractať q̄s ꝓprie dicať creditoꝛ. ſed vt ſupra dixi. ego credo ꝙ ideo dixit quaſi debitū vt excluderet opi. illoꝝum qui dixerūt decimas deberi ex libera volūtate. vnde credo ꝙ decime dicantur debite largo modo. Nā ſtricte decime ſunt in bonis eccl̄ie. ⁊ ſm vnam opi. eccl̄ia pōt eas vendicare. vt no. i. c. tua. j. eo. ⁊ ibi glo. optima. De hoc dixi in. c. cōmiſſum. ſ. eo. ⁊ in. c. cum homines.

a **Phec.** Decima laico iure hereditario cōcedi nō pōt. primo recitat factū qđ ſecūdo reuocari mandat. ibi. qm̄. ¶ Nota primo abbates q̄nq₃ habere decimas qđ pōt cōtingere cū in loco habent ius ep̄ale. vl̄ forte certā parochiam. vel ex priuilegio romani pontificis. de quo in. c. ſuggeſtū. ſ. eo. ¶ Nota ſecundo ibi ſanctuariū dei. ⁊c. ꝙ ſpūalia nō pn̄t cōcedi laicis iure hereditario poſſidenda. Ex quo inferť laicu₃ de iure non poſſe poſſidere ſepulcrū in terra cimiteriata ſeu infra eccl̄iam cōſecratā. de quo dic vt dixi in. c. pe. ſ. de ſepul. ¶ Alia vero ſepulcra q̄ ſunt religioſa tm̄ de iure ciuili laici poſſidere poſſunt. l. familiaria. cū. l. ſe. ff. de reli. ⁊ ſump. fu. Item ex eodē verbo no. ꝙ decima dicit dei ſanctuariū. ⁊ ſic eſt ius mere ſpūale. vnde laic⁹ h̄ ius poſſidere nō pōt vt in. c. cām. de preſcrip. ¶ Sed queriť hic quid de ep̄o nūquid poſſit decimam laico cōcedere. Dic ꝙ nullus citra papā pōt ius decimandi vel etiam fructus decimarum ad magnū temp⁹ laico cōcedere. vt. j. e. c. q̄uis. ⁊ qđ ibi no. ⁊ ē rō. q̄ꝛ nullus citra papā pōt laicū capacē reddere iuris ſpūalis. ad hoc. c. ij. de iudi. ⁊ qđ ibi no. facit quod no. gl. xxxij. di. §. verū. ¶ Queriť ſecūdo nunquid indiſtincte ꝓhibitū ſit decimā cōcedi laico. doc. dicūt ꝙ in feudum ſeu emphiteoſim cōcedi nō pōt vt hic. nec etiā pōt laico locari. vel aliquis cōtractus ſup̄ ea iniri p̄ quē videať facta alienatio. ar. c. nulli. ſ. de re. eccle. nō ali. facit. l. fi. ff. ſi ager vecti. ſ₃ ad tēpus modicū pōt cōcedi etiā ꝓ certa penſione. vt in. c. vr̄a. ſ. de loca. In effectu volūt dicere doc. ꝙ nō pōt iniri cōtract⁹ p̄ quē transferať dn̄ium directu₃ vel vtile. q̄ꝛ videť tūc facta quedā alienatio. ad h̄ tex. cū glo. in cle. j. de re. ec. nō ali. ſ₃ p̄ cōceſſionē ad modicū tēpus nō tranſferť directū vel vtile dominiū. intelligo h̄ q̄n ꝯcediť fructus decimaꝝ. nā ius decimādi cū ſit ſpūale etiā ad modicū tp̄s laico cōcedi nō pōt. vt no. gl. j. c. q̄uis. facit. c. ij. ſ. de iudi. gl. tm̄ multū ſing. in. d. c. q̄uis. dicit ꝙ ex cā poſſūt fructus cōcedi laico in tempus vite ſue. ⁊ de hoc vide qđ no. in. d. c. q̄uis. ⁊ facit pro dicto illius glo. iſte tex. dum ponderatur ꝙ iure hereditario.

b **E terris.** Iudei coguntur prediales decimas ſoluere aut predia dimittere. h. d. ⁊ nō diuidiť. ¶ No. ar. ꝙ iudei pn̄t h̄re rerum dn̄ia inter chriſtianos. ⁊ tam de iudeis q̄ꝫ d̄ alijs infidelib⁹. vide pulchre p̄ Inn. in. c. qđ ſup̄ his. j. de voto. ¶ Secūdo no. ꝙ onus decimaꝝ ē annexū ip̄is predijs. vnde licet transferāť in eos qui ad decimas nō teneňť debēt nihilominus decimas inde ſoluere. ¶ Ex quo pōt colligi ar. bo. ꝙ eccl̄ie ⁊ clerici teneňť etiam hodie ſoluere tributū imp̄atori de poſſeſſionib⁹ eoꝝū. nā tributū ē annexum ip̄is poſſeſſionib⁹. ita ꝙ ip̄e poſſeſſiōes principalit̄ ad hoc ſūt obligate. vt eſt tex. iūcta glo. in. l. imp̄atores. ff. de publi. ¶ Ubi text. ponit aliud ſingulare dictū. ſ. ꝙ poſſeſſoꝛ teneť ad tributū etiā ꝓ tempoꝛib⁹ p̄teritis in quib⁹ poſſeſſio fuit penes aliū. ⁊ ſic licet eccl̄ia ⁊ clerici ſūt exempti a dominio imp̄atoris. tm̄ poſſeſſiōes coꝝ q̄ ab olim fuerūt onerate debēt tranſire cū onere ſuo. qđ tm̄ hic non firmo ſed remitto ad plene no. in. c. ſi tributū. xj. q. j. ⁊ in. c. tributū. ⁊ in. c. ſm canonū auctē. xxiij. q. viij. aliquid forte dicā in. c. nō minus. j. de immu. eccl. ¶ Itē no. ꝙ obligat⁹ rōne oneri realis pōt ſe exoluere ex debito relinquēdo ip̄am rem oneratā. nam vt hic vides iude⁹ p̄ciſe nō cōpelliť ad ſolutionē decimaꝝ ſed alternatiue vt aut decimā ſoluat aut predia dimittat. ⁊ hoc ideo vt dixi. q̄ꝛ hoc eſt onus mere reale licet in cōſequētiā obligať p̄ſona. ¶ Sed h̄ q̄ro de. q. q̄ olim fuit in facto. ꝓuincia Anglie fuit tota ſaracenoꝝū demū ꝯquiſita chriſtianis remāſerūt in quibuſdā locis aliq̄ ſaraceni ſubiecti tamē chriſtianis poſſidentes quedā p̄dia de quib⁹ nō eſt memoria ꝙ decime fuiſſent eccl̄ie ſolute. queriť nūquid tales ſaraceni pn̄t cōpelli ad ſolutionem decimarū ex hm̄ōi p̄dijs. videť p̄mo ꝙ nō. p̄. c. quanto j. de vſuris. a cōtrario vbi d̄r iudeos cōpellendos fore ad ſoluendas decimas de his domib⁹ ⁊ poſſeſſionib⁹ de quib⁹ eccleſia cōſueuerat p̄cip̄e decimas anteq̄ꝫ veniret ad iudeos. ſec⁹ ḡ de his p̄dijs a quib⁹ eccl̄ia nō ꝯſueuit decimā p̄cipere. Cōtrariū cōſulu it Old. cōſi. xcv. motus principaliter q̄ꝛ decima p̄ laicos p̄ſcribi nequit. vt in. c. cām. de p̄ſcrip. Item q̄ꝛ deus vniuerſalit̄ reſeruauit ſibi decimas omnium reꝝ. vt in. c. tua. j. eo. ⁊ adducit alias rōes. ſ₃ ego cōfirmando ſuā ſn̄iam credo firmit̄ ꝙ oēs infideles ſi de facto pn̄t cōpelli debēt vrgeri ad ſolutionē decimaꝝ q̄m chriſt⁹ ꝯſtituit tm̄ vnū ouile ⁊ vnū paſtorem. vt in euangelio ita ꝙ nemo de iure poteſt ſepari ab iſto ouili. i. vl̄i eccl̄ia. Itē de⁹ ſibi reſeruauit decimas toti⁹ orbis. ⁊ l₃ ſolū p̄cepiſſet eas dari leuitis tm̄ ex q̄ hodie ſacerdotiū ꝯtrāſlatū ē i chriſtianos opoꝛtet etiā vt legi fiat tranſlatio. vt in. c. tranſlato. ſ. de ꝯſtit. ⁊ ſic infideles rōe bonoꝝ cū ſint onerata decimis vt. ſ. dixi teneňť ſoluere decimas. imo pl⁹ dicerē ꝙ ſi hodie loc⁹ infideliū rediret ad fidē ꝙ ipſi infideles poſſēt de iure ꝯpelli ad ſolutionē decimarum etiā p̄teritaꝝ. ar. in. l. imp̄atores. p̄alle. ⁊ facit in ſimili. l. cōperit. C. de preſcrip. xxx. vel. xl. an. q̄uis eccl̄ia deberet cum eis miſericoꝛditer agere. iuxta id qđ dicit glo. no. in ſili in. c. q̄cūq₃. xvj. q. vij.

¶ In glo.j.in fi.no.fi.vult enim iudeos nõ teneri
ad decimas perſonales que ſoluuntur ex lucris ꝑ
ſone.docto.hic dicunt ꝙ ꝗuis nõ teneantur ſolue
re has decimas. aſtringũtur tamẽ ad ſatiſfactiõez
eius qḋ eccleſia fuiſſet perceptura ab alio chriſtia-
no qui habitaſſet in eius parochia.ꝑ.c.quãto. pre-
alle.⁊ qḋ ibi no.Ego ad hoc allego glo.aptam in.c
tua.j.eo.in.v̄.ꝓtextu nequitie.vbi dicit ꝙ iudeus
preſtat pſonales decimas.qn̄qꝫ ſed non omnes.vt
in.d.c.quãto.⁊ ideo dicit nõ omnes.q꞉ tãtũmodo
obligat̃ rõe ſatiſfactionis damni ⁊ intereſſe q̃ ſuſti-
net eccl'ia ex eo ꝙ iudeus habitat in domo chriſtia-
ni.⁊ crederẽ poſſe attẽtari ꝙ tenendo pſonales de-
cimas fore de iure diuino etiã ad eas integre pſol-
uendas dicerẽ iudeos poſſe cõpelli.qm̃ iudei non
pñt ſe eximere a p̄cepto diuino.nec ob.ꝙ nõ audi-
ant diuina.q꞉ hoc ẽ eis imputãdũ.non enĩ deficit ꝑ
eccliam.nã habẽs obligationẽ ſub certo mõ ſat̃ vi
det̃ adimpleuiſſe modũ ſi ꝓ eo nõ deficit ſed ꝓ ad-
uerſario.vt in.l.iure ciuili.ff.de re.iur.⁊ in regula
imputari.de re.iur.li.vj.Siĉ in chriſtiano non ca
tholico.nã licet nõ curet audire diuina nõ ꝑ h̃ ſeq̃t̃
ꝙ nõ teneat̃ ſoluere decimas pſonales.nec infide-
les debẽt eẽ melioris conditionis q̃ꝫ chriſtiani. nec
ex eoꝝ improbitate debẽt cõmodũ cõſequi.ar.in.l
itaqꝫ fullo.ff.de fur.⁊.c.cũ qui.de preben.in.vj.ſꝫ
tenendo ꝙ pſonales decime ſunt ſoluende de iure
poſitiuo tm̃.poſſet ꝓcedere limitatio doct. q꞉ nihil
ad nos de his qui foris ſunt.vt in.c. gaudem⁹.j.ḋ
diuoꝛ.⁊ ad.c.quanto.r̃ñde ꝙ ar. a ꝯrio ſenſu non
valet qñ ſurgit abſurditas.vt ibi not.⁊ in.c. publi-
cato.de elec.⁊ cũ hoc tpamento põt intelligi glo.in
c.decime.xvj.q.j.que ẽ ꝯria que pure dixit infide-
les ⁊ iudeos teneri ad decimas perſonales.

q **Clamuis.** Hoc dicit. Decime ob-
lationes vel eccl'ie laici
cõcedi nõ poſſunt ⁊ prelatus cõtrafaciens
ẽ puniendus.primo ponit factũ rephenſibile.ſcḋo
penã ibi ſtatuimus. ¶ Nota primo ex tex. ꝙ magi
delinquit qui delinquẽdi auctem vſurpat.q꞉ vide
tur ptinaciter defendere pctm̃.ad hoc.c.inter dile-
ctos.j.de exceſ.prela.facit.c.cũ quidã de iureiu.cũ
ſua mã. ¶ No.ſcḋo ꝙ nullus ꝑlatoꝝ põt laico de-
cimã cõcedere vel oblationes.iſta enĩ ſũt iuris ſpi-
ritualis cuius laicus non eſt capax. vt in.c.maſſa-
na. ⁊ ſacroſancta.s̄.de elect.vide tex.in.c.hanc cõ-
ſuetudinẽ.x.q.ij.Et ex hoc ⁊ ex tex. infero ep̄m nõ
poſſe cõcedere dñ̃o domus vbi ẽ pictura alicuius
ſancti vt de illis oblationib⁹ diſponat ad libitũ.
¶ No.ibi laico in ſeculo remanenti.ar.a cõtrario ſen
ſu ꝙ laico non exiſti in ſeculo põt eccl'ia ſeu decima
vel oblatio cõcedi.vtputa ſi eſt laicus ꝯuerſus ⁊ re
ligioſus.⁊ hoc admittũt doc.ſi cõcedit̃ eccl'ia rura-
lis ad ſuſtentationẽ ipſius.vel põt intelligi ſm eos
in iſtis fratribus hieroſolymitanis quibus conce-
dunt̃ eccl'ie ⁊ decime ꝗuis conceſſio fiat potius or-
dini eorum q̃ꝫ perſonis.debet tñ per fratres ſuos
clericos vel alios eccl'ias regere ⁊ gubernare. ¶ Et
nota iſtud dictũ ꝓ iſtis fratribus ſancti Joannis q̃
ſunt laici.tamẽ nõ dicuntur eſſe in ſeculo ſed quaſi
religioſi vt iuſte teneant eccleſias ⁊ percipiant deci
mas.debẽt tamẽ eccleſias regere per clericos ⁊ nõ
per ſemetipos.ad hoc.c.ij.⁊ qḋ ibi no.ḋ xta. ⁊ q̃li.
Item ex dictis doc.no.ꝙ laicus cõuerſus ẽ capax
iuris ſp̄ũalis.de quo vide bo.glo.in.c.ex eo.ḋ ele.
li.vj.⁊ per Inno.⁊ alios doct.in.c.ij. de inſti. ⁊ dic
vt ibi no. ¶ In glo.ij.in fi.no.bene hanc glo. q̃ q̃ti
die ſolet allegari.⁊ maxime no.eam inquantuꝫ dic̃
ꝙ fructus decimaꝝ pñt cõcedi ex cauſa laico in tem
pus vite ſue.⁊ ex eo ꝙ alleg.c.ij.de loca.videt̃ velle
fructus decimaꝝ poſſe laico locari ſeu vendi ĩ tem-
pus vite ſue.de quo ſatis poſſet dubitari p̈ma frõ-
te.q꞉ cõceſſio que fit ad tempus vite hominis põt
appellari largo modo ꝑpetua.vt eſt tex.iuncta glo.
x.q.ij.perpetua facit.l.j.ff.ꝓ ſocio. ſꝫ cõceſſio tanti
temporis nõ poteſt fieri de decimis cum transferat̃
vtile dominiũ.facit qḋ dixi poſt doc.s̄.eo.ad hec.ſꝫ
nõ reperio hanc glo.per aliqueꝫ morderi poſſet cã
ſaluando dici ꝙ propter dubium temporis cũ poſ-
ſet decedere laicus infra modicũ tempus nõ videa
tur cõceſſio perpetua ſꝫ potius temporalis. hoc ta
men verũ eſt ꝙ ſine auctoritate ſuperioris nõ pote
rit ad tantũ tempus cõcedi.cle.j.de re.eccle.nõ ali.
⁊ vide qḋ no.in.c.veniens.de tranſac. ¶ In gl.fi.
in fi.alij exponũt ſuſpendat̃.i.excõicetur. ⁊ hoc ſm
Jo.an.ſi prelatus intendebat cõferre laico ius ſpi-
rituale.Ego credo poſſe dici ꝙ de rigore poſſit iſte
deponi ⁊ excõicari donec emendauerit vt p̈ma pe-
na ſit perpetua.ſecũda temporalis. ⁊ ſic illa dictio
donec poteſt referri ad excõicationem. hoc probo
per ſimile.xij.q.ij.monem⁹.vbi patet ꝙ ꝑlatus ali-
enans indebite rem eccleſie dꝫ deponi ⁊ excõmuni
cari donec eccleſiam reddiderit indemnẽ. facit.c.ſi
q̇s preſbꝛoꝛũ.⁊ qḋ ibi no.s̄.de re.ec.nõ alie. ⁊ h̃ vi-
det̃ ſonare verbũ ſuſpendat̃ poſitũ in tex.⁊ ita cre
do dicendum eẽ in caſu preſenti.

c **Cum ſint.** Stat̃ cõſuetudini an co-
lonus ſoluat decimã ec-
cleſie in cuius parochia ſita ſunt predia l'an
eccleſie vbi audit diuina ⁊ ꝑcipit eccleſiaſtica ſacra
menta.h.d.primo ponit̃ cõſultatio.ſcḋo reſpõſio.
ibi.ſane. ¶ Nota p̈mo ꝙ auctoritates ſanctoꝝ pa
trũ valent multũ etiã in deciſionibus cauſaꝝ ꝗuis
nõ fuerint romani põtifices.facit ad hoc.c.cũ apo-
ſtolica.de his que fi.a prela.cũ ſi.⁊ vide qḋ le.⁊ no.
xx.di.in ſum.⁊ in.c.j. ¶ Secũdo no.ꝙ vbi dat̃ opi
nionũ cõflictus difficile eſt ꝓferre ſniam. ⁊ in h̃ cãu
recurrendũ ẽ ad ꝯſuetudinẽ loci.nam conſuetudo
interpretat̃ legem dubiã.vt in.c. cum dilectus. de
cõſuetu.l.minime.⁊.l.ſi de interpretatione.ff.de le
gi.hoc verum qñ opi.hincinde ſunt ꝓbabiles. alš
aũt poteſt quis ſequi opi.ſingularem contẽnendo
cõem.vt no.dicit Jo.an.in.c.j.de cõſti.vbi ſin.dic̃
ꝙ ſi cõis opi.ẽ euidenter falſa.vel poteſt cõuinci ra
tione ꝓbabili põt iudex eã contẽnere.ꝓ hoc addu-
co tex.no.in.l.j.C.de vete.iur.enu.vbi dicit̃ ꝙ ex
multitudine auctoꝝ nõ oportet nos iudicare.q꞉ ſe-
pe ſnia vnius etiam deterioris poteſt plures ⁊ me-
liores in aliqua parte ſuperare. ¶ Nota in verbo
⁊ attẽdẽdũ ꝙ in re dubia recurrendũ eſt ad rões

naturales. Nā deficiente iure ſcripto debemus re-
currere ad rōnem naturalē. vt ē tex. cū gl. i. c. con-
ſuetudo. j. di. ⁊ i. l. ſcire. §. ſufficit. ff. de excu. tu. no.
Jo. an. in. c. paſtoralis. de fi. inſtru. facit. c. ſcdo re-
quiris. in fi. s̄. de appel. ¶ Op. cōtra tex. videtꝰ enim
ꝙ hec qō nō fuerit difficilis ꝓut papa aſſerit. nā in
pluribus iuribꝰ ſancitū eſt vt decime prediales de-
beantꝰ eccl'ie vbi ſunt p̄dia. pſonales vero eccl'ie vbi
quis pcipit diuina. vt in. c. fi. s̄. de paro. xvj. q. j. c. q̄
ſti. ⁊. c. ſi quis laicus. So. ꝓpter hec ꝯria glo. ij. dic
ꝙ facile erat ſoluere hanc qōnem ꝓpoſitā. ſed certe
glo. loquitꝰ cōtra tex. cum tex. dicat ꝙ nō erat facile
dare rn̄ſum. ideo dicit Jo. an. ꝙ glo. ⁊ ſequaces nō
viderūt dubiū qōnis. nā cōtentio oriebatꝰ ſup par-
te coloni. nā ſi iudicatꝰ ꝓ eccl'ia p̄diali fraudatꝰ eccle-
ſia parochialis que dꝫ habere decimā coꝝ q̄ lucratꝰ
ſuus parochianus vt in. d. c. queſti. ⁊ ibi tex. ꝓprie
loquitꝰ in colono. nam pars coloni accedit ſibi rōne
oparū ⁊ nō rōne terre cū nō ſit ſua. Si vero iudica-
tur ꝓ eccleſia parochiali ſequitꝰ diminutio iuris ec-
cleſie predialis. nam iure diſponēte debet hr̄e deci
mā omniū frugū que colliguntꝰ infra ſuā prochiaꝫ
vt in. c. tua. j. e. ⁊. c. fi. de paroch. vnde propter colo
nū alienū nō debet eccleſia ꝓuari ſuo iure. ar. in. l.
qō noſtrū eſt. ff. de re. iur. Et ꝓpter has difficulta-
tes ⁊ ſiles papa nō imerito dixit hic nō eē facile da-
re certū rn̄ſum ſed recurrendū ad cōſuetudinem.
Jpe vo Jo. an. ceſſante ꝯſuetudīe dic̄ ꝙ p̄mo debetꝰ
decīa eccl'e p̄diali prochiali vbi ſūt p̄dia ſine d̄ducti
one ſūptuū vt i. c. tua. ij. j. e. d̄ reſiduo tāq̄ꝫ d̄ lucro
debetꝰ decīa eccl'ie prochiali detractis pꝛiꝰ expenſis
q̄ detrahuntꝰ regulariꝰ in decimis pſonalibꝰ. vt i. c.
paſtoralis. j. eo. adducit ſile. nam ſi quis donat ad-
uocato oēs fructus alicuiꝰ agri pꝛiꝰ ſoluet ille deci-
mā eccl'ie prediali. ⁊ de reſiduo tanq̄ꝫ d̄ lucro puro
ſoluet decimā eccl'ie parochiali. Ad idē qō no. Ho-
ſti. in. c. a nobis. j. eo. vbi dicit. ꝙ ſi ruſticus ex acer
uo nō decimato donet mihi. ix. corbes frumēti de-
beo prius ſoluere eccleſie p̄diali decimam. ⁊ de reſi
duo eccleſie parochiali. Poſtmodū idē Jo. an. reci
tat Jnno. ⁊ Hoſti. in. c. tua. j. e. tenuiſſe cōtrarium
ſcꝫ reſpectu prime deciſionis. diſtinguit eni ibi vtꝝ
colonus colat prediū in aliena parochia tanq̄ꝫ par
tiarius ita ꝙ ſi nihil naſcitꝰ nihil ē pceptur. aut colit
nūmis ſeu ꝓ certis menſuris frugū pcipiēdis oio
ſiue naſcantꝰ ibi fructus ſiue nō. vt in primo cāu co-
lonus ſoluat vnā decimā tm̄. ſ. eccl'ie p̄diali. qꝛ poꝛ
tio ſua cū ſubmittatꝰ fortune ⁊ dei miſericordie po
tius ē in fructu q̄ꝫ in lucro. nā abſurduꝫ videtꝰ ꝙ is
ad quē ex debito pueniūt fructus teneatꝰ duas de
cimas ſoluere. ꝯ in ſcdo caſu cū colonus nō ē ptiari
us decima debetꝰ eccl'ie parochiali. nam p hoc non
defraudatꝰ eccl'ia p̄dialis cū cōſequatꝰ prius īegrā
decimā. qꝛ colono h̄ caſu ſoluitꝰ vel ī nūmis vl'i fru
ctibꝰ pꝛiꝰ decimatis. ⁊ dicit Jo. an. ꝙ licet ſua opi. vi
deatꝰ cōſona iuri ⁊ eq̄tati. tm̄ qꝛ de facto nō cōſeruatꝰ
ſatis pōt teneri ſm eū opi. Jnno. ⁊ Hoſti. quā vide
tur aperte ſequi hic do. An. habēs ꝓ abſurdo ꝙ co
lonꝰ teneatꝰ ſoluere decimas duas. idē dicit Pet.
cū limitatione. nā dicit ꝙ ſi cā lucri quis cōducit alie
na predia debet prius ſoluere decimā predialē ⁊ de
mū de reſiduo detractis expenſis debet ſoluere de
cimā perſonalē. ar. c. paſtoralis. j. eo. Mihi videtꝰ
ꝙ opi. Jo. an. nullo modo ſit cōſona iuri vel eq̄tati
primo qꝛ de iure diuino ſolū percipitꝰ vna decima
ex frugibꝰ terre. vt dixi. s̄. ſuper rubrica. Jtem iſte
tex. nō facit difficultatem niſi reſpectu alteriꝰ eccl'ie
nam dubium dūtaxat erat an p̄diali an parochiali
debeatꝰ. ⁊ difficultas oriebatꝰ ex varijs opinionibꝰ
ſanctoꝝ patrum ꝯ nulla repitur auctoritas q̄ h̄ caſu
ſentiat colonū debere ſoluere duas decimas. ⁊ ali-
qui patres ſenſerūt ꝓ eccl'ia parochiali aliqui ꝓ pre
diali. vt in iuribus hic allegatis in glo. ¶ Jtē inſpe
cto iure diuino ꝙ decima ſoluebatꝰ tribui leuitice ñ
erat aliqua difficultas. nam ſatis fuiſſet colonū ſol-
uere illis leuitis. ſed difficultas fuit orta ex diſpoſi-
tione iuris humani quo fuit ſancitū vt p̄diales de-
berentꝰ eccl'ie p̄diali. pſonales parochiali. que q̄deꝫ
diſpoſitio nō debet magis onerare iſtuꝫ colonū q̄ꝫ
ſit obligatus ex diſpoſitione diuina. iō ꝓ fundamē
to cōcludo ꝙ is ad quē fructus vel certa ps ꝓuenit
ex debito ſolū artatꝰ ad vnicā decimaꝫ. ſed reſtat vi-
dere ꝓpter diſpoſitionē iuris poſitiui cui debeatꝰ
⁊ in hoc ſequor opi. glo. iſtius ⁊ Jnno. ⁊ Hoſti. vt
debeatꝰ eccleſie prediali. moueor qꝛ vbi certa res p-
ticipat de diuerſis naturis ſeu qualitatibꝰ attribuē
da eſt illi ad quā magis accedit ſicut dicimꝰ in her-
maphrodito. l. queritꝰ. ff. de ſta. ho. ⁊. iiij. q. iij. her-
maphrodita. ad idē qō no. glo. in. l. j. ff. d̄ ſupſtic.
⁊ Bar. in. l. cotē ferro. §. qui maximos. ff. de pub.
ſed in caſu noſtro h̄ decima multo magis accedit
ad predialē q̄ꝫ ad pſonalē. ꝓbo aptiſſime per. c. ad
decimas. de reſti. ſpo. li. vj. vbi dicitꝰ ꝙ de iure cōi
nemo poteſt capere decimā in parochia alterius ec
cleſie ſed integra decima ſpectat ad illā eccleſiaꝫ. ſe-
cūdo ⁊ fortius in oneribus realibꝰ nō inſpicimꝰ cul
torē ꝯ poſſeſſorē ⁊ locū vbi ſūt ſite res. vt i. l. forma
ff. d̄ cēſi. ⁊ i. l. ipatores. ff. d̄ publi. ⁊ i. c. d̄ tris. s̄. e. q̄
pſona coloni nō hꝫ imutare onꝰ reale. Nec ob. ſi di
catꝰ ꝙ eccleſia parochialis fraudabitꝰ in operibus
iſtius. qꝛ dico nullā eē fraudē. nam colonꝰ tenetur
ſoluere deo ⁊ eccleſie loco dei. vnde ſatis eſt ꝙ ſol-
uitur eccleſie de qua iura magis ſenſerūt. nec mul-
tū refert q̄ eccl'ia habeat cū oēs cenſeantꝰ vna eccl'ia
vl'is. xxiiij. q. j. c. loquitꝰ. ⁊ hanc opi. tenerē etiaꝫ in
eo qui cauſa lucri cōducit p̄dia aliena. nam cū oīa
fructꝰ pertineant ex debito ad eū ⁊ ſubmiſit ſe for-
tune ⁊ miſericordie dei ſatis ē ꝙ ſoluat decimaꝫ ex
omnibus frugibꝰ ad eū puenientibus. nā quiſq̄ꝫ ſe
minat cā lucri. al's ſequeretꝰ ꝙ dn̄s fundi q̄ proprijs
manibus illū colit teneretꝰ ſoluere duas decimas.
qō eſt ꝯ mentē iuris diuini ⁊ humani. ¶ Jn gl. iij.
ibi ſit pſcripta. ⁊ aduerte. nā licꝫ doc. ſimplr tranſe-
ant. tm̄ glo. nō ē vera quo ad caſum iſtius. c. licet ſit
vera ſm intellectū ſuum. nam glo. precedēs habu-
it ꝓ cōſtanti ꝙ iſta decima de iure cōi eēt debita ec-
cleſie p̄diali. ⁊ iō ꝯſuetudo ꝯria tāq̄ꝫ ꝯ ius cōe debēt
eē pſcripta. ſ. tpe. xl. annoꝝ. vt in. c. fi. de cōſue. ꝯ h̄
fundamentum glo. ē falſum vt patet ex predictis.
qꝛ nullo iure ille caſus reperitur deciſus. vt dicitur

in tex. ad idem. c. ad aplice. j. e. iō ꝯſuetudo in hoc caſu diſponens nō ē ꝯ ꝑ pter ius. quare ſuffic tempus. x. annoꝝ. vt dicit glo. no. in. c. fi. de cōſue. li. vj ꝛ no. Io. an. in ſili in. c. certificari. ſ. de ſepul. in varietate portionis debite epō vl' eccle parochiali. ꝑ hoc dictū. c. ad aplice. in fi. vbi ſolū requirit cōſuetudo diu obtenta ꝛ nō preſcripta. nam tempus. x. an. eſt diuturnū. vt in. l. de quibus. ꝛ qđ ibi no. ff. đ legi. ꝛ in. l. j. ꝛ. ij. C. de ſerui. ꝛ aqua. ꝛ. C. de pſcri. lon. tem. in ru. ꝛ nigro. ¶ In gl. fi. nota tria ex iſta glo. Primo ꝙ iura epalia vel parochialia poſſunt cum titulo preſcribi per alienum epm ſeu preſbrm licet ſint hec iura infra limites. ꝛ vide circa hoc qđ latius dixi in. c. fi. ſ. de paro. ¶ Secūdo no. ꝙ ſicut limes epatuum ſeu parochiarum non poteſt pſcribi ita nec iura adherentia limiti ne ex hoc oriat' confuſio limitum. ꝛ hoc tenebis menti. ¶ Tertio no. glo. ꝑ ſignificato huius. ꝟ. difficile. nā qñqꝫ importat difficultatē qñqꝫ impoſſibilitatem. ſed ex ꝓprio ſignificato videtur importare difficultatez ſicut dictio vix. vt probatur in. c. ij. de cog. ſpi. li. vj. ꝛ vide tex. cū gl. ſup. ꝟ. vix. i. c. ij. de cogna. ſpi. li. vj. ꝛ viđ qđ le. ꝛ no. in. c. principatus. j. q. j. in glo.

p **Prohibemus.** Non pōt laic' transferre decimā in aliū laicū etiam ſi cū titulo illaz poſſideat. h. d. cū glo. primo ponit ꝓhibitio. ſcđo pena. ibi. ſi quis. ¶ Nota primo ꝙ laici dicunt decimas detinere cū periculo ſuaꝝ animaꝝ. ꝛ ſi tex. intelligitur de poſſeſſoribus ſeu detinētib' ſine titulo. tunc clarum eſt ꝙ peccant mortaliter qꝛ occupāt bona eccleſie. ſi aūt intelligitur de detinentibus in feuduz ab antiquo iuxta no. in. c. ꝗuis. ſ. eo. tunc dic ꝙ detinent cū periculo nō tamen cū aperto peccato. ſed periculum videt' imminere. qꝛ timendū ē ne deus prouocet' cū ex neceſſitate illa cōceſſio fuit eis facta ad idem. c. cū aplica. ſ. de his que fi. a prela. vbi laici dicunt' male detinere licet recipiant in feudum. ¶ Secūdo no. ibi. aliquo modo ꝙ oīs tranſlatiōis modus ē laici inhibit'. vnde nō poſſunt dare nec vendere nec ꝑmutare nec infeudar: nec ſiles contractus decimarū tranſlationis facere. ¶ In glo. ij ibi ſatis videt' no. glo. vult enī ꝙ laicus habēs decimā in feudū ab antiquo poſſit illā infeudare alteri laico de auctē epi. ſed cōtrarium cōiter ſentiunt hic doc. ꝛ verius. primo ꝑ iſtū tex. qui indiſtincte hanc tranſlationē ꝓhibet. ſecūdo facit. c. ꝗuis. ſ. e. ꝛ. c. fi. j. e. ꝛ videt' aperte probari i. c. cū aplica. ſ. de his q̄ fi. a prela. nā ibi ſpeciale ponit' vt de auctē epi poſſit cōcedere alteri eccleſie. qꝛ nō multū refert que eccleſia habeat dūmodo extirpet' a laico. que rō oino ceſſat cū vult cōcedere alteri laico. nam hoc poſſet tendere in magnum preiudiciū eccle cui debetur. nam per mortem iſtius ſine filijs deuolueretur ad eccleſiam. vt in. c. ij. de feu. ſed per conceſſionem alteri laico factam qui forte habet filios impediretur huiuſmodi deuolutio.

a **Apoſtolice.** Decime perſonales debent' eccleſie parochiali. ꝑdiales ꝑdiali niſi aliđ habeat' ꝯſuetudo. ſic ſūmant doc. cōmuniter. ſ; hec ſūmatio nō cōgruit tex. in. ꝟ. ſup qui ponit caſum. c. cum ſint homines. ſ. eo. ꝛ ideo ſic ſummo. Decima perſonalis debet' eccle vbi quis percipit ſacra licet alibi lucrū cōtigerit. in prediali vero ſtatur cōſuetudini ſi in aliena parochia colon' predium coluit. h. d. cōis diuiſio. ſcđa ps ibi noueris. ¶ Nota primo ꝙ in libera volūtate laicoꝝ eſt transferre ſe đ vna parochia in aliā vel de vno epatu in aliū. ꝛ per tranſlationē eximūt ſe a iuribus ſpūalibus in quibus priori eccleſie erant obligati. cōcordat. c. fi. ſ. de paroch. ꝛ dic vt ibi dixi. ¶ Secūdo no. regulaz ꝙ decime perſonales debent' eccle vbi quis ꝑcipit eccleſiaſtica ſacramēta. ſuppl. ꝛ audit diuina. qꝛ ex hoc duplici reſpectu ſoluunt' decime pſonales. pro hoc. c. ij. de ſepul. li. vj. ꝛ quod dixi in. d. c. fi. ꝛ videtur velle iſte tex. illud qđ dictū eſt procedere etiam ſi alibi cōtigit lucrū qđ clarius tenet Inno. in. c. ij. ſ. eo. ¶ Ultimo no. ꝙ ſi quis excolit prediū in aliena parochia nō eſt aperte iure deciſuz cui ꝑochie decima debeatur. ꝛ iō recurrendū eſt ad cōſuetudinem. de quo plenius dictum fuit. in. c. cū ſint. ſ. e. ¶ Et ex h ꝛ ex tex. no. ꝙ in ſolutione decimarū attendenda ē cōſuetudo. qđ limitant docto. reſpectu eccleſiaꝝ. nam valet cōſuetudo vni adimens ꝛ alteri cōferens. qꝛ nō eſt magna vis que eccſia habeat. ſed quo ad retentionem ipſorū laicorū nō valet cōſuetudo ſm doc. hic. quod an ſit verum indiſtincte dicam in. c. in aliquibus. j. eo. vbi melius materia cadit. ¶ Sed quero circa litteram quid ſi non apparet de cōſuetudine. dicit Inno. ꝙ prediales debentur eccleſie baptiſmali. pſonales vero capellis. xvj. q. j. decimas. ſed certe hoc dictum nō attingit dubium decretalis. quia tex. hic format queſtionem in eo qui extra ſuam eccleſiam coluit agrum. vnde ꝑ omnia eſt dicendum in caſu iſtius. c. vt dictum fuit in. c. cum ſint. ſ. eo. ¶ Nota tamen dictū Inno. in alio quatenus vult decimas prediales pertinē ad eccleſiam baptiſmalem. ꝛ ſic ad plebem. nō autem ad capellas fundatas circa plebem. ſed tu dic lati' vt dicam in. c. cum cōtingat. j. eo. nam hoc dictum Inno. ſimpliciter nō tenetur ſi ponimus capellas habere parochias diſtinctas. ꝛ predia fore ſita īfra parochias capellarum. ¶ In glo. ij. ibi equum eſt vt diuidatur. no. gl. ꝛ facit. c. cuz quis. ij. reſponſo. de ſepul. li. vj. Et in fi. glo. no. ꝛ aduerte ꝙ clare nō percipio quid glo. velit cum dicit ꝙ ſi aliqui iacent in vna parochia ꝛ habēt larem in alia debet fieri diuiſio perſonalium decimarum ꝛ oblationū. nam ſi glo. intelligit de his qui iacent in vna eccleſia. puta tanqꝫ artifices ꝛ mercatores. tñ percipiūt diuina in eccleſia domicilij. tunc glo. nō bene dicit. immo videtur caſus cōtra. in. c. queſti. xvj. q. j. ſed ſi glo. intelligit ꝙ iſti iacēt in aliena parochia ꝑcipientes etiam diuina. tūc gl. poſſet ſaluari. intelligēdo tñ ꝙ licite deſerant ꝓpriam eccliam. puta qꝛ habent duo domicilia. ꝛ i vtroqꝫ parit' ſe collocant. ꝛ pariter ibi audiunt diuina. tūc equū eſt illam diuiſionem fieri ar. in. d. c. cum quis. al's autē decime perſonales ꝛ oblationes debent fieri eccleſie parochiali. vt in. d. c. queſti. ꝛ hic.

Ex parte. De om̄i fructu predꝫ ſol
uende ſunt decime. ꝑma
ps ponit querelā. ſcḋa dat iudicē. ibi man-
damus. ¶ Nota primo ꝙ appellatiōe agricultoris
cōphendit etiā hortulan⁹. Itē no. ꝙ licet ex vino vl'
ex frumēto ſemel in anno decima ſoluat. nō tamē
ꝑ hoc imponit forma vt de oibus que percipiūtur
ex eodē agro ſemel decima ſoluat in anno ſed quo
tiens fructus in anno ꝑcipiunt totiens decima eſt
ſoluenda. ⁊ ſi diuerſa ſemina ſpargunt in eodem
agro ex fructibus omnium ſoluenda eſt decima.
¶ Ultimo no. ibi. abſꝫ diminutiōe. ꝙ decima mā-
dat hic ſolui abſꝫ diminutione ꝑ cenſurā eccliaſti-
cam. Ex quo infert ꝙ nō ſolū eſt mortale peccatum
nō ſoluere ſ; etiā cū diminutiōe ſoluere ſm Io. an.
⁊ facit tex. in. c. j. proxi. in fi. ⁊ hoc verum ē vbi petū
tur. Nunquid aūt ꝓcedat hoc hodie cū ſacerdotes
nō petāt integrā decimā nec etiā de omnib⁹ fructi-
bus eā petūt. Dic vt dicā in. c. in aliquibus. j. eo.
¶ Sed quero nunquid ruſtic⁹ teneat deferre deci
mā vſꝫ ad eccliaꝫ. an vero rector teneatur ſuis ex
penſis colligere. Doc. hic tenēt cōiter ruſticū arta-
ri ad deferēdū expenſis ſuis. ꝑ. c. reuertimini. xvj.
q. j. vbi innuit ꝙ de iure diuino decime ſūt deferen
de in horreum eccleſie ſue. ad idē tex. xvj. q. vij. c. j.
⁊ vtrobiꝫ hoc tenet glo. qḋ no. ¶ Secūdo queritur
nūquid rector ecclie poſſit facere interdici colono
ne fructus colligat ſeu ex fundo remittat eo vel ei⁹
nūcio nō pñte. Spec. eo. ti. ad fi. tenet ꝙ ſic. ⁊ idem
Guil. naſo, dicēs ſic ſe cōſuluiſſe. ⁊ cōit ſequūt doc.
mouet primo arg. l. ij. C. qñ ⁊ q. quar. ps. de. li. x.
dū dicit ibi tex. ſub cōſpectu curialiū. ⁊c. ad idem. l.
ſi ſuſpecta. ff. de inoffi. teſta. vbi dicit ꝙ legatarius
pōt aſſiſtere heredi in iudicio litiganti ſup validita-
te teſtamēti, ꝓ intereſſe ipſius legatarij. Item cuꝫ ec
cleſia habet ius in fructibus. vt in. c. tua. j. eo. ⁊ fru
ctus pendentes ſunt ps fundi. vt in. l. fructus pen-
dentes. ff. de rei vendi. videt ꝙ eccleſia habeat ius
ꝑ cōſequētiā in fundo. ⁊ quicquid ſit reſpectu fun-
di. tñ reſpectu fructuuꝫ ſatis ꝓbabiliter pōt teneri
ꝙ etiā anteꝫ ſint collecti ptineāt ad eccleſiam. loqͬ
de decima pte fructuū ꝓ indiuiſo. ꝑ hoc bo. tex. in
c. tua. j. eo. vbi dꝫ ꝙ deus aſſeruit decimas eē ſuas
ſ; hoc ꝓnomē ſuū notat dñium. vnde cōpetit rei vē
dicatio. vt in. l. quintus. ff. de au. ⁊ ar. le. ⁊ i. c. quo
iure. viij. di. vide etiaꝫ bo. tex. in. c. decime. xvj. q. j
vbi dicit ꝙ nō ſoluēs decimā detinet alienum. ⁊ ex
his verbis gl. ibi colligit qḋ. ſ. dixi. ⁊ vide aliā bo.
glo. in. c. moderamine. ea. cau. ⁊. q. ⁊ ꝑ Io. an. i ad
dit. ſpe. loco preallc. vbi ſequit dictū Spe. preallc.
niſi cōſuetudo ſit in oppoſitū. fatet tñ nō valere cō-
ſuetudinē que dat cauſam ſurripiendi alienū. c. ex
parte. ſ. de conſuetudine.

Non eſt. Decime ꝑdiales ſoluende
ſunt expenſis nō deductis.
h. d. primo ponit exordium. ſcḋo narratio
ibi reuera. tertio cōcluſio. ibi. volum⁹. ¶ Primo no.
ex iſto tex. in prin. iuncto. c. cū non ſit. j. c. ꝙ in fru-
ctib⁹ ꝓuenientib⁹ ex terra longe magis opatur dei
miſericordia q̃ꝫ hominis induſtria. nā ſemē morti-
ficatur ⁊ dei diſpoſitiōe reuiuiſcit plurimū fructuꝫ
afferendo. ⁊ h̄ reſpectu ſegetes pñt dici fructus na
turales potius q̃ꝫ induſtriales. ⁊ hoc videt veriſſi-
mū habito reſpectu ad materiā noſtraꝫ. ſ. reſpectu
ſolutionis decimaꝝ. ſed alia cōſideratiōe tales fru-
ctus dicūt induſtriales. ſ. quo ad hoc vt bonefidei
poſſeſſor faciat fructus ſuos. vt ē gl. in. c. grauis. ḋ
reſti. ſpo. ⁊ in. l. ex diuerſo. ff. de rei vendic. nā pro-
pter culturā maximā ius voluit iſtos fructus dari
bonefidei poſſeſſori. ſ; in caſu noſtro habet reſpect⁹
ad diſpoſitionē diuinā ex cui⁹ miſericordia fruct⁹
ꝓueniunt. ¶ Secūdo no. ibi de omnib⁹ bonis. ꝙ
nō ſolū de enumeratis hic in tex. eſt decima ſoluen
da. ſed generaliter de oibus bonis que fidelis hō
acquirit. vt in. c. proxi. an aūt hoc ꝓcedat in bonis
immobilib⁹ vt ſi donat tibi domus vel legat. ⁊ qḋ
de mobilib⁹ aliquid hic tractauit Inno. vide pleni
us ꝑ glo. xvj. q. j. decime. ⁊ in. c. tua. ij. j. e. vbi dicā.
¶ Nota ibi. de militia. ꝙ etiā de militia ſoluenda ē
decima. ⁊ dic de militia. i. de ſtipendio qḋ dat mili
tibus ſeu iſtis ſtipendiarijs. qꝛ hoc ē lucrū ꝑſonale.
de quo decima ſoluit. vt in. c. ſe. ⁊ in. c. decime ꝑdi-
cto. qḋ intelligūt doc. qñ iuſte quis militat. q̄ſi velit
dicere ꝙ iſti ſtipendiarij in bello iniuſto exñtes illi-
cite recipiūt ſtipendiū. iō eccleſia nō dꝫ recipere de-
cimā taliū. ⁊ generaliter an de illicite acquiſitis ſit
ſoluenda decima. dicet. j. c. proxi. ¶ Nota ibi. ḋ ve
natione. ꝙ de feris in venatione captis ſoluenda ē
decima. ⁊ eadē rōne idē dicendū in aucupatione et
piſcatione. ¶ Sed querunt hic doc. ⁊ principaliter
Inno. vtrū decima taliū ſit cenſenda ꝑdialis aut ꝑ-
ſonalis. qḋ eſt querere vtrū debeatur eccleſie paro
chiali vbi quis audit diuina an ecclie i cuius paro-
chia iſta fuerūt capta. ꝓ ecclia ꝑdiali facit. quia hec
animalia beneficio terre nutriunt. vnde ſicut deci-
ditur in animalib⁹ domeſticis vt ibi debeat decia
vbi paſcunt. vt no. glo. ſ. co. ad aplice. eadē rōne
idē videtur dicendū, in iſtis alijs animalibus feris
In cōtrariū ꝓ eccleſia parochiali facit. qm̄ iſta capi
untur opera ⁊ induſtria hois. ꝗ. ⁊c. vt. ḋ. c. ad apo
ſtolice. Inno. ponit hic duas opi. prima cui videt
ipe inherere vt diſtinguam⁹ vtrū hec ſunt incluſa i
certo loco. vtputa aues in colūbario. piſces in ſta-
gno. animalia in aliq̄ foreſta. aut vero ſunt in liber
tate ꝓpria nō circūcluſa aliquo loco. primo caſu de
cima eſt cenſenda ꝑdialis. ſcḋo ꝑſonalis. ⁊ idē vide
tur ſentire idē Inn. i. c. cōmiſſū. ſ. eo. alia opi. quā
refert ē qḋ indiſtincte talis decima ſit cenſenda per
ſonalis. qꝛ ex induſtria hois fuerunt capta ⁊ certo
loco recluſa. Hoſti. dicit ꝙ pōt dici talis decima mi
xta aliter nō declarat. Do. An. dicit ꝙ ſi Hoſti. itel-
lexit ꝙ de valore ante recluſionē decima ſit ꝑſona-
lis. ſed de valore poſt recluſionē decima ſit ꝑdialis
videtur optime dixiſſe. ⁊ credo ꝙ hoc ſentit Hoſti.
dum decidit aliā queſtionē quaſi in huiuſmodi ter
ris. ⁊ hec opinio media ſatis mihi placet.

Ex transmiſſa. De redditibus
molēdini ad vē
tum ſoluende ſunt decime. h. d. primo po-
nit deciſam q̄relā. ſecūdo dat iudicē ibi. qꝛ vbi pre-

mittit generalē rōnem ex qua infert cōcluſionē. ibi
mandamus. Et potuit eē rō dubitandi in iſto tex.
q2 venti nō naſcunť in loco. nec videnť moueri ex
dei beneficio. iō videbať ꝙ decima ex tali molendi-
no ad ventū nō eēt ſoluenda. ſed cōtrariū decidiť
q2 ⁊ mare ⁊ venti obediunt deo. Matth. viij. Itez
q2 terra eſt in qua ē tale molendinū cōſtructuz ſub
iacet oneri decimarū. vnde ſicut eccleſia ex tali ter-
ra pciperet fructus ſi colereť ita debet conſequi de
redditibus edificij ibi cōſtructi. p hoc. c. cōmiſſum
s. eo. ¶ Nota primo regulā ꝙ nō ſolū de frugibus
terre ē decima ſoluēda. vt in. c. j. s. eo. ſ; etiā de om̄i
bus que licite qs pōt acquirere. ⁊ ſupple ſ; Io. an.
⁊ de facto acquirit hanc ſupletionem forte fecit. q2
nō ſufficit quē potuiſſe acquirere niſi de facto acqſi
uerit. Ex quo infereť ꝙ non pōt quis cōpelli ad acq
rendū vt decimā ſoluat. ſicut diciť in ſili ꝙ nō diciť
fraudare creditores qui potuit ſ; noluit acqrere. l.
qui aūt. ff. de his que in frau. cre. nā deus ſolū mā-
dauit decimas ſolui de acquiſitis ⁊ nō de acquirē-
dis. ⁊ per hoc pōt ſolui ↄtrariū qđ pōt formari de
tutore ⁊ plato qui tenenť pupillo ⁊ eccleſie ſi potue
rūt acquirere ⁊ nō acquiſiuerūt. vt no. xij. q. iiij. c.
ij. l. quicquid. C. arbi. tutele. nā rōne officij ſuſcepti
illi tenenť acquirere. ſ; hic non tenenť acquirere ec
cleſie ſ; tm̄ ſoluere ecclie ſi acquiſiuerint. ¶ In glo.
in. v. licite acquiſitis in fi. no. bene iſtā glo. nā; quo-
tidie ad eā fit remiſſio cū querim⁹ nūquid de illicite
acquiſitis ſit ſoluenda decima vel elemoſyna poſſit
fieri. ⁊ vt habeas glo. clarius dic diuidendo ꝙ pri-
mo allegat p ⁊ cōtra vſq; ad. v. quidā. ⁊ ibi p ſoluti
one ponit duas opi. ſcđa ibi. alij. ⁊ huic ſcđe inhe-
ret cuius mens ē ꝙ ſi turpitudo impedit tranſlatio
nē dominij vel ſaltē preſtat cām repetendi nō d; in
de decima ſolui nec elemoſyna fieri. exemplū in fu-
re. nā dn̄ium nō transfereť in eū. Item in vſurario.
nā licet in eū transferať dn̄ium. tm̄ cōpetit repetitio
c. debitores. de iureiur. ¶ Si vero dn̄ium transfereť
⁊ repetitio nō cōpetit. tunc inde poteſt fieri elemo-
ſyna ⁊ decima ſolui. exemplū in meretrice ⁊ hiſtrio
ne. ſed reſpectu decime glo. videť velle ꝙ licet iſti te
neanť ſoluere. ecclia tm̄ nō teneť recipere ne videať
approbare improbitatē illoꝝ. ¶ Et ſi dicas ex hoc in-
ſurgeret plixitas. dicit Inno. ꝙ de cōſenſu dioceſa
ni ſeu rectoris poterūt iſti ex decima debita facere
elemoſynā. ⁊ hoc Inno. dicit verū ꝙ ſi iſti pſeuerāt
in peccato. ſ; ſi egerūt pniāz nō debet eccleſia reſpu
ere. q2 nō debet in eis inſpici qđ fuit. l. di. ferrū. Et
hāc ſcđaz opi. videť cōiť ſeq doc. ⁊ ⁊ originaliť h gl.
fuit Io. quā vide. xiiij. q. vj. in ſum. ⁊ in. c. decime.
xvj. q. j. ſ; do. car. dicebat ꝙ in ſecreto ecclia poterit
recipere decimas a talibus. q2 ceſſat hoc caſu ſcan-
dalū. qđ tm̄ mihi nō placet. q2 ſimpliciť dictum eſt.
nō recipias mercedem proſtibuli. Item iſti confor-
tarentur in eorum iniquitatibus. ⁊ eccleſia notare-
tur de eius cupiditate. ¶ Quid autem in oblati-
onibus. nunquid autem oblationes iacentium in
crimine ſunt in eccleſia recipiende preſupposito ꝙ fi
ant de propria ſubſtantia ipoꝝ offerentium. vide
glo. no. in. c. oblationes. xc. di. que concludit i par-
tem affirmatiuā niſi in caſibus a iure prohibitis.
quos ibi enumerat. ſed Inno. ponit h vnū dictuꝫ
ſatis notabile. ꝙ ſi crimen eſt notoriū nō debꝫ eccle
ſia oblationes talium recipere. ar. in. c. miror. xvij
q. iiij. Itē vide ad materiaz hui⁹ gl. bo. gl. in. c. nō
eſt putanda. j. q. j. vbi queritur quid ſi de pecunia
ſimoniaca vel vſuraria quis cōſtruxit eccleſiam vľ
acquiſiuit iuſpatronatus vel emit poſſeſſionē ⁊ p-
cepit fructus. dic vt ibi. ⁊ vide qđ no. Io. an. in. c.
q̄q̄. de vſuris. li. vj. Item an ſit peccatum dare hi-
ſtrioni vel meretrici ſeu cithariſtis. vide bo. tex. cū
glo. in. c. donare. ⁊. c. qui venatoribus. lxxxvj. di.
Predicta omnia procedunt cū queritur de decima
proueniente ex lucro perſonali. nam in decima p-
diali nō eſt ponderanda qualitas poſſeſſoris quia
poſſeſſio eſt onerata. ⁊ ſic ecclia a quocunq; poſſeſ-
ſore licite recipit decimam pdialem. vt voluit h gl.
in fi. ⁊ idē Inno. facit. c. de terris. s. eo.

A nobis tua.

Locator vel cōdu-
ctor poſſeſſionū te
nentur ad decimas niſi ſe immunes oſten
dant. primo deciſum exordium. ſcđo rō generalis
ibi. cum. tertio ſolutio. ibi fraternitati. quarto exce
ptio. ibi. niſi. ¶ Primo no. regulā ꝙ quilibet teneť
ſoluere decimā niſi ſpecialiter ſit exemptus. Ex q̄
infero ꝙ eccleſia habet intentionē fundatā de iurē
cōtra quēlibet. p hoc facit q2 deus neminē excepit
a ſolutione decimaꝝ. vt habetur Deutero. xviij. ⁊
Exo. xxi. ¶ Secūdo no. ar. apertuz ꝙ ab onere de
cimarum poteſt quis eximi. quis autem poteſt hoc
priuilegium dare. dicam cū glo. ij. ¶ Ultimo no.
ꝙ conducens predia aliena cōpellitur ſoluere deci
mas de fructibus. nec aſtringiť ad aliam ſolutiōeꝫ
nec diſtinguiť vtrum hoc faciat cauſa lucri. Ex quo
infero ad id qđ dixi in. c. cuz ſint. s. eo. ꝙ cōductor
alieni predij nō teneť niſi ad vnam decimam pdia
lem. ⁊ qđ hic dicitur de locatore itelligo qñ locator
recipit certam quotam fructuum. puta tertiā ptem
ſi autē recipit certas menſuras vel certos nūmos.
dic vt dicetur in. c. tua. ij. j. eo. ¶ In gl. in. v. exem
ptus. no. ſing. glo. nam quotidie ſolet allegari iun
cto tex. dum generaliter queriť nunquid papa poſ
ſit diſpenſare circa ius diuinū. ⁊ videtur hic glo. in
ſcđa ſolutione pmanere vt in totuz papa nō poſſit
tollere ius decimaꝝ. ſ; quibuſdaz pſonis remittere
poteſt. nam per hoc vltimū nō tolliť ius diuinum.
ſed tunc tollereť ſi vniuerſaliter remitteretur prece
ptum. ⁊ de hoc vide glo. in. §. ſi ergo. xvj. q. j. Ala.
Hoſti. Io. an. videntur ſequi concluſionem huius
glo. dicunt enim ꝙ quibuſdam perſonis pōt remit
ti ſed in totum nō niſi ex cā ⁊ ad tps. ⁊ not. hoc vlti
mū. Nō ob. ſi dicať ꝙ alia pcepta moralia decalogi
ſunt irremiſſibilia. vj. di. his ita. v. di. in princi. nec
iſtud pceptū decimaꝝ cū ſit morale. d; poſſe remit
ti. Nā vt dicit Hoſti. aliud in iſto pcepto q̄ in alijs.
verſať eni in alijs honor dei irremiſſibilis vel vtili
tas publica hūana indiſpenſabiľ. vt ē videre i illo
pcepto. Nō habebis deos alienos. Itē i alio hono
ra prēz tuū ⁊ matrē tuā. ⁊ in ſilibus in quib⁹ nec in
totū nec in parte diſpenſari poteſt. ſed in precepto

decimaꝝ ē duplex cōſideratio. Prima quatenꝰ ver
ſatur honoꝛ dei. nā decimas ſibi retinuit in ſignuꝫ
vniuerſalis dominij. vt in. c. tua. ij. j. e. ⁊ hac conſi-
deratione nō poteſt decima vniuerſalit̄ remitti. qꝛ
nō pōt papa facere vt honoꝛ nō exhibeat̄ ipſi crea-
toꝛi maxime qꝛ ipſe ſibi reſeruauit. Secūda conſi-
deratio ē in vtilitate que ꝓuenit ex ſolutione deci-
marū. nam cōcernit cōmodū eccliarum ⁊ clericoꝝ
ideo papa tanq̄ generalis adminiſtratoꝛ ⁊ vicariꝰ
dei pōt hanc cōmoditatē in aliquibus remittere et
diſpenſare. Do. An. dicit q̄ ecclie bene poteſt ipen
di hoc priuilegiuꝫ. ad hoc. c. ex parte. ⁊ c. ſuggeſtū
ſ. eo. ⁊ hoc ē clariſſimū. nam in hoc nō venimꝰ con
tra preceptum dei ſed cōtra cōſtitutionem eccleſie
que diſtribuit decimas inter ꝑticulares eccliās ſed
ſi queritur in laicis. dicit q̄ nec decimas preteritas
neq̄ futuras etiā vni remittere poteſt ſine cā. ſicut
eſt videre in iuramento. qđ quia eſt de iure diuino
nō pōt ꝑ papā ſine cā remitti. vt no. in. c. quanto. ſ
iureiur. ⁊ Inno. in. c. cū inter. de renun. Hec opi.
do. An. poſſet ſaluari quo ad deū. nam nō credo il-
lū eſſe tutū qui decimas ſine cauſa tenet ex remiſſi-
one pape vel beneficia iniuſte obtinet. ꝓ hoc gl. no
ta. in. c. nō eſt. j. de voto. ⁊ qđ dixi in. c. de multa. de
ꝓben. nam licet papa habeat plenitudinē poteſtat̄
debet tñ facere ſicut diligens paterfamilias diſpen
ſando cuilibet prout opus eſt. facit. c. j. xvj. q. vij. ſ
quo ad eccleſiam militantē tene indiſtincte opi. gl.
⁊ alioꝝ docto. per ea que notāt in. l. fi. C. ſi ꝯtra ius
vel vti. pub. ⁊ in. c. que in ecclīaꝝ. de conſti. ⁊ in. d.
c. nō eſt. ⁊ hoc idiſtīcte puto veꝝ vbi decie de facto
ſoluuntur. nam tunc ſi papa vellet in totum remit
tere nō ſolum tolleret reuerentiam deo debitam. ſ
etiam alteraret vniuerſalem ſtatum eccleſie qđ pa-
pa nō poteſt facere. vt no. in. c. litteras. ⁊ ibi dixi de
reſti. ſpo. ſed vbi de facto nō ſoluūt nūquid papa
poſſit diſpenſare vt nō ſoluentes euitent peccatuꝫ
certe poteſt dici q̄ ſic. nō tamē in totum preceptum
tollendo. ſed ex hac cauſa nō ſoluētes tolerādo vt
peccatū nō incurrant. qđ ſatis ſentit h̄ Inno. ⁊ ali-
quid dicam in dicto. c. in aliquibus. ⁊c̄.

Tua. Imperialis cōceſſio ſub quacunq̄
forma a ſolutione decimaꝝ exime-
re nō poteſt. hoc primo. Decime noualiuꝫ
nō pertinent ad laicū qui decimas habet in feudū
duo ſunt dicta. ſcđm ibi. nec occaſione. No. pri-
mo q̄ iura que dicūt laicis non cōpetere ius diſpo
nendi de ſpūalibus ꝓcedūt etiā in impatore. vnde
hic in prin. generaliter dicitur de laicis ⁊ poſtmođ
infert̄ ad impatorem. licet ergo impatores ⁊ reges
vngant̄. vt in. c. vno. de ſa. vnc. nihilominus nō cō
ſequunt̄ ꝑtātē diſponēdi de iuribꝰ eccliaſticis. nec
recipiūt oꝛdinē eccliaſticū ſ in laicoꝝ numero con-
tinent̄. qđ no. Scđo no. ex ꝑdictis ⁊ ex tex. q̄ legi
timatꝰ a principe ſeculari nō pōt ꝓmoueri ad oꝛdi-
nes ⁊ etiaꝫ nec ad alia ſpūalia cenſetur habilitatus
ꝑ h̄ vide bo. glo. in. d. c. j. ⁊ c. j. di. c. vnico. ⁊ qđ no.
i. c. ꝑ venerabilē. q̄ fi. ſint le. An aūt infamis reſtitu
tus priſtine fame ꝑ principē ſecularē cenſet̄ reſtitu-
tus q̄ ad ſpūalia. vide bo. glo. in. d. c. j. ⁊ qđ no. i. d

c. ꝑ venerabilē. Tertio no. ibi. diuina cōſtitutōe
q̄ decime debent̄ ex cōſtitutiōe diuina principalit̄
⁊ nō humana. Ex q̄ infert do. An. q̄ peccant theo-
logi aſſerenres decimas hodie nō deberi cuꝫ ſūmi
pōtifices cōiter in ꝯſtitutionibꝰ ſuis aſſerunt oppoſi
tū. q̄ſi velit dicere ⁊ bñ q̄ in interp̄tatiōe legis dine
ſeu in deciſionibꝰ dubioꝝ potiꝰ debemꝰ ſtare diffi-
nitionibꝰ ſūmoꝝ pōtificū q̄ dictis thelogoꝝ etiam
ſi ſint ſancti. ad hoc vide bo. tex. cū gl. xx. di. c. j. nā
ꝑtās cōdendi ⁊ interp̄tandi data ē non ſanctis ſ ſū
mis pontificibꝰ. vt in. c. per venerabilem. q̄ fi. ſint
le. ⁊ hodie aſſerentes ꝯ in ſuis p̄dicationibꝰ incurre
runt penā. de qua in cle. cupientes. de penis. ⁊ viđ
qđ le. ⁊ no. in. c. j. j. e. ti. li. vj. Vnū tñ ſemp tenebis
menti circa ſupradicta q̄ vbi dictū alicuiꝰ ſancti iu
uatur auct̄e iuris diuini potius ei q̄ cōſtitutioni ſū
mi pontificis ſtandū eſt. vt dicit glo. ſing. in. c. j. xx.
di. tamē hoc determinare potius ſpectat ad eccliaꝫ
vniuerſalē. i. ad cōciliū generale q̄ ad priuatā per-
ſonam. ꝓ hoc. xxxvj. q. ij. c. iij. iuncto. c. placuit.

Nota in. §. nec occaſione. q̄ priuilegium odio-
ſum dꝫ ſtrictiſſime intelligi vt ſic non cōp̄hendat ea
que alīs venirent in diſpoſitione fauoꝛabili. naꝫ in
cōceſſione decimaꝝ facta laico nō veniunt decime
noualium ſecus in cōceſſione facta clericis. vt in. c.
ex parte. ſ. eo. facit notabilit̄ iſte tex. q̄ in cōceſſiōe
aliquoꝝ iuriū ſimpliciter facta nō veniūt iura que
poſtmodū oꝛiunt̄ de nouo licet ſint ſimilia iam oꝛ-
tis. Cōtra hūc tex. op. de. l. fi. ff. ad muni. vbi ipe-
ratoꝛ diſponit circa iuramentū qđ ē cōtra prin. hu
ius tex. So. dicit Io. an. q̄ oēs leges indulgentes
circa talia ꝑtātem imperatoꝛi vl̄ alteri laico ſunt coꝛ
recte etiā ex mēte iuris ciuilis. vt colligit̄ in auc̄. vt
clerici apud ꝓprios epos. §. ſi vō eccliaſticū. ꝓ hoc
facit. c. ſi duo. ⁊ c. ſi impatoꝛ. xcvj. di. per hoc poteſ
inferre ad ſtatuta q̄ quotidie fiunt per ciuitates di-
ſponentia circa iuramentū. ſunt eni in hoc ipſo iu-
re nulla. Itē. d. l. fi. expſſe nō diſponit circa iuramē
tū ſed potꝰ indulget vt periurꝰ aſſumat̄ ad hono-
rem. Secūdo oppo. cōtra tex. ibi quātūcunq̄ ge
neraliter qui videt̄ innuere q̄ generalis cōceſſio ſit
foꝛtioꝛ q̄ ſpecialis. qđ videt̄ cōtra. c. qui ad agēduꝫ
de ꝓcur. li. vj. ⁊. l. ſed ⁊ ſi quis. §. queſitum. ff. ſi q̄s
cau. So. dicit hoſti. q̄ vbi in concedente concurrit
poteſtas libere diſponendi de illa re foꝛtioꝛ eſt ſpe
cialis conceſſio q̄ generalis vt in contrarijs. ⁊ hoc
ideo quia luculentius colligitur volūtas diſponē-
tis ſed vbi poteſtas defuit in agente tunc foꝛtioꝛ ē
conceſſio generalis. exemplum in iurepatronatus
quod non poteſt vendi per ſe tamen tranſit cū vni
uerſitate. c. ex litteris. ⁊ c. cum ſeculum. de iurepa.
Item patet in fundo dotali. l. j. ff. de fundo dota.
vnde videbatur q̄ licet imperatoꝛ non poſſit in ſpē
quem eximere de decimis tamen generalis con-
ceſſio videbatur admittenda. ſed contrarium hic
deciditur quia nec in ſpecie nec in genere poteſt lai
cus diſponere de rebus eccleſie vt hic quod nota.
nam aperte facit hec littera ſic intellecta. cōtra op.
Bart. in. l. cunctos populos. C. de ſum. trini. vbi
dicit q̄ conſtitutio laicoꝛum ſpecifice diſponens de

clericis ad eos nō porrigit ex defectu ptātis. ſecus ſi generaliter diſponit q2 tunc clerici pñt recipere p ſe. vtputa dicit ſtatutū q inſtra guarātigiata habeant executionē paratā. de quo p do. An. in. c. q̄ in eccleſiarum. de cōſti. nam h vides q generalitas diſpoſitionis nō ſupplet defectū ptātis qui ē in agēte z melius ꝯ Bar. eſt tex. in. c. eccl'ia ſcē marie. ſ. de de cōſti. ¶ In glo. j. ibi. cū ſciſma. faciunt no. iſtuz caſum z adducebat hanc gl. do. An. tpe ſuo cōtra illos cōtēdentes de papatu qui faciebāt ſciſma in eccl'ia dei nec poterāt corrigi per eccl'iam. ¶ Ex q̄ ſentit vnū qđ mihi ſatis placet q ſi hodie aliqui cōtentenderent de papatu z facerent ſciſma in eccl'ia dei nec poſſent corrigi per eccl'iam q2 quilibet ē potēs. nec vellent cōgregare ꝯciliuz q eo caſu dñi tēporales pñt in eos manū mittere z eis inuitis facere dubiū ſopiri z determinari p eccl'iaz. nam dñi tēporales ad hoc pncipaliter receperūt ptātem vt eccleſiā dei iuuarent. p hoc vide pulchrū tex. xxiij. q. v. c. principes. Itē bñ facit tex. in. c. vbi piculum. đ ele. li. vj. vbi in creatione ſumi pōtificis dñi tēporales habēt ptātem in debētes eligere vt includant i conclaui. zc. vt ibi dr. fortiꝰ ergo habēt ptātē vbi eccl'ia ex cupiditate p plures laceratur nec p eccl'iam pōt cōpetens remediū adhiberi. z ad mām iſtiꝰ glo. vide bo. glo. xj. q. j. i ſūma q̄ colligit caſus in qbꝰ clericꝰ pōt cōueniri corā laico z laicꝰ corā clerico.

Tua nobis. Sine deductione ſeminis z ſumptuum debent dñs z colonus decimam ſoluere z nō cui voluerint eccleſie vel paupibus ſed eccleſie cui debent nec ab hoc excuſant pp̄ter maliciaz clericoꝝ. Diuidit. primo ponit tres machinatiōes. ſcđo ad eas reſpondet. ibi. verū. tertio cōcludit ibi. qm̄. ¶ Primo no. ex iſto tex. iuncto. ꝟ. verū. q nō a fortuna ſed a deo cuncta bona pueniūt vt etiā habet. j. q. j. cū paulꝰ z Jacobi. pmo. generalr dic q oīa que fiunt aut recto iudicio deus facit aut ita fieri ſinit. vt dicit tex. in. c. nec mirū. xxvj. q. v. qđ ē dicere oīa fieri ex voluntate dei aut diſpoſitiua aut pmiſſiua. ¶ Secūdo nota ibi. tributa ſunt q decima que debetur eccleſie cōparat tributo. nam pprie tributuz eſt quod datur dño temporali in ſignū recognitionis vniuerſalis dominij. z eſt dfia inter tributuz z vectigal z pedagiū z de multis ſimilibꝰ. vide bonā glo. in. l. j. ff. de publi. z in. l. iiij. C. de cōpenſa. z in hoc tene menti iſtū tex. qui ad hoc quotidie allegat z inquantū iſte tex. dicit q ſunt tributa egentiū animarū. dic. i. animalibꝰ egentibus diuina gratia ita exponit glo. xvj. q. j. c. decime. ¶ Nota z tene mēti q dñs tradens fundū ruſtico excolendū pro certa quota fructuū debet illā quotam cōuentaz habere nō deductis ſumptibꝰ factis per ruſticuz p agricultura agri nec etiam deducto ſemine. z ſic habes hic aperte ruſticum teneri ad ſemē de proprio niſi pactū ſpeciale in cōtrarium interceſſerit. vt hic pbat z clarius hic tenet Inno. ¶ Nota rōnez q̄re deus reſeruauit ſibi decimas z quare precepit eas clericis exhibendas. nam ob aliam cauſam ſoluit deo. z ob aliam datur clericis. deo enī exhibet i ſignum

vniuerſalis dominij. ſ. vt deus cognoſcatur dominus omniū q̄ ſunt in terra z etiam ipſius terre. Clericis vero mandauit illas ſolui p ſuo cultu. i. p diuino officio qđ in eccleſijs ad laudē dei impendūt. ¶ Ex hoc z ex tex. no. q decime non debent principaliter paupibus ſed ipſis clericis. debēt tñ qđ ſuperfluum ē dare pauperibus. xvj. q. j. c. fi. ¶ Nota. ibi ſuas eē decimas. zc. q decima ē in dominio eccl'ie z nō tm̄ debita. nam id qđ eſt debitū nō pprie pōt appellare ſuū ſed noſtrū. vt eſt tex. no. iuncta glo. i l. quintus mutius. la. ij. §. argento. ff. de au. z arg. le. de hoc aliquid. j. ¶ No. ibi de cunctis oīno prouentibus. vnā regulā q de cunctis puentibꝰ ſoluēda ē decima. ¶ No. ibi. rōne culture. q colonus recipit partē rōne culture z dñs rōne terre. z ſic videt q integra cultura ſpectat ad colonū z q dñs nō tenet ponere niſi terrā. vnde cōtrahit q̄dam ſocietas inter dominū z colonū partiarium. vnde ſicut contrahitur ſocietas qñ vnus ponit pecuniā aliꝰ opaz vt. l. ſi non fuerint. ff. pro ſocio. z. l. j. C. e. z ibi glo. no. ad materiā ita dñs ponit terram z colonus operam. ad hoc tex. no. z ibi per Bar. i. l. ſi merces. §. vis maior. ff. loca. z vide qđ dixi in. c. pp̄ter de locato. ¶ Nota ibi cū nulli ſit licitum. zc. q̄ detinens decimam vel pro arbitrio ſeu diſponēs dicitur de alieno diſponere. Ex quo infero q decima nō ē in dominio dñi pdij. ſed eccl'ie. ſimili verbo vtit tex. i c. j. xvj. q. vij. z cōiunge hoc verbū cū illo verbo ſuas. de quo ſupra. ¶ Ultimo nota q laici poſſūt cōpelli appellatione remota ad ſoluendum decimas pdiales z perſonales. ¶ In gl. j. ibi. ſed improprie dicunt tributa. aduerte q2 glo. p falſa fundamēta dicit improprie decimam dici tributum. Primum fundamentū glo. ē q2 in tributo nō admittitur appellatio ſed in decima ſic. ſed h videt cōtra iſtū tex. in fi. vbi dicit q appellatione remota laici ſunt compellendi ad ſolutionē decimaꝝ. vnde vt dicūt doc. ſuper tex. aut laicus ſolum allegat preſcriptionem vel cōſuetudinem z nō admittitur appellatio q2 nō valet conſuetudo contra ius diuinum morale cuz ipſius tranſgreſſio inducat peccatum. c. fi. de ꝯſue. dicam latius. j. c. in aliquibus. z ſic pcedit iſte tex. in fi. Aut allegat exemptionē pape aut cōpoſitiōez legitimā. z tūc admitteret appellatio q2 vere tūc grauaret. Et ſic pōt ſaluari dictū glo. z idē dicēduz in ſolutiōe tributi. vñ in h nō differūt. ſed cōueniunt. ¶ Scđm fundamētū gl. ē q2 in decimis admittit pſcriptio ſ in tributo nō. qđ eſt falſū. nā iura q̄ allegat loquūtur in eccleſijs. nam inter eccl'ias valet pſcriptio q2 ex cōſtitutione humana facta eſt diuiſio decime inter eccl'ias pticulares. ſed de iure diuino debet ſimplr clericis z eccl'ijs. vnde nō multum refert que eccl'ia habeat ex quo nō exit de vniuerſali dñio eccl'ie. Nā vnica ē eccl'ia vniuerſalis. xxiiij. q. j. loquit. z. c. pudenda. ſ laici debētes ſoluere non poſſunt preſcribere. vt in. c. cām. de preſcrip. Et idē in tributo dicēdum. nam extat opi. q rex francie z alij multi pſcripſerūt ꝯ imperiū z ſic ipſi cepiūt tributa ex pſcriptione q̄ debebant impatori. de q̄ an ſit vex de iure remitto ad no. i. c. p venerabilē. q̄ fi.

ſint le.⁊.l.infamē.ff.de publi.iudi.ꝑ Bart.in.l.ſ.
ff.de aq̄ plu.ar.Conueniūt etiā decima ⁊ tributū in
multis alijs.Nā quē admodū poſſeſſio ē obligata
ꝓ tributo.vt in.l.imꝑatores.ff.de publi.ita videꝛ
ꝙ ſit obligata ꝓ decima.facit.c.paſtoralis.j.e.Itē
ꝯueniunt in cōpenſatione.nam ſicut in tributo nō
admittiꝛ cōpenſatio.l.iiij.C.de cōpenſa.ita nec in
decimis qđ tenēt hic doc.⁊ facit.xvj.q.vij.c.decias
qđ eſt no.verbū.facit.c.frequēs de reſti.ſpol.i.vj
¶In ea glo.ibi ſed qua actione no.glo.vſq; ad fi.
que ponit tres opi.cū queriꝛ qua actione petūtur
decime.Prima opi.ꝙ ꝑ actionē cōfeſſoriā.de cuius
natura vide qđ no.in.c.examinata.de iudi.⁊ in.c
cū eccl̄ia ſutrina.de cā poſ.⁊ ꝓprie.Eſt eni actio re-
alis cōpetens ꝓ iuribꝫ incorporalibꝫ ⁊ daꝛ domio
ſicut rei vendicatio ē actio realis cōpetens ꝓ rebꝫ
corporalibus ⁊ datur ſoli dn̄o.l.ſi in rem.i prin.ff.
de rei ven.Secūda opinio ꝙ daꝛ reivendicatio.⁊ h̄
poteſt ſaluari quatenus dirigitur non ad ius deci
mandi qđ eſt incorporale ſed ad ipſos fructus qui
ſunt quid corporale.Tertia opi.ꝙ cōpetat cōditio
ex canone ⁊ hec cōditio ē multum ſepata ⁊ diuerſe
nature a precedentibus.nam omnis cōditio ē per
ſonalis.nam datur ꝯ͂ perſonaꝫ vt faciat ſeu ſoluat
id ad qđ tenetur.ſed p̄cedentes actiōes ſūt reales.
vt ꝓbaꝛ inſti.de actio.§.ſic itaq;.⁊ de materia huiꝰ
glo.vide gloſā pleniorem.in.c.moderamine.xvj.
q.j.⁊ multi docto.antiqui ſecuti ſunt hanc opinio-
nem.⁊ nouiſſime Frede.de ſenis.conſil.lxxiiij.⁊ vi
de qđ dixi in.c.cōmiſſum.ſ.eo.Hoſti.dicit ꝙ de iu
re canonico nō eſt multū curandū de his ſubtilita-
tibus qꝛ nō eſt neceſſe exprimere nomē actiōis.vt i
c.dilecti.de iudi.Sed dic ꝙ nec etiā de iure ciuili ē
neceſſe exprimere nomē actionis.vt no.in.l.edita.
C.de eden.no.gl.in.c.quo iure.viij.di.ſed neceſſe
ē cognoſcere que actio cōpetat qꝛ aliter vix bn̄ poſ-
ſet formari libellus ⁊ ſn̄ia ferri.qꝛ aliter ſit condēna
tio in vna actione q̄ꝫ in alia.Sed cōcordādo opi.ſu
pra poſitas dixit hic Hoſti.ꝙ ſi agiꝛ inter duas ec-
cleſias de ꝓprietate iuris decimādi tūc agiꝛ ꝯfeſſo-
ria actiōe qm̄ agiꝛ de iure incorporali.ſi autē agaꝛ
ꝯtra debentē ſoluere tūc agiꝛ reivendicatione ſi de
cima ē ſepata vel ſaltem fructꝰ ſūt collecti.ſi vō fru-
ctus nō ſūt ſepati a fundo agiꝛ ꝯditione ex lege di-
uina declarata a canone hoc qn̄ agit eccleſia cui de
beꝛ ex lege canonica.Si aūt ei debeꝛ ex ꝯſuetudie.
tūc aget ꝯditione ex lege cōſuetudinaria approbata
ꝑ legē canonicā.⁊ no.hoc vltimū dictū.Ego vltra
ea que tetigi in.c.cōmiſſū.ſ.eo.dico deciſionē iſtiꝰ
q.dependere ex alia videlicet vtrū decima ſit in do
minio eccl̄ie an vō tm̄ ſibi debita.⁊ puto illā parteꝫ
veriorē.ſ.vt ſit i dn̄o eccl̄e.ꝓ q̄ faē iſte tex.i.ṽ.ſuas
⁊ i.ṽ.aliēa.⁊ qđ habeꝛ Leui.c.vl.⁊ tex.i.c.decime
xvj.q.j.⁊.c.paſtoralis.j.co.vbi dꝛ ꝙ fructꝰ nō pn̄t
vendi ſine onere decimaꝝ.nā ſi decima eēt tm̄ de-
bita ⁊ nō eēt eccl̄ie teneret venditio oim fructuum
⁊ aptius h̄ ſentiūt doct.ibi vbi inter cetera ponunt
vnū mirabile dictū ꝙ ſi de pecunia nō decimata qſ
emit prediū ſicut decima pecunie erat eccl̄ie ita di-
cūt in decima p̄dij.ar.c.pe.de pecu.cle.faciūt no.i
d.c.cōmiſſū.hoc p̄miſſo arbitror eccl̄iam agē poſſe
reivendicatione ꝯ͂ detentorem fructuū ⁊ etiā actio-
ne ꝑſonali.ſ.ꝯditione ex lege diuina ſeu canonica
ꝯ͂ eū q̄ debebat ſoluē.Nā lex diuina nō ſolum deci
mam tribuit eccleſie ⁊ clericis ſed etiam mandat lai
cis vt illis eam traderēt vt patet ex his que dixi.ſ.
ſup rubrica.cū ergo laici ſint obligati ad ſoluendū
decimas poſſunt cōueniri actione ꝑſonali cōditiōe
ex lege.l.vna.ff.de cōdi.ex lege.nam grauatꝰ ꝑ te-
ſtatorē pōt cōueniri actione ꝑſonali ⁊ etiaꝫ reali nō
tamen eodem tempore.vt in.l.j.C.cōia de leg.⁊ eſt
tex.cum glo.no.inſti.de lega.§.noſtra.fortius po-
terunt cōueniri iſti qui grauantur ex lege diuina.
⁊ aduertendū ꝙ hec cōditio indubie cōpetit reſpe-
ctu poſſeſſionis.vt no.in.d.§.noſtra.ſed etiā p̄t at-
tentari vt poſſet agi hac cōditione ad dādū.ſ.reſpe
ctu dominij qꝛ eccleſia acq̄ſiuit dn̄ium ſolū ex priui
legio.vnde poteſt agere vt iure cōi ex donatiōe lai
corum efficiaꝛ dn̄a.facit qđ no.Bart.in.d.l.j.⁊ ſic
erit in optione eccleſie an velit agere reivendicatio
ne ꝯtra detentorem fructuū an cōditione ꝯtra euꝫ
qui debebat ſoluere.Si aūt volumꝰ tenere ꝙ decia
nō ſit in dominio eccleſie ſed debita tm̄.tunc eccle-
ſia vniuerſalis poterit agere cōditione ex lege diui
na ſed eccleſia particularis aget cōditione ex cano
ne qꝛ canon tribuit eccleſie particulari.ius autē di
uinum eccleſie vniuerſali.⁊ ſic poſſumus reducere
ad concordiam dictū Hoſt.⁊ glo.¶In glo.in.ṽ.⁊
dominus in fi.intentio huius gl.ē ꝙ ſi dominꝰ reci
pit aliquotam partē.puta medietatē fructuū tunc
tenetur ſoluere decimā ꝓ parte ſua ſi primo totus
aceruꝰ nō ſit decimatꝰ.ſecꝰ ſi p̄mo fuit ſoluta integra
decima.ſi vero dominꝰ non recipit quotam certā ꝑ
certas menſuras.puta qꝛ locauit p̄dium ꝓ.x.cor-
bibus frumenti tunc teneꝛ ſemꝑ ſoluere decimam
etiam ſi colonus ſeu ꝯductor ſoluerit integrā deci-
mam.ſed tu dic clarius colligendo no.hic ⁊ in.c.cū
nō ſit.j.eo.⁊ in.c.cū ſint hoies.ſ.e.Aut eni queriꝛ
de dn̄o aut de colono.p̄mo caſu aut dn̄s ꝯ͂xit ſocie-
tatē cū colono.puta vt quiſq; haberet medietateꝫ
fructuū ⁊ tunc ꝓcedit iſte tex.nam cū quilibet perci
piat ꝑtem fructuū quilibet teneꝛ ꝓ ꝑte ſua ad ſoluti
onē decimaꝝ.aut dominus ꝯduxit colonū nūmis
vel promiſit ſibi certas menſuras ſiue naſcanꝛ fru
ctus ſiue non ⁊ tunc dominus tenetur priꝰ integrā
decimam ſoluere eccleſie.quia omnes fructus per
tinent ad eum nec poteſt habere rationem eorum
que debet tradere colono.vt in.c.non eſt.ſ.eo.⁊ i
c.cum non ſit.j.eo.Aut dominus locauit predium
colono pro certis menſuris ſeu pro certa pecunia.
ita ꝙ omnes fructus ſpectant ad conductorē ⁊ do-
minus non tenetur ex hac penſione aliquam deci-
mam ſoluere licet glo.dixerit oppoſitum.p̄mum te
nuit Inn.in.c.cum non ſit.j.e.⁊ videtur ſeq̄ Bar.
in.l.interdū.§.quotiēs.ff.de publi.vbi arguit ꝙ ſi
dominꝰ locat predium.ꝓ.c.gabella venit ſoluēda
ex redditibꝫ totū onus ſolutionis incūbit ꝯducto-
ri ⁊ nō dn̄o.naꝫ videꝛ dn̄s propter onꝰ gabelle ſeu
decime locauiſſe ꝓ minori penſione.⁊ hoc mihi ſa-
tis placet.qꝛ hoc eſt onus fructuū.j.e.c.paſtoralis

vnde transferendo oēs fructus in ꝯductorē videť
tranſtuliſſe cū onere ſuo. nec ē verū dicere ꝙ domi
nus nō ſoluit decimā de penſione qꝛ imo ſoluit cū
ꝓ minori penſione p̄diū locauerit rōne oneris an-
nexi. Aut certa portio fructuū dať dn̄o nō rōne lo-
cationis ſed ſoluiť ſibi rōne tributi ſeu rōne cēſus.
⁊ tūc dn̄s tenetur de hac portione ſoluere decimaꝫ
eccl̄ie parochiali qꝛ hanc cōſequiť rōne pſone ſue.
aut portio dať dn̄o rōne aduocationis ſeu alteriuſ
ſeruitij. ⁊ idē qḋ. s̄. nā quātūcūqꝫ prediū totuꝫ fuit
decimatū lucrū tn̄ iſtius nō eſt decimatū. ad hoc. c
ex tranſmiſſa. s̄. c. Idem dic ſi gratis dať alicui ali-
qua portio fructuū licet Inno. aliter ſenſerit. ꝟ pri-
mū dictū cōiter teneť. ar. i. d. c. ex tranſmiſſa. ⁊ h̄ ꝓ-
cedunt quo ad dn̄m. Secūdo caſu principali. ſ. i co
lono. dic aut colonus ē partiarius ⁊ debet ſoluere
ptem ſuā eccl̄ie p̄diali. vt hic ⁊ in. c. cuꝫ ſint homies
s̄. c. vbi latius tetigi. Aut colit nūmis ſeu ꝓ certis
menſuris. ⁊ tūc debet ſoluere decimā ex lucro ſeu ec
cleſie parochiali deductis tn̄ ſumptib⁹. vt in. c. que
ſti. xvj. q. j. aut ipe cōduxit totū prediuꝫ ⁊ teneť ſol-
uere integrā decimā ex lucro eccleſie p̄diali. vt i. c.
paſtoralis. in. v̄. fruct⁹. j. e. ¶ In glo. in. v̄. p̄tertu.
ibi decime dande ſunt illi. idē Hoſ. Phi. ⁊ Vin. ſed
Hoſti. tenet ꝯrium ne talis nutriať in peccato ſuo.
ar. xxxij. q. ij. in. c. nō oēs. nō tn̄ debet dn̄s lucrifa-
cere hanc decimā ſed debet eam cōuertere in vtili-
tatē eccl̄ie de cōſenſu dioceſani. ar. in. c. cum ſit. j. ď
iudeis. Nec ob. motiuū glo. nā ſi iudei nō audiūt
diuina hoc nō procedit ex defectu eccleſie vel ſacer
dotis. ideo eoꝝ indeuotio nō debet obeſſe eccleſie.
⁊ idē dicit Hoſti. in clerico notorio fornicatore. ⁊ cū
hac opi. tranſit Io. an. ſed do. Pet. videť approba-
re primā opi. qꝛ per exceptionē criminis nō debet
q̄s repelli ab adminiſtratiōe ſua ſed debet agi per
viā inquiſitionis vel denūciationis. vt in. c. ꝯſtitu-
tus. de appel. Certe deciſio hui⁹. q. depēdet ab alia
vtrū ſimoniacus ⁊ notorius fornicator ſint ſuſpen
ſi ipo facto aut ſuſpendēdi ꝑ ſniam. nam primo ca-
ſu ꝓcedit opi. Hoſti. qꝛ nō debeo ſoluere ei qui eſt
ſuſpēſus ab officio ⁊ adminiſtratiōe eccl̄ie. fac qḋ
le. ⁊ no. in. c. veritatis. de do. ⁊ cōtu. ⁊. c. nullus. ⁊. c.
preter. xxxij. di. ſed ſi teneam⁹ aliā opi. gl. ꝙ nō ſūt
ſuſpēſi ipo facto. ⁊ tūc ꝓcedit opi. gl. ⁊ do. Pe. qꝛ ex
ceptio nō ē mod⁹ ꝓuandi quē adminiſtratōe ſua. ⁊
an ſint ſuſpēſi iſti vł ſuſpēdēdi. dic vt plene dixi in
c. veſtra. de coha. cle. ⁊ mulie. ⁊ in. c. ſi. co. ti.

Ex parte. Priuilegiuꝫ ſup decimis
nō ſoluēdis eccl̄iaſtice ꝑ-
ſone cōceſſū noualia cōphendit. h. d. ſm in
tellectū q̄ mihi placet. ꝓmo deciſa ꝯſultatio. ſcd̄o re
ſpōſio. ibi. cū tibi. ¶ No. ⁊ tene mēti rōnem iſti⁹ lit
tere. nā facit ad multas. q. ꝙ cui ꝯcediť qḋ magis ē
videť cōceſſū qḋ min⁹ ē. Ex q̄ infero ꝙ ſi cōcediť ille
gitimo vt poſſit ꝓmoueri ad ſacerdotiū videť con
ceſſū vt poſſit ꝓmoueri ad minores ordines ſed de
h̄ nō ē multū dubitandū qꝛ ſacerdotiū nō pōt ha-
beri ſine minorib⁹ ordinib⁹. ⁊ cui cōcediť vnū vidē
tur ꝯceſſa oia ꝑ q̄ ꝑueniť ad illud. c. prudētiā. de of.
dele. ⁊ in. l. ad rem mobilē. ⁊. l. legatū. ff. de procu.

Sed potes arguere ꝙ ſi vni cōcediť vt poſſit ꝓmo
ueri ad dignitatē maiorē videť ꝯceſſū vt poſſit pro
moueri ad minorē. ſecus dic in ꝓhibitione. nam ſi
vni prohibeť maior dignitas nō videť ꝓhibita mi
nor. ꝟ ſi ē ꝓhibita minor videť ꝓhibita maior. vt eſt
no. tex. ff. de interdic. ⁊ relega. l. relegatorū. in. §. ſo
let. ⁊ facit qḋ no. Io. an. in. c. j. de ſen. ex. li. vj. ⁊. j. q
v. c. p̄ſētiū. ⁊. c. cū illoꝝ. de ſen. ex. ¶ Secundo nota
tex. mirabilē ꝙ ꝑuilegiū alteri nociuū extenditur a
maioritate rōnis ꝯ no. in. c. dilecti. s̄. co. ⁊ ꝑ Inno.
i. c. dilecti. de dona. ꝟ pōt dici ꝙ h̄ nō ſit extēſio ꝟ po
tius ꝓhibeť reſtrictio vltra ꝓpriū ſignificatū v̄boꝝ
nā cōcedendo decimas alicui⁹ ville v̄ba nō magis
ïportāt decimas p̄ſētes q̄ꝫ noualiuꝫ. ¶ Et ex h̄ ⁊ ex
tex. no. ꝙ priuilegiū ꝯ ius cōe ⁊ alteri nociuū dꝫ in-
telligi ſm ꝙ v̄ba ſonāt ⁊ importare p̄ſūt ex ꝓprio ſi-
gnificato v̄borū ſed forti⁹ ob. c. tua. el. j. s̄. e. vbi vi-
detur caſus in oppoſitū. So. ibi conceſſio fuit facta
laico q̄ eſt multū odioſa. iō reſtringenda q̄ꝫtū fieri
pōt. ꝟ hic fuit facta clerico rōne eccl̄ie. ¶ Ex q̄ no. ꝙ
idē priuilegiū aliter interp̄tať fauore vni⁹ q̄ꝫ alteri-
us. Sꝫ ꝯ p̄dicta ⁊ ꝯ tex. op. videť eni ꝙ illud priuile
giū fuit fruſtratoriū. nā ſi parochie iſte fuerunt ab
batis vt ōꝫ hic in tex. decime ꝑtinebāt ad eū de iure
cōi. vt in. c. cū cōtingat. j. c. ⁊ in. c. ex tranſmiſſa. s̄. ď
preſcrip. ⁊ fruſtra p̄cibus implorať qḋ iure cōi ꝯce-
ditur. vt in. l. j. C. de theſau. li. x. no. i. c. j. de reſcp̄t.
So. dicit Io. an. ꝙ forte abbas habebat ſolum iuſ
patronatus in iſtis parochijs ⁊ ſic decime non ſpe-
ctabāt ad eū. Secūdo pōt intelligi ſi parochie perti
nebant ad eū qḋ fuerat preſcriptum cōtra eum. vel
tertio vbi diciť parochiarū forte dicebať parochia-
norum vt qꝛ impetrauit decimas terraꝝ ſuorū pa-
rochianoꝝ. nā de iure cōi debebanť eccl̄ie vbi p̄dia
erant ſita. vel quarto impetrauit vt perciperet de-
cimam cum integralitate. ſ. nō ſoluta quarta ep̄o q̄
ſibi debetur de iure cōmuni. vt in. c. conquerente.
de offi. ord. ⁊ ſic quattuor modis poteſt itelligi iſte
tex. ⁊ euitare cōtrarium. ſed do. Pet. reſtringendo
hanc litteram dicit deciſionem procedere quando
cōceſſio fuit facta ei cui al̄s de iure cōmuni decime
debebantur ſed per preſcriptionem vel priuilegiū
eas perdiderat. nam tunc qꝛ res redit ad naturam
ſuam ſit larga interpretatio. ⁊ ſic vult ꝙ ſi iſta cōceſ
ſio fieret ei cui al̄s de iure cōmuni decime nō debe-
rentur nō venirent decime noualium ſed certe h̄ ē
nimia reſtrictio ⁊ ſolum ꝓcederet ſm lec. ſcd̄aꝫ. ſed
ſm alias tres lectu. hec reſtrictio non procedit nec
tex. videtur hanc reſtrictionem pati. q̄m papa non
fundat ſe ſuper illa rōne. ſed qꝛ ex quo fuit iſti ꝯceſ
ſum qḋ maius eſt. ⁊c. vnde tene hunc tex. indiſtin-
cte vbicūqꝫ cōceſſio fuit facta pſone eccleſiaſtice no-
mine eccleſie ⁊ ſic ſūmaui. ⁊ videť ꝓ hoc tex. iudicio
meo. in. c. ad audientiam. s̄. e. vbi ciſterſienſib⁹ ſim
pliciter fuerat cōceſſum priuilegiū laboꝝ ſuoꝝ ⁊ cō
prehēduntur etiā decime noualiū. Itē nō apparet rō
diuerſitatis inter decimas p̄ſētes ⁊ noualiuꝫ. vn̄ ex
proprio ſignificato v̄borum cōprehenduntur oēs
decime. facit. c. qꝛ circa. j. de priuile.

Paſtoralis. Negociator de lucro decimã ſoluit deductꝭ expenſis quas facit de pecunia decimata. expenſe v̈o que fiũt ꝑ habẽdis fructibꝰ nõ deducũtur ⁊ de fructibꝰ ſoluit decima nõ deductis expenſis factis ꝑ re reſtauranda. due ſũt ptes. ꝑmo ꝯſultatio. ſcõ rñſio. ibi. ad qḋ. ⁊ hec ſubdiuidiṫ. qꝛ primo tractat de expenſis negociatiõis. ſcõo de expẽſis q̃ fiũt ꝑ fructibꝰ habẽdis. tertio de his que fiũt ꝑ re reſtauranda. ſcõa ibi expenſis. tertia ibi. nec. ¶ Nota primo ꝙ non ſolum de fructu qui germinat debet ſolui decima non deductis expenſis ſed etiam de fructu qui non germinat qui proprie appellatur redditus. nam molendinum proprie non ꝑducit fructꝰ ſ quoſdã redditꝰ ⁊ nihilominus decima debeṫ de ꝑuentibꝰ nõ deductis ſumptibꝰ factꝭ ꝑ his redditibus habẽdis. ¶ Scõo no. ꝙlꝫ ſit res empta cã mercimonij tñ ſi anteq̃ꝫ vendaṫ fructꝰ ſeu redditus aliquis ꝑcipiṫ debet ſolui decima expẽſa prius facta. aut ꝑ re habenda aut ꝑ fructibꝰ nõ deducta. rõ qꝛ onus decimaꝝ eſt annexũ ipi rei adeo ꝙ tranſit in quẽlibet poſſeſſorem. ¶ Nota tertio ꝙ negociatio poteſt cõſiſtere etiã circa bona imobilia an aũt ſit licita hec negociatio cũ. ſ. emiṫ res integra vt integra vendaṫ ꝑ maiori ꝑcio. vide bo. tex. in. c. eijciens. lxxxviij. di. ¶ Nota ibi. cũ ipe venduntur ꝙ de decima ex negociatione debet ſolui cum venditur merces. ⁊ hoc ſecurius ſm Jnn. tñ obſeruaṫ ſm eum ꝙ in fine anni ſit ſolutio propter exiguitatem rerũ. ar. in. l. plane. ff. fa. her. ⁊ in. c. reuertimini. xvj. q. j. ⁊ vide qḋ dixi in. c. cũ ſint homines. ṡ. e. ¶ Item nota ꝙ fructus agri nõ poſſunt alienari ſine onere decimarum. ¶ Sed quero q̃d ſi vendiṫ ipſe ager ex quo multis tꝑibus retroactis decima non fuit ſoluta. nũquid emptoꝛ poſſit cõueniri pro decimis ꝑteritis. ⁊ eſt pulchꝛa. q. ⁊ quotidiana. hoſti. ⁊ Jo. an. tenent hic ꝙ ſic. quaſi ipſa res ſit obligata ꝑ onere decimarũ. iõ tranſit ad quẽcunq̃ꝫ poſſeſſorem cũ illa obligatiõe. ꝑ hoc. l. impatores. ff. de publi. vbi videṫ caſus in ſili. q. nã poſſeſſoꝛ teneṫ pro tributis ꝑteritis qꝛ poſſeſſio ẽ obligata ꝑncipaliter ⁊ nõ ꝑſona. ꝫ idem in decima q̃ eſt tributuꝫ dei. vt i c. tua. ṡ. eo. allegant ⁊ alia iura in ar. iſte tñ tex. apte hoc nõ ꝓbat qꝛ loquiṫ de fructibꝰ ⁊ nõ de ipſa re tñ primũ dictũ ẽ cõmunius. ⁊ ꝓbaṫ in. d. l. impatores. iuncto. d. c. tua. idẽ tenuit Jo. an. in. d. c. cũ homines. ṡ. eo. vbi plus dixit ꝙ eſt in optione rectoꝛ eccliẽ vtrũ velit agere ꝯ nouũ poſſeſſorem vel ꝯ antiquũ q̃ ꝑcepit fructꝰ. ⁊ idẽ videṫ velle Fred. conſiḷ. lxxiiij. ⁊ vide ꝑ Archi. xvj. q. j. c. ſi quis laicꝰ. ¶ Secũdo queriṫ qꝛ in tex. hic dꝛ ꝙ ſi de pecunia decimata merces eſt empta ꝙ in venditione dꝫ priꝰ detrahi expenſa ⁊ de reſiduo tanq̃ꝫ de lucro decima ẽ ſoluenda. queritur quid ſi pecunia nõ fuit decimata. ¶ Ro. dicũt doc. ꝙ eo caſu de toto ꝑcio ſoluẽda ẽ decima. ⁊ dic pecuniã nõ fuiſſe decimatã qñ fuit i cauſa decimationis. pone ꝙ aduocatꝰ de patrimonio lucratus ẽ. x. ex quibꝰ emit vnã domũ. ſ eam poſtmodũ vendidit debeṫ decima de toto ꝑcio ex q̃ pecunia ex qua fuit empta nõ fuit decimata. ſi autem ſoluiſſet decimam ⁊ de nouem emiſſet domũ quaꝫ poſtea vendiderat pro. xx. ſoluet decimaꝫ de lucro tñ puta de vndecim. ſi autem quis retinet ſibi reꝫ quã emit de pecunia decimata eccl̃ia habet decimã parteꝫ illius domus qꝛ ꝑ decima parte fuit empta de pecunia eccliẽ ſm Jnno. ⁊ alios qḋ bene no. nã ex hoc clare inferṫ ꝙ decima non ſolũ eſt debita eccleſie ſed eſt in dominio ipius eccliẽ. ¶ Et no. bene ꝙ nõ ſolũ res efficiṫ eccliẽ qñ emiṫ tota ex pecunia eccleſie. vt in. c. j. de pecul. cle. ſed etiam qñ emiṫ pro parte ex pecunia eccleſie. naꝫ pro ea parte pro qua pecunia erat eccleſie res efficiṫ eccliẽ. ⁊ idẽ põt dici in pecunia militis vel minoris. ſunt eni in hoc iſte ꝑſone priuilegiate. vt in. l. ſi vt proponis. C. de rei vendi. ⁊ in. l. iij. C. arbi. tute. no. glo. in. c. inquirendum. ṡ. de pecu. cle. ¶ Et valet hoc ad id qḋ quotidie accidit. nam clerici ſepe emũt imobilia ꝑtim ex pecunia eccleſie. partim ex ꝓpria pecunia. efficiuntur eni illa bona clerici ⁊ eccliẽ ſm quãtitatẽ pecunie expoſite. ꝑ hoc. xij. q. iiij. c. j. vbi bo. tex. cũ glo. ¶ Jn glo. in. v̈. deducẽdas. in fi. hanc ſcõam rõnem ſeqṫ hoſti. ꝑma eni multũ ſibi nõ placet qꝛ in oĩbꝰ opaṫ dei miſericordia. addit ipe ⁊ aliã rõnem. ſ. ne clerici videanṫ improbi exactores ⁊ ne ditenṫ cũ graui iactura alioꝝ. ar. in. l. nã natura. ff. de cõdi. inde. vel dic ꝙ rõ naturalis inter negociationes ⁊ reliquos fructꝰ põt ẽẽ iſta. nã in negociatione ſolum eſt ſoluenda decima de lucro. vt in. c. ex tranſmiſſa. ṡ. e. ⁊ proprie ⁊ naturaliter nõ diciṫ lucrũ niſi qḋ ſupereſt deductis expenſis. nã ſi emo rem ꝑ. x. ⁊ vendidi ꝑ. xx. nemo diceret me lucrari. xx. ſed ſolum. x. iõ oẽs expenſe facte ex pecunia decimata prius debent deduci ⁊ de reſiduo tanq̃ꝫ de vero lucro decima eſt ſoluenda ſed fructus ſeu redditus q̃ ꝑueniunt ex aliqua re naturaliter oẽs dicũṫ fructus ſeu redditus rei. etiã nõ deductis expenſis. nã fructus nõ ꝑueniũt ex pecunia expoſita ſed ex ipa rẽ. vnde vulgariṫ diciṫ tantꝰ ẽ fructus huiꝰ rei nec habeṫ rõ ad expenſas. ¶ Iteꝫ ſi dominus terre tradit alteri fũdum pro certa portione fructuum nõ põt colonus dicere ꝙ vult prius deducere expenſas qꝛ ꝑ eis hꝫ reliquos fructꝰ. ita ⁊ fortius dicendũ eſt in decima que debeṫ deo. nã deus eſt vl̃is dominus terre. vt in. c. tua. ṡ. e. ⁊ reſeruauit ſibi decimã i recognitionẽ vniuerſalis dñij. iõ pari rõne ⁊ fortioꝛ dꝫ ſolui nõ deductis expenſis qꝛ ꝑ eis remanẽt penes dñꝫ reliq̃ nouẽ ptes. ⁊ de h aliq̃d dicã cũ gl. in. v̈. credimus. vbi rñdebiṫ ꝙ appellatiõe fructuũ ſolũ venit qḋ ſupẽ deductꝭ expenſ. ¶ Jn glo. in. v̈. q̃ſi de lucro. ibi alij dicũt ⁊ meliꝰ. Ɔcludit ꝫ gl. ꝙ filius indiſtincte ñ teneṫ ſoluẽ decimã de hereditate pr̃na ſ i extraneo herede ⁊ legatario ſeu donatario ponit opi. videṫ tñ inherẽ vt etiã iſti ñ teneãṫ de bois imobilibꝰ ⁊ adducṫ tres rõnes de q̃bꝰ i ea. ⁊ hãc opi. gl. tenuerũt Ala. Uin. ⁊ Jo. ⁊ vide gl. plenioꝛẽ. xvj. q. j. c. decime. hoſt. dic ꝙ h opi. ẽ eq̄oꝛ ⁊ benignioꝛ. ſ ꝯria ẽ iuſtioꝛ qꝛ de oĩ lucro dꝫ q̃s ſoluẽ decimã vt in. c. extrãſmiſſa. ⁊ i. c. nõ ẽ. ṡ. e. ⁊ nitiṫ rñdere ad rõnes gl. ſ opi. gl. ſuaṫ hodie d ꝯſuetudie. ⁊ eã vꝛ ſeq̃ Jnn. i d. c. nõ ẽ q̃nimo Jnn. refert ibi opi. q̃rundã dicentiũ ꝙ de his q̃ ñ ꝑueniũt ex humo t̃re vꝛ ex mãu vꝛ induſtria bois nõ debeṫ decĩa. ⁊ forte ſm eũ iſti nõ

male dicunt licet Hoſt. nō placeat p iura ſupi⁹ alle.
Sed in hoc nō ē facile pcipitare ſniam ſʒ dico ſtādū
eē cōſuetudini q̄ eſt optima legū interpres. c. cū di-
lectus. de conſue. ꝛ in fi. glo. idem cōcludit glo. i. d.
c. decime. An autem hodie excuſet cōſuetudo non
ſoluentes decimas perſonales. dicam. j. eo. c. in ali-
quibus. ¶ In glo. in. v̄. credimus ibi ſpeciale ē in
decimis. ſed cōtra glo. videt̄ tex. ſ. eo. in. c. tua. vbi
dicit̄ idē eē in dominio alicui⁹ predij. vt ſi tradit fū
dum colono p aliquota pte fructuuʒ debet̄ quota
cōuenta nō deductis ſumptib⁹. ꝛ ſic nō intelligitur
ſpeciale in decima. Inno. aliter reſpōdet ad. l. fru-
ctus. ꝛ alia iura que dicūt fructū eſſe quod ſuper ē
expenſis deductis. dicit enim ꝙ illa eſt interptatio
ciuilis ꝛ nō naturalis. qꝛ naturaliter quicquid per-
cipitur ex re eſt in fructu ſeu redditu. ꝛ ſic naturali
ter debemus capere hoc. v̄. in ſolutione decime. et
ſic vulgariter appellat̄ fruct⁹ quicquid ex re pcipit̄
nō deductis expenſis quod eſt verbum menti cō-
mendandū Hoſti. ponit aliud verbum notabile di
cens ꝙ vbi verbum fructus refert̄ ad aliquotā par
tem nō deducunt̄ expenſe. nam decima reddit̄ hic
deo ꝛ nouē ptes remanēt apud dn̄ʒ. ꝛ ita loquitur
hic tex. ꝛ i. d. c. tua. ſed vbi quis obligat̄ reſtituere
omnes fructus tunc habēt locū ꝯtrarie leges vt pri
us deducantur expenſe ne quis locupletur cum ia
ctura alterius qui fecit expenſas. ar. in. l. nam na-
tura. ff. de ꝯdi. inde. ꝛ no. hoc v̄bū bn̄. Bar. latius
diſtinguit in. l. fructus. alī. in gl. dicit enim ꝙ qn̄qꝫ
hoc verbū pfert̄ a lege ꝛ tūc intelligit̄ deductis ſū-
ptibus. vt in. d. l. fructus. cū ſ11ibus. fallit i decima
vt hic. qn̄qꝫ hoc verbū pfert̄ ab hoīe ꝛ tunc ſi refer
tur ad fructus iā ſtantes ꝛ tunc nō intelligit̄ dedu-
ctis expenſis. vt in. l. ſi pendentes fruct⁹. ff. de vſu-
fruc. aut refert̄ ad fructus colligendos in futurum
ꝛ tunc intelligitur deductis expenſis. vt in. l. fundi
trebatiani. ff. de vſufru. l. c. vbi dicit̄ ꝙ ſi teſtator le-
gauit pucntum alicui⁹ fundi alicui quoad viueret
nō tenet̄ heres reficere ſeu colere funduʒ. ꝛ p̄dicta
pcederent ſm eū qn̄ verbū fructus refert̄ ad oīs
fruct⁹ indeterminate. ſed ſi refertur determiate pu
ta ad. x. corbes grani tūc intelligit̄ nō deductis ex-
penſis. vt. l. venditor. ff. de cōtrahen. emp. ¶ Ex p̄di-
ctis no. primo ꝙ ſpeciale eſt in decima ſm Bar. qđ
tn̄ ē falſū. vt. ſ. dixi. Itē in materia decimarū v̄bū
fuit prolatum ab ipſo deo ꝛ equiparat̄ verbo pro-
lato a dn̄o pticulari. vt in. d. c. tua. iō dic vt. ſ. dixi.
ꝙ nō eſt ſpēale. qꝛ verbum fructus hic nō refertur
ad omnes fructus ſed ad decimā tm̄. vn̄ ſiue a lege
ſiue ab hoīe pferat̄ hoc v̄bū cū hac determinatiōe
nūqꝫ intelligit̄ deductis expenſis. ¶ Itē ex dicto In-
no. ſupra recitato pōt colligi vnū notabile ꝙ ſi iter
ꝯtrahentes fit mentio de fructib⁹ dʒ intelligi nō de
ductis expenſis qꝛ ꝯhētes maxie ruſtici capiūt ver
ba naturalit̄ ꝛ ſm ꝙ vulgarit̄ pferunt̄. vt in. l. libro
rū. §. ꝙ tn̄ caſſi⁹. ff. de le. iij. cū ſ11ibus. inſpiciēda cēt
tn̄ mēs ꝯhentiū q̄ ex multis circūſtantijs pōt elici.
nam in conuentionibus ſpectatur magis mens q̄
verba ipſorum cōtrahentium. vt dicit tex. in. l. i cō-
uentionibus. ff. de v̄bo. ſigni.

Cum contingat. Qui pſcri-
bit decias i
aliena parochia ſi ibi inſurgūt noualia ipo
rū decimas non habebit. primo qđ. ſcđo rn̄ſio. ibi.
vnde. ¶ Primo no. ex iſto tex. iuncta gl. prima ꝙ
id dꝛ ptinere ad aliquē ab antiquo qđ ptinet ad eū
ex pſcriptione. ꝛ idē no. in. c. pri. qđ valet ad ſtatu-
ta diſponētia ſup iurib⁹ ptinentib⁹ ad aliquem ab
antiquo. ¶ Et no. etiā de. v̄. ptinere. cōprehendit eni
in ſe qđ ptinet ex preſcriptione ꝛ valet ad verba li-
belli cū quis dicit rem petitaʒ ad ſe ptinere. ſat̄ eni
eſt pbare dominiū ex pſcriptione cōpetēs. facit qđ
le. ꝛ no. in. c. cuʒ eccl'ia. de cā poſ. ꝛ proprie. ꝛ quod
no. Bar. l. ad pbationē. C. locati. vbi dicit quē p-
bare dominiū ſi pbat ſe pcepiſſe fruct⁹ tanto tēpo-
re ꝙ ſufficit ad pſcriptionē. ¶ Scđo no. ꝙ vna eccle
ſia pōt pſcribere decimas ptinētes ad aliam eccl'iaʒ
licet ergo laici decimas pſcribere nō poſſint qꝛ illas
nequeunt poſſidere. vt in. c. cām. ſ. de pſcrip. cleri-
ci tn̄ noīe eccl'iaꝝ pſcribūt. tum qꝛ ſunt capaces poſ
ſeſſionis. tum qꝛ hec pſcriptio nō eſt cōtra ius diui
nū qꝛ nō refert que eccl'ia habeat. vt in. c. cū aplica.
de his que fi. a. prela. ¶ Tertio nota ꝙ vna eccleſia
poteſt pſcribere certa iura prochialia infra limites
alterius eccl'ie. ꝛ videtur pbare hec lr̄a ꝙ etiam pre
ſcribi poſſunt coherentia limitib⁹. nā ſi pſcripſeras
decimas totius parochie. g̃ ꝛ decimas coherentes
limitibus. ꝛ per hoc poſſet impugnari vel verius li
mitari glo. in. c. cū ſint hoīes. ſ. eo. que dixit ꝙ deci
me adherentes limitibus non poſſunt pſcribi ne p
ꝯſequētiā inſurgat limitū cōfuſio. nā ſoluendo pōt
intelligi qn̄ ſolū pſcriberentur decime adherentes
limiti. ſecus ſi pariter preſcribūtur oīs decime pa
rochie qꝛ tūc nō ita inſurgit ꝯfuſio limit̄. qđ eſt no.
al's oporteret dici glo. illā nō recte loqui. ¶ Ultio
no. ꝙ pſcriptio certoꝝ iuriū de pn̄ti non extedit̄ ad
futura oīno cōſiliа iurib⁹ pn̄tib⁹ pſcript̄. nā deci-
me noualiū ſunt eiuſdeʒ iuris cui⁹ ſunt antiq̄. ꝛ tn̄
ad pſcriptionē antiquaꝝ non ſequit̄ pſcriptio futu
rarū ꝛ pōt eē deciſionis rō. nā cuʒ verba ꝯtract⁹ re
ferant̄ ad tēpus ipius ꝯctus nō ad futuꝝ. vt ē tex.
not. l. rutila polla. ff. de ꝯhen. emp. multoforti⁹ p-
ſcriptio nō dʒ extēdi ad iura futura. nā in ꝯctibus
fit plene interptatio. vt in. c. cum dilecti. de dona. ꝛ
in pſcriptione debet fieri ſtricta cū veniat ad detra
ctionē iur̄ alteri⁹. g̃ ſi nō fit extentio in ꝯctib⁹ forti⁹
nec in pſcriptione. ꝛ hāc rōnem ſentit tacite Inno. i
c. tua ꝛ. ſ. eo. ꝛ de hoc aliqđ in. c. ſc. ¶ In gl. j. not.
ſemp iſtā glo. ad pbandū dn̄ium alicuius rei p pre
ſcriptionē. ꝛ facit ad libellandū. vt ē in notabili pri
mo. ¶ In gl. ij. in fi. no. gl. ad quam fit quotidie re
miſſio cū q̄rit̄ ad quē de iure cōi ptinet decimaꝝ p
ceptio. ꝛ ē iſte articul⁹ pncipalis i hac mā. ꝛ ꝯcluſio
hui⁹ gl. ē. ꝙ decime integre ptineāt ad eccl'iam pro
chialē baptiſmalē. nō autem ad epm̄ niſi i caſib⁹ in
gl. except̄. ꝛ dꝛ eccl'ia baptiſmal̄ eccl'ia matrix q̄ al's
dꝛ plebs vbi baptizāt̄ oēs infra plebanatū venien
tes ad fidē. ꝛ hāc opi. gl. tʒ Inn. in. c. ad aplice. ſ. e
idē ſentit h̄ Hoſti. Io. an. remiſit ad glo. i. c. ſtatui
mus. ꝛ. c. q̄cūqꝫ. xvj. q. j. vbi plene ſed poſtmoduʒ

videˀs remiſſioneſ nõ ſufficere. hanc materiã latius
reaſſumpſit in addi. ſpe. co. ti. in. iij. colũ. ¶ Et vt cla-
re habeas hanc mãm excludam⁹ pri⁹ caſus indubi
tabiles. nam aut queriẽ de decima pſonali aut pdi
ali. pſonalis aũt ſpectat ad ecclĩam parochialeꝫ vbi
quis audit diuina ꝛ pcipit eccliaſtica ſacra. vt in. c.
ad aplice. ſ. e. ꝛ. c. fi. ſ. de paro. ꝛ. xvj. q. j. c. queſti.
iuncta glo. ꝛ in hoc oẽs ꝯueniũt. Remanet tñ vnũ
dubiũ. nã qñqꝫ quis pcepit cetera ſacra in prochia
ſua ſ ſacrm baptiſmi pcepit in ecclia mrice. ꝛ ſic nõ
põt dici ꝙ oĩa ſacra recepit in ecclia parochiali. vnõ
videẽ quibuſdã. vt no. Jo. an. in addi. pdicta ꝙ cũ
baptiſmus ſit ianua oim ſacroꝝ. in. c. fi. de preſb.
nõ bap. ꝛ ſit nobilius alijs ſacris. videẽ ꝙ rõne hu-
ius ſacri dꝫ ecclia baptiſmalis hře partẽ decimarũ
pſonalium qõ videẽ rõni ſatis cõſonũ. facit qõ no.
Inno. in. c. de his. de ſepul. ꝛ tex. cũ ibi no. in. c. ij.
e. ti. li. vj. ꝛ qõ no. in. c. nouũ gen⁹. ſ. e. in h tñ ẽ ſtã-
dũ cõſuetudini. ¶ Scõo caſu principali cum q̃riẽ
de decima pdiali. dic ꝙ aut decima ẽ infra prochiã
epi. nã in aliquib⁹ locis hꝫ certam parochiaꝫ diſtin
ctam. ꝛ tũc hec decima ptinet ad eũ vt. j. eo. c. dudũ
ſm intellectũ hui⁹ glo. Aut hec decima nõ eſt infra
alicuius parochiã. vtputa qꝛ predia ſunt multũ di-
ſtantia ꝛ nõ incluſa infra parochiam alicui⁹. ꝛ tunc
decime etiã ptinẽt ad epm. in. c. qm. ſ. Idem dico
vbi parochie nõ eẽnt diſticte. nã tũc eps dꝫ pcipere
oẽs decimas ſicut olim faciebat añ diſtinctionẽ pa
rochiaꝝ. nõ tñ debet rẽ ſibi retinere ſed diſpenſare
inter clericos ſm coꝝ merita. vt ẽ tex. no. xvj. q. vij
c. j. Aut decima eſt infra parochiam ecclie baptiſma
lis ꝛ tũc de iure ad eã ptinet. xvj. q. j. ſtatuim⁹. tam
q̃rta decimaꝝ ptinet ad epm licet gl. aliud ſenſerit
hic ꝛ minus bene. nã tex. ẽ aptus. in. c. cõquerente
de of. oꝛ. vbi inter cetera iura epalia numerat q̃rtã
decimaꝝ. ꝛ facit qõ le. ꝛ no. in. c. j. ſ. e. hec tñ quar-
ta põt pſcribi. vt in. c. de quarta. ſ. de pſcri. Aut de
cima eſt infra parochiam capelle que ẽ in plebana-
tu ꝛ in hoc etiã dubiũ remanet vtrũ decima ptine-
at ad capellam an ad plebẽ. ꝛ in hoc exclude quat-
tuoꝛ caſus. Prim⁹ qñ cõſuetudo ſup hoc diſponit
ẽ eni optima legũ interpꝛes. c. cũ dilect⁹ de ꝯſuetu.
Scõs caſus qñ eps cũ ꝯſenſu capituli cõſtituit pro
chiam capelle ꝛ ſpecifice ſibi deputauit decimas illi
us parochie. ad hoc. c. ad audientiã. j. de eccľ. edi.
Tertius caſus qñ cõſtat plebẽ nõ eẽ antiquiorẽ ca
pella. nã illo caſu expreſſe capella hꝫ integra iura
prochie ſue. in his tribus caſibus acquieſcit p oĩa
Jo. an. in addi. ſpe. pdicta. Sed remanet quartus
caſus valde dubitabilis qñ. ſ. nõ apparet de ꝯſenſu
nec apparet q̃ ecclia ſit antiquioꝛ ꝛ reperiẽ capellaꝫ
hře parochiã diſtinctam ab ecclia baptiſmali. ꝛ i h
tenet ibi firmiẽ Jo. an. decimã iſtoꝝ pdioꝝ ſitorum
infra parochiam capelle ptinere ad ecclĩam plebis
motiuũ ſuũ pncipale eliciẽ ex. c. ecclie. ꝛ. c. quicũqꝫ.
xvj. q. j. vbi dꝛ ꝙ ecclia nõ dꝫ de nouo fundari cum
piudicio antiquaꝝ eccliaꝝ ꝛ ſpẽaliter fit ibi mentio
de decimis. vnde cũ cõiter ecclia plebis ſit antiqoꝛ
ꝛ territoriũ parochie huius capelle eẽt antiquitus
de parochia plebis nõ debet hec ecclia antiqua pri

uari decimis pdialib⁹ ,ppter ꝯſtructionẽ capelle. ſa
tis eſt eni ſi habet oblationes ꝛ decimas pſonales
que debenẽ intuitu diuinoꝝ. ſed Jo. cal. tenuit hic
oppoſitũ cõcludens ꝙ ex quo capella habet prochi
am diſtinctam debet habere decimas pdiales ,pue
nientes infra parochiã ſuã. nã decime ſunt de iure
parochiali. vt in. c. fi. de parochijs. ergo ex q̃ repiẽ
habere prochiam dꝫ habere ꝛ decimas. hãc opi. te
net Archi. xiij. q. j. i ſũma tenet Pau. zenze. ꝛ Lau.
in cle. j. eo. ti. ſequuntur moderniores cõiter hic. ꝛ
hanc opi. ego ſequoꝛ. qꝛ iura dicũt cõiter decimas
ptinere ad ecclĩam parochialem. pro hoc iſte tex. cũ
c. ſequenti. ꝛ. c. ad decimas. de reſti. ſpoľ. li. vj. ꝛ. d.
c. ad audientiã. fatendũ eſt tamen ꝙ ſine iuſta ꝛ ne
ceſſaria cã nõ poteſt eps capelle deputare certã pa-
rochiam cum preiudicio eccleſie antique. ꝛ ſic dñt
intelligi iura que allegat Jo. an. ſed ex quo reperi-
tur de pſenti capellam habere parochiaꝫ diſtinctaꝫ
pſumendũ eſt ꝙ ex iuſta ꝛ neceſſaria cã parochia ſi-
bi fuerit deputata. nec ob. iura que dicũt decimam
ptinere ad baptiſmalẽ ecclĩam. nam debent intelli-
gi de decima que ,puenit infra parochiam ipſi⁹ ec-
cleſie baptiſmalis. vel intelliguntẽ ſm ſtatũ antiquũ
antequã capelle ibi edificarentẽ. vel qñ capelle non
habent parochiaꝫ diſtinctã. in pdictis oĩbus ſalua
ſit cõſuetudo. ꝛ hec no. ¶ In glo. in. v. noualium.
no. hanc glo. q̃ clarius ponit h intellectũ ad. c. ex p-
te. ſ. eo. quã ibi fecit. ꝛ hanc glo. ſequũtur cõmuniẽ
doc. hic. nã vt dicit Inno. ſ. eo. tua. el. j. pſcriptio
adeo ẽ ſtricti iuris vt licet qs preſcripſerit decimas
oĩuꝫ predioꝝ alicuius parochie vno excepto ad il-
lud pſcriptio nõ extendiẽ. ꝛ facit qõ no. j. c. px. naꝫ
pſcriptio nõ ,pcedit ſine poſſeſſione vt in regula ſi-
ne poſſeſſione de re. iur. in. vj. ergo non põt dici ꝙ
decime noualiuꝫ ſint pſcripte ex quo nihil receptũ
eſt noĩe decime ex illis terris anteqꝫ reducerentẽ ad
culturã. Et in fine glo. habeẽ hodie iſte tex. in. c. j. õ
pſcriptio. li. vj. ¶ In glo. fi. in fi. dicit Jo. an. ꝙ cer-
to caſu põt pſcriptio allegari. finge enim ꝙ ab illis
terris incultis hec ecclia q̃ pſcripſit decimaſ anteqꝫ
aliqd pcipit noĩe decime. nam ex hoc efficiunẽ de-
cimales illius ecclie ꝛ ſi reducunẽ ad culturam põt
hec eccleſia petere decimã. ar. j. eo. c. ſe.

¶ Cum in tua. Decima omniũ fru-
ctuum prediũ debeẽ
ei qui decimas ibi pſcripſit ſed ad aliud p-
dium pſcriptio nõ extenditur. cõis diuiſio. ſcda ibi
reſpõdemus. ¶ Nota primo iuncta gl. ij. ꝙ mona
ſteria poſſunt pſcribere decimas infra parochiam
alterius eccleſie. ꝛ intellige cum titulo vel per tãtuꝫ
tempus de cuius initio nõ eẽt memoria. vt in. c. j. õ
preſcrip. li. vj. ꝛ facit. c. j. proxi. ¶ Secũdo nota ꝙ
percipiens decimas ex certo predio per temp⁹ qõ
ſufficit ad preſcriptionẽ videtur ibi preſcribere ius
decimãdi in genere reſpectu. ſ. cuiuſqꝫ fruct⁹ inde
percipiendi licet per tempus preſcriptionis pcepit
ibi decimam de fructibus certis dũtaxat. vt notan
ter probatur hic. ¶ Ex quo ſingulariter infertur ꝙ
exercens vnum actum iuriſditionalem in pſonam
alicuius animo querendi iuriſditionẽ vľr videtur

querere poſſeſſionē vniuerſalē iuriſditionis. qḋ videtur cōtra no. ꝑ Bar. in. l. j. §. ſi quis. ff. de iti. actuq̄ pri. ſed primū dictū ſentit Inno. in. c. dilectus de capel. mo. vbi hoc latius ꝓſequit. ¶ Tertio nota ex fi. lr̄e ꝙ preſcribēs decimas oim̄ ꝑdioꝝ parochie excepto vno ꝑſcriptio nō extendit ad aliud ꝑdium. ⁊ hoc q2 tm̄ ꝑſcribit q̄tū poſſidet. vt in regula ſine poſſeſſione de re. iur. li. vj. ⁊ bo. tex. in. l. denicq̄. cū. l. ſe. ff. ex qui. cau. ma. ¶ Sed quero de ratione dubitandi ⁊ decidendi i iſto tex. Sol. duplex intellectus elici pōt ex lr̄a. Primꝰ ꝙ ꝑ. xl. annos frumentū tantū fuit ſeminatū in certo predio cuꝰ decima fuit ſoluta nō eccl̄ie ꝑdiali ſed monaſterio. demū fuit ibi ſeminatū miliū vel aliud bladū dubitabatur cui deberet decima. nā ꝯ monaſterium faciebat q2 nūq̄ percepit niſi decimā frumenti ⁊ preſcriptio nō d3 extendi de ſpecie ad ſpeciē. ſic videbat ꝙ decima milij debebat eccl̄ie ꝑdiali. ad quā decia ꝑtinet de iure cōi. ſ3 in cōtrariū fuit deciſum. rō q2 ꝑcipiendo decimā tanto tp̄e ex certo ꝑdio monaſterium ꝑſcripſit ius decimādi. nō eni d3 haberi reſpectus ad frumentū ſed ad decimā in genere q̄ fuit ꝑcepta ibidē ab antiquo. ⁊ hanc lec. ſenſit hic Jo. an. ⁊ eſt in ſe veriſſima. ⁊ ſm hunc intellectū colligit h̄ qḋ. ſ. dixi. ꝯ Bar. videt eni ꝙ ſi in aliquo loco q̄s exercuit actus iuriſditiōales occurrētes. ſ. aio vtēdi iuriſditione vniuerſali ꝙ poſt preſcriptionē cōpletā ꝑ oterit iuriſditione vti in alijs caſibꝰ occurrentibus. finge eni ꝙ homicidiū nō fuit ibi cōmiſſū ꝑ. xl. annos. ſed alia ſcelera que iſte tanq̄ ſuperioꝝ puniuit ſi poſt ꝑſcriptionē cōtingat homicidiū. dico ar. huius lr̄e ꝙ illud poterit iſte punire q̄ prefato modo ꝑſcripſit ibi iuriſditionē. Scḋa lec. que magis videt couenire lr̄e ē ꝙ ꝑ. xl. annos ex ꝑdio illo fuerūt collecti varij fructus ⁊ de certis fuit ſoluta decima monaſterio. de quibuſdā ꝟo nulli fuit ſoluta. nūc agebat ad ſolutionē ⁊ dubitabat cui deberetur ꝓ monaſterio faciebat q2 ꝑceperat decimam de certis fructibꝰ. ꝓ eccl̄ia parochiali faciebat q2 ꝑſcriptio nō ꝓcedit ſine vſu ſed monaſterium nūq̄ ꝑceperit decimā ex illis fructibus. ergo ius decime remanſit apud eccl̄iam ꝓchialē ſ3 ꝯtrium decidit rōne predicta. q2 ex quo monaſteriū dūtaxat percepit ibi decimā certoꝝ fructuū ꝑdiū eſt effectū decimale ipſi monaſterio reſpectu omniū fructuū. q2 vna ⁊ eadē res nō d3 diuerſo iure cenſeri. ⁊ ꝓ hoc itellectu quē tacite ſenſerūt doc. facit tex. ibi annuatim ꝑceptis. ⁊ intellige hunc tex. q̄n decima aliquorum fructuū nulli fuit ſoluta. vt. ſ. dixi. nam ſi fuiſſet ſoluta eccleſie ꝑdiali tūc decima deberet ex illis fructibus eccleſie ꝑdiali ⁊ reliquoꝝ fructuū ipi monaſterio. ¶ Ex quo habes notare ꝙ vnū ꝑdiū poteſt eē partim decimale vni eccl̄ie ⁊ partī3 alteri qḋ placet hoſti. ⁊ Jo. an. licet Inno. videat diſcrepare. ſed huic ob. littera que dicit ꝙ vna ⁊ eadem res. ⁊c. So. ex diuerſis rōnibus eadem res pōt diuerſo iure cenſeri. ſecus ex eadē rōne. Et ex hoc intellectu infert ꝙ ſi aliquis ꝑlatus citra ep̄m exercuit actum iuriſditionē in loco ep̄o exercente reliquos actus. iſta preſcriptio certi actus nō debet extendi ad reliquos actus exercitos per ep̄m. ¶ Ultimo pōt adduci iſte tex. in fi. ꝙ ſicut ꝑſcriptō nō extendit de predio ad prediū. ita nec ꝑſcriptio actus iuriſditionalis de perſona ad perſonā. de quo ꝑ Inno. in. d. c. dilectus. ¶ In gl. fi. in fi. de hoc ꝑ gl. in. c. cognouimus. xij. q. ij. que dixit ꝙ caſus illius legis que h̄ allegat eſt ſpecialis. ⁊ dic ꝙ ibi ſolū dicit ꝙ ſeruꝰ dotalis poteſt habere peculiū ex re mariti ⁊ ex re vxoris ⁊ in re mariti acquiret marito. in re vxori acquiret ipi vxori. ⁊ ſic idē peculiū diuerſo iure cenſet. ſ3 dic ꝙ illud ꝯtingit diuerſa rōne ⁊ ita poſſet contingere in caſu noſtro. ⁊ ita dixi ſuperius.

Dudum. Laici eccleſias vl' decimas donare nō pn̄t etiā ſi ſunt reges nec ex eoꝝ titulo ꝑſtat cā ꝑſcribendi. primo ponit facti ⁊ ꝓceſſus narratio. ſcḋo ibi. nos igitur. ipius diffinitio. prima ſubdiuidit i tres. primo ponit actoris petitionē ⁊ auditoris dationem. ſcḋo reoꝝ defenſionē. iudicis interlocutionē. ⁊ defenſionis fortificationē. tertio ipius defenſiōis impugnationē. ſcḋa ibi prioꝝ. tertia ibi ceterū. ¶ Primo no. ex iſto tex. ꝙ cōtra ipedietes debitores meos mihi ſoluere poſſum agere quēadmodū ep̄s h̄ egit cōtra hoſpitalarios qui impediebāt decimam ſolui ep̄o a ruſticis eoꝝum. ⁊ de hoc latius dica3 cū glo. fi. ¶ Secūdo no. ꝙ hoſpitalarij hieroſolymitani poſſūt poſſidere decimas ⁊ eccl̄ias ⁊ eas preſcribere dūmodo habeant titulū ꝑſcribēdi. Ex quo infert ꝙ hoſpitalarij nō ſunt mere laici ſicut dicimus de couerſis alicuꝰ monaſterij. de quo dixi in. c. q̄uis. ſ. eo. ⁊ qḋ no. glo. in. c. ex eo. de elec. lib. vj. ¶ Tertio nota ꝙ eccleſie poſſūt ꝑſcribi iure proprietatis dūmodo habeat titulus ꝑſcribendi ſ3 ſine titulo nō poſſūt ꝑſcribi. vt in regula. j. de re. iu. li. vj. ⁊ vide qḋ no. glo. no. in. c. ꝯtingit. de do. ⁊ ꝯtu. ⁊ quod ibi dixi. ¶ Quarto no. ꝙ laici etiā reges nō poſſūt aliquid donare de iure eccl̄iaſtico nec poſſunt poſſidere ius ſp̄uale. ¶ Ex quo infert ꝙ reges ſunt puri laici ita ꝙ ꝑ coronationē ⁊ vnctionē nullū ordinem eccl̄iaſticum recipiunt. Itē no. ꝙ donatio iuris ſpiritualis facta laico intantū eſt nulla ꝙ nec etia3 ſufficientē titulū preſcribendi tribuit qḋ no. ⁊ ē rō. q2 recipiens talē titulū credēs illū valere errat i iure. ſed erroꝝ iuris nō prodeſt in vſucapiōe. vt in. l. nūq̄. ff. de vſuca. Et ex hoc ⁊ ex tex. not. ꝙ errās in iure licet habeat bonā fidem non ꝑſcribit. ꝓ hoc facit tex. cū glo. in. c. ap̄lice. ſ. de donat. ¶ No. ꝙ recipiens aliquid eccl̄iaſticū de manu laici incurrit crimē ſacrilegij. nam talis titulus nō excuſat q2 ꝓ non dato habet qḋ ab illo dat qui de iure donare nō pōt de iu. pa. c. qḋ aūt. ⁊ in. c. daibertū. j. q. vij. Itē no. ꝙ cōfirmatio facta per papā in forma cōi nullū preiudicium infert tertio qḋ no. nā vt plurimū religioſi habēt multas ſilēs cōfirmationes in quibꝰ numerant oia ꝑ eos poſſeſſa. nā ꝑ talē cōfirmationē non relevant ab onere ꝓbandi illa bona ad eos ꝑtinere de iure. nam illa ſunt verba narratiua que recipiunt tacitā cōditionē. ſ. ſi ita ē ꝙ hec bona ꝑtineāt ad vos. ⁊c. Itē ſolet apponi clauſula ſicut iuſte poſſidet. ⁊c. ⁊ pro hoc facit qḋ no. Jo. an. in. c. dudū. j.

de priuile. ⁊ in.c.inter dilectos.de fi. inſtru. ⁊ de h
hoc aliquid.j. Ultimo no.ꝙ iudex in ſnīa poteſt
ꝓſpicere in futurū ſꝫ natura actionis hoc patit̄.fac
l.egi.⁊.l.harū.ff.ſi ſer.vendi.⁊ vide qꝺ dixi.in.c.in
noſtra.s̄.de ſepul. In glo.ij.in fi.dic de hac ma-
teria vt plene dixi in.c.cū cōtingat.s̄.co.nā tex.iſte
eſt reducendus ad aliquē de caſibus in quibꝰ per-
ceptio decimarū de iure cōmuni ptinet ad epm.de
quibus dixi in.d.c.cū cōtingat. In glo.iij.in fi.
de hoc an ⁊ quādo in preſcriptione rei eccliaſtice re
quiritur titulus.dic vt habetur hodie in.c.j.de pre
ſcrip.li.vj.vbi tex.notabiliter dicit ꝙ vbicunqꝫ ius
vel preſumptio reſiſtit pſcribenti requirit̄ titulus
prima fronte iuſtus vel tm̄ temporis de cuius ini-
tio nō eſt memoria.⁊ hoc iō qꝛ propter iuris reſiſtē
tiā pſumit̄ mala fides.vt in.regula qui cōtra iura.
li.vj.que preſumptio tollit̄ per titulum prima frō-
te iuſtū.vnde in caſu noſtro cū hoſpitalarij preſcri
bant cōtra ius debebāt ꝓbare titulū prima fronte
iuſtū ſed nō profuit titulus p eos allegatꝰ quia erat
euidenter iniuſtus. In glo.in.ꝟ.cōfeſſionez ibi
ex certa ſcia cōfirmaſſet.intelligit ergo glo.iſtū tex.
in cōfirmatione facta in forma cōi.⁊ qualiter diſcer
natur an ſit facta ex certa ſcia vel in forma cōi.dixi
in.c.j.⁊.ij.⁊.c.antepe.de ꝯfir.vti.vel inuti. Sed
cōtra iſtum intellectum facit qꝛ papa narrando do
nationē factā a rege videt̄ ex certa ſcia confirmaſſe
cū bene ſciret donationē regis nō valuiſſe.vt not.
i dicto.c.antepe. So.dicit Inn.ꝙ forte in cōfirma-
tione nulla mentio fiebat de donatione regis.for-
taſſe iſti hoſpitalarij narrarunt ſe ex iuſtis cauſis
poſſidere illas eccleſias ⁊ decimas petentes eaꝝ cō
firmationem ⁊ papa cōfirmauit ſicut iſti poſſide-
bant̄ vel pſuppoſito ꝙ de donatiōe regis fieret mē-
tio debebat intelligi ſm cū.de donatione in caſu li-
cito facta.puta ſi rex habuiſſet decimas in feudum
ab antiquo vel iuſpatronatus in illis eccliis.⁊ no.
bene iſta verba.videt̄ eni ꝙ in dubio debeamꝰ ſem
per preſumere donationē cōfirmatā fuiſſe factā in
caſu alīs habili ⁊ ad illū caſū habilē referenda ſit cō
firmatio ⁊ eſt rōabile.nā cōfirmatio ex ꝓprio ſigni
ficato denotat firmitatē actus cōfirmati.qꝛ dicitur
a con qꝺ eſt ſimul.⁊ firmo quaſi ſimul firmo cū pri-
mo donatore.ergo debet intelligi de donatione fa
cta in caſu habili ſi fieri poteſt vt ſic cōfirmatio itel-
ligatur in ſuo ſignificato ⁊ nō tranſeat in ſpeciē do
nationis.nā aliud ē donare ⁊ aliud ē cōfirmare.vt
in.c.inter dilectos.de fi.inſtru.qꝺ tenebis menti.

Sed quero iuxta pdicta nūquid talis cōfirmatō
facta in forma cōi ſaltē tribuat iuſtū titulū pſcriben
di in caſu quo titulus ē neceſſariꝰ ad pſcriptionem
iſte tex.in.ꝟ.ceterum a cōtrario facit ꝙ ſic.dū dicit
ꝙ nō effluerat tm̄ tempus.⁊c. Inn.tacite ſenſit op-
poſitū.⁊ ad tex.ſupplet maxime.tm̄ hoc apte nō dic.
ſed hoſti.tenet cōtrariū.nā ſm cū ſi cōceſſio ſolius
epi inualida tribuit iuſtā cām pſcribēdi.vt in.c.cu-
ra.⁊ qꝺ ibi no.de iu.pa.fortius hoc habet inducē-
re cōfirmatio pape.⁊ dicit abbas hoc multū notan
dū ꝓ religioſis habentibꝰ multas ſilies cōfirmatio
nes.ſꝫ Pe.tenet ꝯtrium vt talis cōfirmatio nō ſuffi-
ciat ad pſcribendū. Ego cōcordādo dicerem ꝙ aut
apparebat de validitate tituli cōfirmati.⁊ tūc confir
matio nō tribuit titulū pſcribendi.rō manifeſta eſt
qꝛ errat̄ in iure.nā ſi donatio prima aperte ē nulla
putarē cōfirmationē nō valere.qꝛ errat̄ in iure ſed
error iuris impedit pſcriptionem vt.s̄.dixi. Et ex
his puto ꝙ in caſu huius.c.ꝯfirmatio nō pſtabat ti
tulum pſcribendi.⁊ forte propter h papa in fine di
xit ꝙ nullū piudiciū p illā cōfirmationez irrogabat̄
iuri epali.nec ob.ꝟ.ceterū.qꝛ ponit verba narrati-
ua ptis.⁊ ponderat̄ ibi ad maiorē aggrauationem
ptis ꝙ tm̄ tēpus nōdū effluxerat.⁊c. Si aūt non
apparet titulus cōfirmatus vt ſepe contingit.puta
qꝛ monaſteriū nō habet niſi hanc cōfirmationē pa
pe.⁊ ſatis veriſimiliter pōt pſumere ꝙ pceſſit titulus
habilis.⁊ hoc caſu puto ꝯfirmationē preſtare cām
pſcribendi.qꝛ hic ē error facti ⁊ nō iuris.⁊ ſic debēt
diſtingui opi.cōtrarie palle.nec eſt veruꝫ ſimplicit̄
dictū hoſti.ꝙ cōceſſio ſolius epi tribuat cām pſcri-
bendi ſed debet intelligi qñ errabat̄ in facto.vt qꝛ
pars putabat capłm cōſenſiſſe qꝺ tn̄ nō cōſenſerat
vbi aūt erraret̄ in iure.vtputa qꝛ ps crederet ſolaꝫ
cōfeſſionē epi ſufficere talis cōceſſio nō pſtaret titu
lum pſcribendi.vt eſt glo.no.in.c.ij.de his que fi.
a pla.⁊ no.in.c.de quarta.de pſcrip.nec credo ho
ſtien.ſenſiſſe ꝯtriū.idem puto vbi ꝓbabiliter poteſt
dubitari de validitate prioris tituli.nā tunc nō ſo-
lum ex cōfirmatione ſed ex titulo inutili pōt cauſa
ri pſcriptio.ar.in.l.regula.ff.de iuris ⁊ fac.igno.⁊
videt̄ tex.no.in.c.cū dilectꝰ.de cōſuc.⁊ h no.qꝛ pu
to veriſſima. In glo.in fi.no.ſin.glo.quā quoti
die ſoleo allegare.cuius ē ſenſus ꝙ libellus ſeu pe
titio hꝫ ſe vt ſubiectū.ſnīa vero vt pdicatum.nā ſen
tentia dꝫ eē cōformis libello.vt in.c.licet heli.de ſy
mo.⁊ fatuus reputat̄ iudex qui ꝓnunciat ſup non
petitis.l.fi.C.de fideicō.liber. Et ex glo.⁊ ex tex.
no.ꝙ vbi nō apparet de petitione qꝛ acta propt̄ an
tiquitatē ſūt pdita debemꝰ ex verbis ſententie pſu
mere qualitatē petitionis.idē vbi verba libelli ſūt
dubia. Scđo no.modū ⁊ practicam ſententiādi
ſup interdicto vti poſſidetis. Inno.vltra iſtos du
os intellectꝰ glo.ponit alios duos intellectꝰ.ſ.ꝙ h
fuit actū cōfeſſoria.ſed certe iſte intellectus non ap
plaudet lr̄e.nā cōfeſſoria ē actio realis.vnde hꝫ ſe i
incorporalibus ſicut rei vendicatio in corporalibꝰ.
vt inſti.ꝺ actio.§.j.vñ papa h ꝓnunciaſſet ius deci
mādi ptinere ad epm qꝺ nō fecit ſꝫ ſimplr ꝓhibuit.
vt hoſpitalarij vlteriꝰ nō impedirēt epm. Aliꝰ intel
lectꝰ Inno.ē ꝙ fuit h actū actiōe de dolo nō ad de-
cimas ꝯſequēdas ſꝫ ad intereſſe qꝺ paſſus ē eps ex
dolo iſtoꝝ hoſpitalarioꝝ.ar.in.l.cū qs.ff.de dolo.
vbi tex.no.dicit ꝙ ſi qs pſuaſit doloſe colono meo
vt de poſſeſſione abiret poſſū agere ꝯ ipm actione
de dolo ad intereſſe.ſic h potuit agere eps ex pſua-
ſione doloſa quā ipis ruſticis hoſpitalarij fecerūt.
⁊ iſte intellectꝰ ē verꝰ in ſe ſꝫ nullo modo ꝯgruit pe-
titioni ſeu ſnīe.iō tene lec.gl.ꝙ h fuit actū interdicto
vti poſſidetis ꝯ iſtos moleſtatores. Sꝫ cl̄ gl.op.
videt̄ eni h papā fuiſſe diminutū qꝛ ſup eccliis pe-
titis nihil ꝓnūciauit ꝯ iura ſupiꝰ alt̄.So.dicūt doc.

ꝙ illa ps ſnie fuit ħ deciſa qꝛ nõ faciebat ad titulum
ſimilis deciſio in.c.veniens.de preſcrip.

In aliquibus hoc dicit. Do
mini ꝑdioꝝ
cogi poſſunt vt predia colenda dent talib⁹
a quib⁹ ſine ꝯdictione eccl'ia poſſit decimas cõſeq.
h.d.vſqꝫ ad.§.ille.qui nõ ſumat propter breuitatẽ
prima ps ponit exceſſũ quẽ ſcḋo corrigi mãdat.ibi.
volentes. ¶Primo no.ex iſto tex.arg. ꝙ mixtura
chriſtianoꝝ habẽtiũ varios ritus non videt̃ a iure
reprobata.⁊.ꝟ.ritus denotat mores in ſpũalibus
nã in quibuſdã locis vt in inſula cretenſi ⁊ in inſu-
la cypri ſunt greci ꝑmixti cũ chriſtianis. Itẽ reperi-
untur in aliquib⁹ locis armeni ⁊ indi qui cenſentur
chriſtiani ſed habẽt varios ritus ⁊ diuerſos a nob
ꝯ qḋ tñ facit qꝛ cũ ſint heretici ⁊ ꝑ ꝯſequẽs excõica-
ti ſunt vitandi ⁊ puniendi.j.de here.ad abolendã.
⁊.c.excõicam⁹.poteſt dici ꝓut dicit glo.no.xx.di.c
j.ꝙ papa eos tolerat in ritibus eoꝝ. ¶Scḋo no.ꝙ
rõe oneris adiecti in cõtractu res videt̃ minus va-
lere.nã onus videt̃ ps p̃cij.vt dicit tex.no.in.l.fun
di partẽ.ff.de cõtra.emp. Et ꝑ hoc infero ꝙ ſi quis
vendit prediũ cũ onere retro vẽdendi ⁊ ſi poſtmo-
dũ allegat̃ ꝑuitas p̃cij ad inferendũ cõtractũ fictici
um ⁊ vſurariũ nõ debet eſtimari verus valoꝛ rei ſꝫ
dꝫ haberi reſpect⁹ ad onus impoſitũ.nã tanto mi-
nus valet ꝑdiũ ⁊ ita pluries in facto reſpondi. qḋ
no.qꝛ multi errant.⁊ vide qḋ dixi in.c.ad noſtram
de empt.⁊ vendi. ſic limito glo .in.c. cõqueſtus. j.
de vſuris. ¶Tertio no.ꝙ rõne decime videt̃ eccle
ſia habere qḋdã ius in fundo.vñ põt cõpellere do-
minũ vt fundũ det talibus excolendũ vt in littera.
¶No.ibi.cũ integritate.ꝙ non ſufficit aliq̃d dare
nõie decime ꝓut tenuit mgr̃ ſniarũ. vt refert gl.in
c.j.eo.ti.li.vj.ſꝫ oportet ꝙ ſoluat̃ cum integritate ⁊
nõ ſoluẽs integre videt̃ peccare moꝛtalit̃. qḋ colli-
git̃ ex eo qꝛ põt ad hoc cõpelli per excõicationem ⁊
excõicatio nõ fert̃ niſi ꝓ moꝛtali.vt in.c. nullus. et
c.nemo.xj.q.iij. ¶Nota.in.§.ille.ꝙ decime hodie
ſunt ſoluende neceſſario ex lege diña.apertiſſime
vult ergo iſte tex.ꝙ illa lex diuina edita in veteri te
ſtamento circa ſolutionẽ decimaꝝ neceſſario ſit ho
die ſeruanda in nouo teſtamẽto.qḋ eſt apte contra
illos theologos qui tenuerũt ⁊ tenẽt ꝙ hodie deci-
ma in nouo teſtamẽto ſit in libertate ipſius cõſtitu
ta vt ſic nõ teneat̃ quis ſoluere ſi nõ velit. de q̃ dic
vt ſtatim latius dicã cũ glo.fi. In glo.j.ibi. non no
cet eccleſie. vult dicere ꝙ ſi transferẽs fundum i ali-
um ⁊ paciſcat̃ vt ipe teneat̃ ad decimam ⁊ nõ poſſeſ
ſoꝛ hoc pactũ non p̃iudicat eccleſie quo minus poſ
ſit petere a poſſeſſoꝛe. rõ qꝛ hoc eſt onus reale ⁊ ſic
ipa res ſequit̃ poſſeſſoꝛẽ.valet tñ pactũ in p̃iudiciũ
paciſcentiũ qꝛ ſi poſſeſſoꝛ ſoluit tenet̃ ille qui ſe ob-
ligauit ad cõſeruandũ illũ indẽnem.⁊ ſic loquitur
.§.pactũ.all'.in glo.ꝓ ꝯrio. ¶Sed op.ꝯ tex. naꝫ ſi
ħ ẽ veꝝ nõ refert a quib⁹ ꝑdia colenda traderẽtur
nã a iudeis ⁊ ſaracenis eccl'ia extoꝛquet decimas ꝑ
diales.vt in.c.de terris.⁊ qḋ ibi dixi.ſ.eo.no. Jo.
an.in addi.ſpe.ſup rubꝛica de iudeis. ergo multo
foꝛtius poterat eccl'ia petere ab iſtis chriſtianis licꝫ
ſm eoꝝ ritus decimã nõ ſoluerẽt. So.fatendũ ẽ cõ
trariũ.ſed qꝛ nõ poterãt iſti de facili cõpeſci ꝑ eccle-
ſiam.qꝛ nõ curabãt de excõicatione. iḋ ad hoc p̃iu
diciũ facti euitandi emanauit prouiſio.de qua hic.
¶In glo.fi.in fi.no.bene iſtã glo.ad quã quotidie
fit remiſſio.cõcludit eñi ꝙ decime hodie ſunt in p̃ce
pto etiã ex diſpoſitione legis diuine.⁊ ꝙ non valet
cõtraria cõſuetudo etiaꝫ ſi diminuit quotã decime
niſi talis cõſuetudo eẽt a papa approbata.⁊ ad iſtũ
tex.in fi.qui ponderat cõſuetudinẽ loci rñdet ꝙ lo
quit̃ in caſu.c.cũ ſint hoies.⁊.c.ad apl'ice. ſ. e. ſ. vt
valeat cõſuetudo vtrũ decima debeat̃ eccl'ie paro
chiali vel ꝑdiali nõ aũt valet vt nullo modo debeat̃
vel vt decima integre nõ ſoluat̃.⁊ idẽ Inno. hic q̃
loquit̃ in hoc clarius q̃ꝫ glo. Alij ⁊ ſcḋo intelligunt
tex.in cõſuetudine approbata a papa.⁊ in hoc no.
iſtũ tex.ſm hanc lec.ꝙ valet cõſuetudo approbata a
papa minuẽs quotã decime puta vt ſoluat̃ duode
cima vel.xx.pars ꝓut viget in multis locis.⁊ ħ ha-
beo ꝓ indubitato ſi apparet de approbatione pape.
ꝑ ea que dixi in.c.a nobis.ſ.co. ¶Sꝫ dubito nun
quid ſufficit taciturnitas ipſius. nam ꝙ nõ ſufficiat
multũ faciũt iura antiqua q̃ habẽt̃ in decre.⁊ iſta q̃
habẽt̃ in ħ volumine. Itẽ iura noua in.vj.⁊ nouiſ
ſima in cle.in quib⁹ papa ſemꝑ mandat integrã de
cimã ſolui.⁊ ſic videt̃ ꝙ taciturnitas pape hodier
na nõ ſit diſpenſatio ſꝫ habet locũ illud multa ꝑ pati
entiã tolerant̃.⁊c.vt in.c.cũ iam dudũ.in fi. de pre
ben. Sed ꝓ ꝯria pte que videt̃ benignioꝛ ⁊ equioꝛ.
ſaltẽ vt tot hoies nõ dãnent̃ põt dici ꝙ cũ papa ex-
preſſe nõ reprobet talẽ cõſuetudinẽ locoꝝ iura ſua
habẽt locũ in loci vbi ꝓ maioꝛi pte decime integre
ſoluunt̃.facit.c.j.de cõſti.li.vj. Alij fuerunt in opi.
ꝙ littera iſta ꝓcederet ſm cõſuetudinẽ theotonico
rũ q̃ pro decimis ſoluũt certas menſuras ſiue colo
ni aliquid recolligãt ſiue nõ.⁊ rõne incertitudinis
cũ eccl'ia põt ſe habere ad dãnũ vel lucrũ talis con-
ſuetudo eſt toleranda.⁊ nota bñ hãc opinionem q̃
fuit Vin.⁊ nõ reperio ꝑ aliquẽ reprobatã.facit eñi
ꝓ cõſuetudine q̃ eſt venetijs vbi in vita nõ ſoluun
tur decime perſonales ſed in moꝛte ſoluit̃ decima
de omnib⁹ mercãtijs iocalib⁹ ⁊ alijs mobilib⁹. naꝫ
põt ſe habere eccl'ia ad lucruꝫ ⁊ ad dãnum.qꝛ ſi ille
repitur ditatus in moꝛte eccl'ie ſentit lucꝝ ſi depau-
peratus ſentit damnũ. Hoſti.intellexit iſtum.§.in
prin.in decimis ꝑdialibus qꝛ ille debent̃ lege diña
⁊ cum integritate. Scḋam partem intellexit in perſo
nalib⁹ dicẽs ꝙ perſonales nõ ſũt in p̃cepto niſi pro
ut cõſuetudo ſe habet.hoc veꝝ niſi in loco nõ eẽnt
prediales vel modice ⁊ ſacerdos indigẽit. naꝫ tũc
parochianus poteſt compelli ad ſoluendũ decimã
perſonalem.iuxta illud pſal'. Sumite pſalmũ ⁊ da
te tympanum.⁊c.i.ſumite ſpiritualia ⁊ date tẽpo-
ralia miniſtris eccl'iarum.ſed Inno.ſ.co.ſuper ru
bꝛica hanc opi.dãnat.dicit enim ꝙ dicentes decĩas
perſonales nõ eſſe de iure diuino ſunt quaſi hereti
ci ⁊ miratur de nouis theologis ꝯtrarium aſſeren-
bus.nam ſi de his que producit humus terre de-
bet deus honoꝛari foꝛtius in his que ꝓducit opa ⁊
induſtria hominis tanq̃ꝫ dignioꝛ. pro hoc alle. qḋ

habeť Geñ.c.xiiij.alſ.x.⁊ Deutero.xij.vbi videť lr̃a
ħ velle.hanc opi.videť approbare Jo.an.q̃ dicit ꝙ
hec littera nõ intẽdit p̱ ꝯſuetudinẽ diminuere deci
mas debitas a iure diuino ſed poti⁹ aggrauare ſo-
lutionẽ decimarũ vt ſit ſenſus littere ꝙ decime pre-
diales ⁊ perſonales que debenť lege diuina neceſ-
ſario ſunt ſoluende.⁊ nõ ſolũ ille ſed etiã que debẽ-
tur loci cõſuetudine approbata.ꝫ certe iſte intellect⁹
iudicio meo multũ ẽ littere amicus. hanc opi.poſt
multa ſequiť do.An.in.c.parochianos.ꝰ.eo.vbi
dicit ꝙ multos theologos cõſuluit ſup̱ hoc tã in cõ-
feſſione ꝗ̃ extra ⁊ ꝙ nũꝗ̃ reperit vnũ q̃ ſibi faceret
cõſciam ſuper ſolutione decimaꝝ.ſed ipe hoc dam-
nat ⁊ dicit tales nõ procul ab hereſi fore cũ omnes
doc.eccleſie qui fuerunt ſancti ⁊ doctiſſimi viri Au-
gu.Hiero.Ambro.tenuerũt cõtrariũ vt habetur.
xvj.q.j.reuertimini.⁊.c.decime.ea.cã.q.vij.c.qui-
cunꝗ̃.⁊.c.maiores.de cõſe.di.v.quadrageſima.⁊
dicit ſe credere eos quaſi dãnatos qui volunt cre-
dere iſtis aſſerentib⁹ oppoſitũ.Sed vide opi.Hoſt.
ꝰ.eo.in.c.a nobis.que mihi pro ſalute cõi multuꝫ
placeret ſi eſt vera.dicit eni ibi ꝙ in locis in quibus
decime etiã prediales nõ ſoluunť ſi nõ vendicãtur
⁊ nõ ſoluunť nõ peccant nõ ſoluentes.videť enim
papa cũ eis diſpenſare ſaltez quo ad preteritas de
cimas.⁊ pro hac opi.facit.c.nõ eſt.ꝰ.eo.dum man
dat non ſoluentes excõmunicari ſi neglexerũt.gl.
tamẽ in.c.j.j.e.in.vj.videť hoc reprobare q2 eccle-
ſia quotidie clamat vt decime ſoluanť.⁊ ius diuuz
dicit.Decimas ⁊ primitias non tardabis offerre.
Leuit.xij.c.vide glo.no.in.d.c.quicũꝗ̃.xvj.q.vij.
que dicit ꝙ etiam pſonales ſunt de iure diuino ⁊ ꝙ
licet in quãtitati cathedratici currat preſcriptio.vt i
c.olim.de cenſi.nõ tamẽ currit in quantitate decie
vide bo.tex.etiã cum glo.xxiij.q.v.c.dicat.vide ad
materiã pulchre p̱ Archi.xvj.q.j.in.c.decime.⁊ in
d.c.maiores.⁊ in.d.c.q̃cunꝗ̃.vbi ponit opi.beati
Tho.⁊ quorũdã theologoꝝ.⁊ videť velle ꝙ prece-
ptum decime nõ ſit ex toto morale ſed partim ceri-
moniale.⁊ dic vt ibi latius ꝓſeqť.beat⁹ eni Tho.fu
it i opi.ꝙ vbi de cõſuetudine nõ ſoluunť nõ peccãt
nõ ſoluẽtes niſi propter obſtinationem animi vt ſi
haberẽt animũ obſtinatũ ad nõ ſoluendũ etiam ſi
p̃ciperet eccl'ia tunc tales peccarẽt mortaliter.⁊ hec
opinio multũ mihi placet ne tanta multitudo pere-
at.tenendũ tamẽ ẽ ꝙ de iure diuino decime deben
tur cũ integritate.nam licet motiua theologoꝝ mł-
tum ſtringant tñ in dubijs debem⁹ ſtare interpre-
tationi eccleſie ⁊ ſũmi pontificis.vt ꝓbať in.c.p̱ ve
nerabilẽ.q̃ fi.ſint le.⁊ adde hic ea que dixi.ꝰ.e.ſup̱
rubrica.⁊ qd̃ no.Hoſti.in.d.c.a nobis.

c **Um non.** Hoc dicit.Prius ſoluẽ
de ſũt decime ꝗ̃ cenſus
ſeu tributa.⁊ ſi prius illa ſoluũť poſtea de-
cimari debẽt.h.d.Diuidiť.p̃mo premiſſa rõne po
niť exceſſus.ſcd̃o alia rõ ⁊ exceſſus ꝓhibitio ibi.cũ
aũt.tertio alia rõ.ibi.qm̃.No.ex p̃n.lr̃e ꝙ fruct⁹
ſegetum ⁊ arboꝝ cenſenť potius naturales ꝗ̃ idu-
ſtriales.nam totũ attribuiť diuine potentie ⁊ miſe
ricordie cũ ſemẽ mortificeť in terra nec illud ſemen

colligitur.Itẽ arbores recipiunt incremẽtũ ex ter-
ra de diſpoſitione diuina.⁊ hoc ꝓcedit quo ad ſo-
lutionẽ decime.nam alia cõſideratione.ſ.vt poſſeſ
ſor bone fidei faciat fructus ſuos fruct⁹ ſegetũ cẽſe
tur potius induſtrialis ꝗ̃ naturalis.⁊ hoc propter
nimiam curam que adhibeť in cultura.vt no.glo.
in.c.grauis.de re.ſpo.⁊ in.l.ex diuerſo.ff.ð rei vẽ
di.⁊ ſic ſolue ꝯtrium qd̃ fieri põt de no.in p̃all.iuri-
bus vt reſpectu dei cenſeanť fruct⁹ naturales ꝫ re
ſpectu hoĩs cenſeanť induſtriales.Scd̃o no.illa
ṽba apli q̃ habenť p̃ma ad Cor.iij.ꝙ neꝗ̃ qui plã
tat eſt aliquid.⁊c.q̃ verba poſſũt intelligi ad lr̃am.
vt iacent.Itẽ myſtice videlicet ꝙ neꝗ̃ qui plãtat.ſ.
p̃dicando eſt aliquid.neꝗ̃ qui rigat.ſ.baptizando
ſed qui incrementum dat.ſ.effundendo grãm ſpi
ritualẽ vt eſt de⁹.Tertio no.ꝙ ibi cõcurrũt due
cauſe quaꝝ altera eſt potẽtior illa preponẽda ẽ mi
nus potenti.nam tributũ ſoluitur in ſignum ſpeci
alis dominij decima in ſignũ generalis.⁊ ſic cum
hec cauſa ſit potentior debet hec ſolutio decime p̃
cedere ſolutionẽ tributi.No.ꝙ tributum ꝓueni
ens ex aceruo non decimato debet decimari illi ec
cleſie ex cuius parochia fruct⁹ ꝓueniũt.hoc intelli
ge vt plene dixi in.c.tua.ꝰ.e.vbi recitaui dicta In
noc.hic.Ultimo no.ꝙ agricultor teneť ſoluere
decimã eccleſie anteꝗ̃ ſoluat dño tributũ vel cenſũ
⁊ ex hoc inferebat dñs Pet.ꝙ ſi eccleſia petit deci
mã a colono nõ põt colonus euitãdo hoc onus al
legare dominũ cũ notoriũ ſit decimã deberi eccle.
⁊ ſic vult ꝙ etiã inuito dño põt decima extorqueri a
colono q̃nimo plus ſentit ꝙ eccl'ia non petente poſ
ſit colonus cũ ſoluit dño partẽ ſuã retinere integraꝫ
decimã ſuam penes ſe vt eã ſoluat eccle q2 in pari
cauſa potior eſt cõditio poſſidentis.hec dicta mihi
ſimpliciter placẽt.Sꝫ diſtinguo ſic cuꝫ queritur an
colonus an domin⁹ debeat ſoluere decimã.ꝙ aut
ſuper hoc ẽ cõſuetudo vt q2 ruſticus cõſueuit deci
mã integrã ſoluere ⁊ tunc ſeruanda eſt cõſuetudo
ad hoc alle.tex.optimũ in ſolutione tributorũ.i.l.
litibus.C.de agri.⁊ cenſi.li.xj.⁊ glo.ibi extẽdit illũ
tex.ad materiã noſtrã.Aut non apparet de ꝯſuetu
dine.q2 eccl'ia q̃nꝗ̃ recipit a manib⁹ ruſtici.q̃nꝗ̃ a
manibus dñi.⁊ tũc oẽs fructus ſpectãt ad dñm licꝫ
dñs teneať dare certas menſuras ſeu certos num
mos colono.⁊ tunc puto ꝙ nõ ruſticus ſed ipe do
minus habet ſoluere decimam.pro hoc tex.in.c.cũ
homines.ꝰ.eo.vbi videť probari nec puto ꝙ colo
nus poſſit hoc caſu ſoluere decimam domino inui
to.q2 intereſt domini vt ſit preſens ne fraudeť ipſe
vel eccleſia.⁊ ſic nõ obſtat ꝙ notorium ſit decimam
deberi eccleſie.aut ecõtra fructus omnes ꝑtinent
ad colonum.puta q2 conduxit prediũ ⁊ debet colo
no certã penſionẽ ⁊ tũc ipe colonus ſoluet decimã
ar.hic nam omnes fructus ħ pertinebant ad colo
num ſed ipſe tenebať dare tributũ vel cenſum dño
vel vterꝗ̃ dominus ⁊ colonus recipit certã quotã
tunc vterꝗ̃ ſoluet pro parte ſua.ad hoc.c.tua.ꝰ.e.
ſenſit glo.in.c.in aliquib⁹.ꝰ.eo.⁊ ſic diſtinguo ⁊ in
tellige glo.j.ħ que loquitur aliquantulũ intricate.
In glo.j.in fi.dic ꝙ aut queritur quis teneatur

ex debito ſoluere decimā colonus aut dominꝰ vel
vterq̄ꝫ. ⁊ iſtū articulū plene expediui in. d. c. tua. et
dic vt ibi. aut querit vtruꝫ alter eoꝝ poſſit ſoluere
decimā totā alio inuito ⁊ abſēte. ⁊ hunc articulū. ſ.
expediui. ⁊ ſic articulus iſte ē ꝑſus ſeꝑatus a mā
illius. c. tua. ¶ Extra glo. Io. an. adducit iſtuꝫ tex.
ad q̄onem. quidā ſeminauit porros in parochia ſcī
andree demū illos plantauit infra parochiā eccłie
ſancti Ioannis q̄rit cui eccłie iſtaꝝ ſit ſoluēda deci
ma fac tex. iſte ꝓ ſecūda eccłia q꞉ neq̄ꝫ q̄ plantat ne-
q̄ꝫ qui rigat eſt aliquid ſ; qui incremētū dat. ſ; incre-
mentū proceſſit in parochia ſcđa ⁊ non in ꝑma. ꝙ
ſcđe eccłie dꝫ fieri ſolutio huius decime. in ꝯtrariū
facit qđ habeᷓ Deutero. xiiij. ⁊ Parali. xxxj. vbi ha
beᷓ ꝙ de oibꝰ q̄ ꝓducit humꝰ decima ē ſoluēda. itē
ē initiū expectandū. vt in. c. dudū. de elec. hec ē pul
chra queſtio ⁊ difficilis ⁊ eā plene videas i mercu.
ꝑ Io. an. in regula q̄ prior eſt tpe. li. vj.

n Vper. Ciſterciēſes templarij hoſpi
talarij de fructibꝰ poſſeſſionū
quas acquiſiuerūt poſt ꝯciliū generale de
quo hic decimas ſoluere tenenᷓ ſi de illis poſſeſſio
nibus prius ſoluebanᷓ decime. Due ſūt ptes. ꝑmo
ſtatutū ciſterciēſiū. ſcđo ꝯfirmatio ⁊ ꝓuiſio pape
ibi ne occaſione. ¶ Primo no. tex. quaſi aptū ꝙ eti
am de predijs dotalibus eccłie dꝫ ſolui decima illis
eccłijs quibus prius ſoluebaᷓ ſiue talia ꝑdia pia de
uotione fideliū ſint oblata ſiue empta ꝓ monaſteri
is fundandis. nā ſi hoc ꝓcedit i monaſterijs ciſter-
cienſium q̄ erant priuilegiata ſup decimis fortꝰ ꝓ-
cedit in monaſterijs alioꝝ religioſoꝝ vel in eccłijs
ſecularibus. ⁊ ē iſte tex. ꝯtra glo. in. c. nouū genꝰ.
ſ. eo. ⁊ facit ꝓ glo. in. c. j. de cenſi. q̄ tenuit ꝙ. ſ. dixi
⁊ ad hoc tene menti iſtū tex. q꞉ neſcio alibi eque bo
nū in hac materia ⁊ ideo ſolet ad hoc allegari. ⁊ de
materia vide qđ plene dixi in. c. nouū genꝰ. ſ. eo.
¶ Scđo no. ꝙ pōt quis ſe obligare ad nō emēduꝫ
poſſeſſiones ⁊ ꝑ ꝯſequēs ad nō vendenduꝫ. ſed in
ꝯtrariū facit tex. l. pe. ff. đ pac. vbi diciᷓ tale pactū
nō valere. ⁊ ad iſtū tex. rñdet hic abbas ꝙ papa ħ
ſtatutū ħ nō ꝯfirmauit. Sed certe nō ē bona reſpō
ſio q꞉ nō ſolū ñ ꝯfirmauit. ſed potꝰ ademit. Itē iſti
fecerūt ſtatutū ad ꝯmemorationē pape. ⁊ ſic ſum-
pſit auctoritatē ex facto eoꝝ. vnde dicēdū ꝙ collegi
um tanq̄ꝫ corpus fictū. vt in. c. quāto. de his que fi-
unt a prela. ⁊ in. l. mortuo. ff. de fideiuſ. nō pōt ſibi
ipſi hanc legeꝫ ꝑſigere ſed ſingularibus ꝑſonis de
ipo collegio bene pōt hanc legē iponere. ſicut vide
mus ꝯiter ꝙ plerūq̄ꝫ ciuitas ſtatuit vt nō liceat ſin
gulis alienare poſſeſſiōes in nō ſuppoſitos. ⁊ ſic lo-
quiᷓ iſte tex. ¶ Tertio no. ꝙ priuilegia oiuꝫ religio
ſoꝝ de decimis nō ſoluendis collata ante tempus
huius ꝯcilij ſunt reuocata hodie quo ad poſſeſſio
nes acquiſitas poſt hoc ꝯciliū ⁊ ſic priuilegiū de q̄
in. c. ex parte. el. j. ſ. eo. hodie euanuit quo ad poſ-
ſeſſiones acquiſitas poſt hoc ꝯciliū. ¶ Itē no. ibi
extendi volumꝰ. ꝙ vbi duo ſūt ꝑiter priuilegiati re
uocatio priuilegij quo ad vnū nō extendiᷓ quo ad
aliū niſi princeps expſſe extendat. ſic dicimꝰ in alia
diſpoſitione odioſa vt eſt tex. iuncta gl. no. in. c. ꝯ-
ſtitutionē de regu. li. vj. Et facit iſte tex. multū no.
ad queſtionē legiſtaꝝ nota. in. l. ſi. C. de ſa. ſan. ec.
nam ibi in certis caſibꝰ priuilegiū ꝑſcriptiōis. c. an
noꝝ fuit collatū pariter ciuitatibꝰ ⁊ eccleſijs. demū
per ius autēticoꝝ fuit reuocatum quo ad eccłias ⁊
ſtatutū vt ſola eccleſia romana gaudeat priuilegio
c. annoꝝ. alie vero ſolū. lx. annoꝝ. queritur tūc an
idem ſit dicendū in ciuitatibus. nam ſi priuilegiuꝫ
fuit reuocatum quo ad eccłias que erant magis fa
uorabiles. ergo ad quo ciuitates. In ꝯtrariū facit
hec littera inducta modo ꝑdicto. ¶ Opp. ꝯtra tex.
de ꝯtrarietate. nam aliter diſponit in prin. aliᷓ in
ꝟ. ne occaſione. So. prin. c. ponit ſtatutuꝫ ipſoꝝ ci
ſterciēſiū qui ꝓceſſerūt colorate in reuocatione ꝑ-
uilegij eoꝝ. nā cū eēnt priuilegiati ſup decimis ter
rarū quas excolebant proprijs manibꝰ vel ſumpti
bus. vt in. d. c. ex parte. ipſi ſtatuerunt vt poſſeſſio
nes de cetero acquirende traderenᷓ alijs excolen-
de. vt ſic remaneret integrū priuilegiū eoꝝ ⁊ eccłijs
ꝑdialibꝰ ſuccurrereᷓ. papa vero in. ꝟ. ne occaſione
volens prouidere latius ſtatuit vt ſiue ꝓprijs ma-
nibus excolant ſiue alijs tradant excolenda debe-
ant ſoluere decimā de poſſeſſionibus acquirendis
poſt hoc ꝯciliū. ⁊ fuit factū hoc ꝯciliū. ſm Io. an.
anno dñi. M. cc. xv. xvij. anno pontificatꝰ Inno.
⁊ per hoc pōt inſtrui de poſſeſſionibꝰ acquiſitis poſt
hoc ꝯcilium. Item credo ꝙ iſti ciſtercienſes gaude
ant ſaltem priuilegio cōi religioſoꝝ vt de nouali-
bus que excolunt ꝓprijs manibꝰ vel ſumptibꝰ nō
ſoluant decimam vt diciᷓ in. d. c. ex parte. q꞉ ſoluꝫ
hic reuocatur priuilegium laboꝝ ſuoꝝ ⁊ nō noua
liū. ar. in. d. c. ad audientiā. ſ. eo. ¶ In glo. ij. ibi.
anteq̄ꝫ edificenᷓ eccłie. videtur ergo glo. velle ꝙ pri
uilegiū perdatur ſolū anteq̄ꝫ eccłie edificarentur. ⁊
ita Hoſt. videᷓ intellexiſſe glo. quā reprobat ſed vt
dicit Io. an. nō eſt credendū ꝙ glo. habuit hunc in
tellectum ſed poteſt ſic ſaluari. nā pro monaſterijs
de nouo fundandis emiᷓ poſſeſſio ꝓ fundo ipſoꝝ
monaſterioꝝ. ⁊ talis poſſeſſio eſt onerata decimis
anteq̄ꝫ monaſteriū fundetur ſed poſt fundationeꝫ
monaſterij fruſtra querimꝰ de decima cuꝫ nihil ibi
recolligaᷓ. ſed de reliquis poſſeſſionibꝰ q̄ acquirū-
tur ꝓ dote monaſterij ſoluiᷓ decima tā ante ꝯſtru-
ctionē monaſterij q̄ꝫ poſt vt hec littera ſat s innuit.
¶ In gl. iij. ibi. poſſideri nō poſſūt. aduerte q꞉ gl. lo
quitur multū iproprie. nam ſi religioſi nō poſſunt
decimas poſſidere nō valerent eas ꝑſcribere. cuiꝰ
ꝯtrarium probaᷓ in. c. cū in tua. ⁊ c. dudū. ſ. eo. ſ;
glo. habuit bonū intellectū. debet eni intelligi ꝙ re
ligioſi de iure nō habent ius decimandi tamē in ve
ritate nulla in hoc ſit differentia inter religioſos et
clericos ſeculares. q꞉ ſi religioſi habēt parochiam
ꝑcipiūt decimā ſicut clerici ſeculares. vt in. c. ſugge
ſtum. ⁊ qđ ibi dixi. ſ. eo. ⁊ idē eſt in clericis ſeculari
bus. nā ſi nō habēt parochiam nō poſſunt hr̄e ius
decimandi. nam decime ſunt hodie de iure paro-
chiali. vt in. c. ſi. ſ. de para. vnde ꝯcludendo que-
ſtionē glo. licet Hoſti. ⁊ Io. an. multū ſe inuoluant
dico breuiter ꝙ tam religioſi q̄ꝫ clerici volētes pre-
ſcribere decimas aut actiue aut paſſiue debent hr̄e

titulum. q꞉ ex quo ius cõe eis reſiſtit cum nõ habẽt parochiam nõ poſſunt ſine titulo preſcribere vt ꝓbatur in. c. j. de preſcrip. li. vj. ⁊ adde glo. in. c. in aliquibus. ſ. eo. in fi.

INterdicimus Breue eſt ⁊ ideo non ſumatur. ¶ Nota ꝙ laicus non põt pignorare decimas nec clericis vt hic nec laicis. vt in. c. ꝓhibemus. ſ. eo. ⁊ iõ iſte tex. ſolũ fecit mentionẽ de clericis. q꞉ in. d. c. ꝓhibemꝰ ſatis fuit cautum in laicis ¶ Scđo no. ꝙ diſpoſitio cõcernẽs vniuerſos extenditur ad ſingulos. ⁊ in hoc tene menti iſtũ tex. ⁊ vide qđ no. in. c. nimis. el. j. j. de exceſ. ꝓla. ¶ In glo. j. in fi. cõcluſio glo. ẽ ꝙ tex. iſte ꝓcedit tã in decimis a laico de facto poſſeſſis ꝙ̃ i decimis ſibi conceſſis in feudũ ab antiquo. ⁊ rõ ꝓhitionis ẽ vt decime citius perueniant ad eccłiam ad quã expectãt. ¶ Sꝫ dubiũ eſt nũquid laicus habẽs decimas in feuduꝫ poſſit eas ipignorari alteri clerico de cõſenſu diocesani. Hoſti. tenet ꝙ ſic. nam ſi põt ſibi donare cũ cõſenſu epi. vt in. c. cũ apłica. de his que fi. a ꝓla. ergo fortius pignorare. cõtrariũ cõcludit Jo. an. mouetur q꞉ iſta lr̃a loquitur indiſtincte. Jtẽ q꞉ decime citius ꝑueniẽt ad eccłiam cui debenẽ ſi nõ põt alteri pignori dare. ſed do. Pe. approbat dictũ Hoſti. qđ etiã mihi plus placet q꞉ cui cõcediẽ maiꝰ videẽ ⁊ cõceſſũ minus. vt in. c. ex ꝑte. ſ. eo. ¶ Jtẽ hoc concernit fauorem eccłie vniuerſalis vt citius decime eripianẽ de manibꝰ laicoꝝ. ⁊ ex hac rõne emanauit. d. c. cum apłica que cũ habet locũ pariter in pignoratione debet habere locũ ipius diſpoſitio. vt in. c. cũ dilecta. de cõfir. vti. vel inuti. ſed ſi decime detinentur a laico. ſine titulo non ſufficit etiã cõſenſus epi. vt dixit hic Gof. ⁊ bene. tũ q꞉ nemo poteſt rem alienam pignorare. tũ q꞉ eccłia videẽ approbare ipſius malam detentionẽ.

¶ De regularibꝰ ⁊ trãſeuntibꝰ ad religionẽ. Rubrica.

¶ Supra viſum ẽ de clericis ſecularibus ⁊ de rebꝰ eorũ merito reſtat videre de regularibꝰ ⁊ rebꝰ coꝝ vel ſic. Quia viroꝝ eccleſiaſticoꝝ duo ſunt genera. quoddã eſt genꝰ clericoꝝ ſeculariũ. qđdam religioſorũ. vnde viſo de primo genere. merito ſubijcię̃ de ſecũdo. Vñ autẽ dicaẽ regularis. dicit Jo. an. ꝙ a regula que tñ dupliciter capię̃ vt no. in rubrica. de re. iu. li. vj. ꝗ quãtũ ad ꝓpoſituꝫ dicię̃ a rectitudine viuendi. ⁊ dic ꝙ ille ꝓprie dicunẽ habere regulaꝫ ꝗ ꝓfitenẽ tria ſubſtãtialia cuiuſlibet religionis approbate videlicet paupratẽ caſtitatẽ ⁊ obedientiã. vt in c. cũ ad monaſteriũ. de ſta. re. Alij vero licet aliqua ꝓmittãt nõ dicũẽ ꝓprie habere regulã ſed potius quẽdã modũ viuẽdi licet ille modus ſit approbatꝰ a papa. de quo vide gl. no. in. cle. j. de reli. do. ⁊ i cle. cũ ex eo. de ſen. ex. Ex quo inferri poteſt ad. q. quotidianã ꝙ diſpoſitio odioſa concepta erga regulares nõ cõprehendit illos qui nõ ꝓmiſerunt illa tria ſubſtãtialia. ⁊ ſic iſti fratres ſancti Franciſci de tertio ordine vel iſti ieſuite vel iſte mulieres mãtellate nõ dicuntur ꝓprie regulares vnde nõ cõphendũẽ in diſpoſitione odioſa. ſecus in diſpoſitione fauorabili q꞉ largo modo videnẽ ſub regula rõne promiſſionis facte ſuperiori eorum. ⁊ hoc. not. Scđo principaliter querię̃ qui dicanẽ religioſi. Hoſ. dicit Jo. an. ꝙ qñꝙ verba capiunẽ in latiſſima ſignificatione ⁊ tũc oĩs chriſtianꝰ dicię̃ religioſus. vñ i pluribus locis dicię̃ religio chriſtiana. vt in. c. gaudemꝰ j. de diuor. ⁊ in. c. ꝑ humani. de homici. li. vj. Quãdoꝙ hoc. vꝰ. capitur late ⁊ tũc ꝯprehendit omnẽ hominẽ honeſte viuentẽ. non autem quẽlibet chriſtianũ vt in. c. eccleſia. ſ. de conſti. ⁊ in. c. fi. ſ. de re. ecc. nõ alie. vbi dicię̃ ꝙ laici quãtũcũꝙ religioſi. ⁊c. Qñꝙ capitur minus late ⁊ cõprehendit clericos ſeculares. j. q. iij. c. ſaluator. Quãdoꝙ capię̃ ſtricte ⁊ ſolũ cõprehendunẽ illi qui ꝑ profeſſionẽ ſubiecerunt ſe abbatis imperio. ⁊ dic ꝙ inquantũ ꝗs magis deo exibet religionẽ tanto magis poteſt dici religioſus vnde ſi bene cõprehendis quanto quis eſt alienus a cultu diuino tanto magis deuiat ab hoc nomine nam noĩa debent eſſe ꝯſ̃tia rebus. inſti. de donaẽ. in. §. eſt. ⁊ aliud in. c. cum ſm̃. de preben. Sed non ponit Jo. an. qualiter debeat hoc verbũ accipi i iure vel in ſtatutis. vnde alꝰs in hac ciuitate accidit de facto. hec. q. Statuto huius ciuitaẽ cauẽẽ ꝙ religioſi nõ poſſũt ſumi ad officia cõmunitatis. demum quidam qui erat rector hoſpitalis de miſericordia portans veſtem certi coloris cum cruce in pectore fuit extractus de prioribꝰ qui ꝑ prius ante aſſumptiõeꝫ illius regiminis fuit noĩatus ⁊ inburſulatꝰ dubitatur nunquid ad illud officiũ potuiſſet aſſumi. ⁊ hec queſtio viſa fuerat ſatis difficilis dño Pe. qui tunc legebat in hac ciuitate ſed tamẽ viſus ẽ reſpõdiſſe ꝙ exiſtendo in illo habitu non poterat aſſumi ad illud officium. q꞉ verba ſtatuti debẽt aliquid opari. vnde ſi intelligereẽ ſtatutũ de religioſis ſtricte ſumptis nihil opabaẽ cum ſatis ſit in iure cautuꝫ ꝙ nec religioſi nec clerici poſſunt habere officia ſecularia j. ne cle. vł mo. quaſi per totũ. ⁊ ſic ſtatutũ debebat intelligi de religioſis largo modo ſumptis tamẽ ille dimiſit habitũ ⁊ exercuit officiũ q꞉ ñ erat ita aſtrictus quin potuiſſet dimittere habitũ. Ego dubito an hec deciſio ſit vera. nam ſtatutũ inhabilitãs ad officia eſt ſtricti iuris. ergo debet intelligi in ſtricta ſignificatione. ar. in. c. cum dilectus. de cõſueẽ. ⁊ in c. in noſtra. de iniur. ꝗ certum ẽ ꝙ i ſtricta ſignificatione illi dicunẽ religioſi ꝗ ꝓmiſerũt tria ſubſtantialia. vt. ſ. dixi. ⁊ vide duas glo. no. vltra predictaꝫ in cle. j. de deci. in glo. j. ⁊. ij. vbi clare Jo. an. in gl. ſuis cõcludit ꝙ in materia odioſa hoc verbũ dꝫ capi multũ ſtricte niſi adijciaẽ aliqđ verbũ generale. puta ſi dicereẽ quicũꝙ religioſi. nã tũc cõprehẽderenẽ hoſpitalariũ ſm illã glo. ⁊ intellige de hoſpitalarijs hieroſolymitanis qui largo mõ ſũt religioſe perſone cum nõ poſſunt ꝯtrahere matrimoniuꝫ et ꝓmittũt obedientiã ſupiori nec poſſunt retrocedere ab iſto ſtatu. vnde iſtis vel ordini eoꝝ cõferunẽ eccleſie ⁊ decime. vt dixi in. c. ꝙ̃uis. ſ. de deci. ꝗ iſti rectores hoſpitaliuꝫ vtentes matrimonio ⁊ deferẽtes certũ habitũ nõ ſunt religioſi nec largo mõ nec ſtricto. vnde Lau. ⁊ Jo. de lig. in cle. ij. de preben.